

Član 14.

Članovi Predsjedništva Arbitraže koji su imenovani u skladu sa do sada važećim Pravilnikom ostaju na funkciji do isteka mandata na koji su imenovani.

Član 15.

Upravni odbor Komore utvrdit će liste arbitara u skladu sa Pravilnikom o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori BiH u roku od 3 (tri) mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 16.

Sporazume o saradnji sa drugim arbitražnim sudom/centrom potpisuje predsjednik Komore ili predsjednik Arbitraže, ovisno o postojanju uzajamnosti, ili osoba koju oni ovlaste.

Član 17.

Opći akti Arbitraže, Tarifa troškova Arbitraže, liste arbitara i odluka o imenovanju Predsjedništva Arbitraže objavljuju se u "Službenom glasniku BiH".

Član 18.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o organizaciji i radu Arbitražnog suda ("Službeni glasnik BiH", br. 39/03 i 24/23), koje se odnose na materiju koja je uređena ovim Pravilnikom.

Član 19.

Sporovi započeti prije stupanja na snagu ovog Pravilnika okončat će se prema odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Arbitražnog suda ("Službeni glasnik BiH", br. 39/03 i 24/23).

Član 20.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-2-01-2-267-3/25
18. marta 2025. godine

Predsjednik
Upravnog odbora
Borko Đurić, s. r.

(SI-597/25-G)

365

Na temelju članaka 25. i 40. Statuta Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 52/14 i 19/18), Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 18.3.2025. godine, donio je

PRAVILNIK**O POSTUPKU PRED ARBITRAŽNIM SUDOM PRI VANJSKOTRGOVINSKOJ KOMORI BOSNE I HERCEGOVINE (SARAJEVSKA PRAVILA)****I. - OPĆE ODREDBE**

Članak 1.

(Sadržaj Pravilnika)

Pravilnikom o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik), uređuje se: nadležnost Arbitražnog suda pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Arbitraža), pokretanje arbitražnog postupka, podnošenje i dostava pismena, mirenje, izbor arbitra pojedinca/arbitražnog vijeća, arbitražni postupak, donošenje odluke, privremene mjere, troškovi arbitraže, posebna pravila o ubrzanom arbitražnom postupku i druga pitanja koja se odnose na rad Arbitraže.

II. - NADLEŽNOST ARBITRAŽE

Članak 2.

(Primjena Pravilnika)

(1) Ovaj Pravilnik primjenjuje se na sporove između stranaka koje imaju sjedište, odnosno boravište na teritoriju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) kao i na one sporove u

kojima najmanje jedna stranka ima sjedište, odnosno prebivalište na teritoriju druge države.

- (2) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na postupak međunarodne trgovačke arbitraže, kao i na postupak unutarnje arbitraže. Ako postoje razlike u postupku, ovisno radi li se o međunarodnoj trgovačkoj ili unutarnjoj arbitraži, to je pojedinim člancima ovog Pravilnika posebno naglašeno.
- (3) Arbitraža je nadležna za rješavanje sporova koji ispunjavaju uvjete da:
1. se radi o trgovačkom sporu u kojem stranke mogu slobodno disponirati predmetom spora,
 2. za tu vrstu spora nije predviđena isključiva nadležnost redovnog suda,
 3. su se stranke sporazumjele o nadležnosti Arbitraže.
- (4) U sporovima iz prethodnog stavka, Arbitraža može, na zahtjev jedne ili obje stranke, posredovati radi mirenja.

Članak 3.

(Arbitražni sporazum)

- (1) Arbitraža je nadležna za sporove iz članka 2. stavka (3) ovog Pravilnika ako njegovu nadležnost stranke utvrde ugovorom, odnosno pismenim sporazumom (arbitražni sporazum). Arbitražni sporazum se može zaključiti kako u pogledu određenog spora tako i u pogledu budućih sporova koji mogu nastati iz određenog pravnog odnosa.
- (2) Smatra se da su stranke ugovorile nadležnost Arbitraže i ako je sporazum o tome zaključen putem razmjene pisama, telegrama, putem faksa ili putem elektroničke pošte.
- (3) Arbitražni sporazum je pravomoćno zaključen i kada je odredba o nadležnosti Arbitraže sadržana u općim uvjetima koji su sastavni dio pravnog posla.
- (4) Stranke, prihvatanjem nadležnosti Arbitraže, prihvataju i odredbe ovog Pravilnika.

Članak 4.

(Autonomnost arbitražnog sporazuma)

Ništavost ili nepostojanje osnovnog ugovora ne povlači sa sobom ništavost arbitražnog sporazuma.

Članak 5.

(Prihvatanje nadležnosti)

- (1) Ako Predsjedništvo utvrdi da u ispravama koje je tužitelj podnio ne postoji arbitražni sporazum, Tajništvo Arbitraže poziva tuženog da se u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva izjasni prihvaća li nadležnost Arbitraže.
- (2) Ako tuženi ne odgovori u ostavljenom roku ili odbije prihvatiti nadležnost, Tajništvo Arbitraže obavještava tužitelja da se Arbitraža ne može provesti.
- (3) U slučaju iz prethodnog stavka ovog članka, tajnik Arbitraže određuje iznos naknade prouzročenih troškova, odnosno iznos koji će biti vraćen tužitelju na ime uplaćenih administrativnih troškova postupka.

Članak 6.

(Isključenje nadležnosti)

- (1) Arbitraža može isključiti svoju nadležnost i kada je ona ugovorena ako arbitražni ugovor sadrži odredbe koje nisu sukladne nadležnostima Arbitraže i načelima Arbitraže, odnosno da su zahtjevi i postupanje obje stranke tijekom postupka takvi da onemogućavaju normalno odvijanje arbitražnog postupka.
- (2) Odluku o isključenju nadležnosti donosi Predsjedništvo.

Članak 7.

(Prigovor nenadležnosti)

- (1) Prigovor nenadležnosti Arbitraže tuženi može istaknuti u odgovoru na tužbu ili drugom podnesku prije rasprave, a na

raspravi prije upuštanja u raspravljanje o predmetu spora, samo ako nije dostavio odgovor na tužbu ili drugi podnesak.

- (2) O prigovoru iz prethodnog stavka odlučuje arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće.
- (3) Ako je prigovor nenadležnosti odbijen, arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće donosi rješenje koje obrazlaže u konačnoj odluci o predmetu spora, a spor se nastavlja pred istim arbitrom pojedincem ili arbitražnim vijećem.
- (4) Ako je prigovor nenadležnosti usvojen, arbitražno vijeće ili arbitar pojedinac donosi rješenje kojim se oglašava nenadležnim.
- (5) Arbitražna vijeća i arbitri pojedinci paze po službenoj dužnosti na nadležnost Arbitraže.

III. - POKRETANJE ARBITRAŽNOG POSTUPKA

Članak 8.

(Podnošenje tužbe)

- (1) Arbitražni postupak pokreće se pisanom tužbom dostavljenoj Arbitraži, u 5 (pet) primjeraka, koja treba sadržavati:
 1. ime, zanimanje i stalno prebivalište, odnosno naziv, sjedište obiju stranaka te adresu, uključujući i elektroničku, za dostavu pismena,
 2. dokaz o postojanju arbitražnog sporazuma na kojem se zasniva nadležnost Arbitraže, ako postoji,
 3. predmet i vrijednost spora, činjenično stanje, tužbene zahtjeve, dokaze i sve dokumente koji se odnose na predmet spora, u izvorniku ili u prijepisu koji je ovjerala stranka,
 4. imenovanje arbitra.
- (2) Predsjednik Arbitraže može, radi olakšanja postupka, tražiti od tužitelja da tužbu dostavi u prijevodu na jedan strani jezik.
- (3) Ako u sporu ima više tuženih, može se zahtijevati odgovarajući broj prijepisa tužbe i priloga.
- (4) Tužba s priložima se, nakon uplate troškova postupka, dostavlja tuženoj strani na odgovor i istovremeno se navodi u koliko primjeraka treba dostaviti odgovor na tužbu i priloge.

Članak 9.

(Odgovor na tužbu)

- (1) Rok za dostavu odgovora na tužbu je 30 (trideset) dana od dana prijema tužbe.
- (2) U svom odgovoru na tužbu tužena strana izjasnit će se o tužbenom zahtjevu i iznijeti sve činjenice i dokaze na kojima temelji odgovor na tužbu, zajedno s odgovarajućim dokumentima, izjaviti eventualne prigovore na nadležnost te imenovati arbitra.
- (3) Jedan primjerak odgovora na tužbu dostavlja se tužitelju.

Članak 10.

(Protutužba)

- (1) Tuženi može u odgovoru na tužbu, a najkasnije na pripremnom ročištu, podnijeti protutužbu, ako je zahtjev protutužbe u vezi s tužbenim zahtjevom ili ako se ti zahtjevi mogu prebiti ili ako se protutužbom traži utvrđenje nekog prava ili pravnog odnosa o čijem postojanju ili nepostojanju zavisi u cjelini ili djelomično odluka o tužbenom zahtjevu.
- (2) Nakon održavanja pripremnog ročišta, protutužba se može podnijeti samo ako tužitelj na to pristane i ako arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće ocijeni da podnošenje protutužbe nije usmjereno na odugovlačenje postupka.
- (3) Protutužba se dostavlja drugoj strani, preko tajnika Arbitraže, na način i u rokovima utvrđenim u člancima 8. i 9. ovog Pravilnika.

Članak 11.

(Spajanje i razdvajanje postupaka)

- (1) Ako su stranke pred Arbitražom podnijele jedna protiv druge više tužbi, koje proistječu iz iste pravne i činjenične osnove, Tajništvo Arbitraže nastojat će postupak spojiti i o tome će odlučiti arbitar pojedinac odnosno arbitražno vijeće, radi ekonomičnosti postupka.
- (2) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, da se postupak koji se vodi protiv više tuženih, a prema kojima se spor, prema zakonu ili prirodi pravnog posla, ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih, ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.
- (3) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, osim ako se jedna od stranaka tome usprotivi, da se postupak koji su zajednički pokrenuli više tužitelja, a prema kojima se spor, prema zakonu ili prirodi pravnog posla, ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih, ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.
- (4) U slučajevima iz st. (2) i (3) ovoga članka stranke su dužne uplatiti dodatne pristojbe i predujmove za vođenje razdvojenih postupaka kao da su oni pokrenuti kao posebni postupci. Ako se ti iznosi ne uplate u roku koji odredi tajnik Arbitraže, do razdvajanja postupka neće doći.
- (5) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće odlučit će o tome hoće li se pamične radnje poduzete u postupku prije njegova razdvajanja ponoviti i u razdvojenim postupcima.
- (6) Nakon što prestane razlog zbog kojeg je došlo do razdvajanja postupaka u smislu st. (2) i (3) ovoga članka, razdvojeni se postupci mogu ponovno spojiti na način predviđen stavkom (1) ovoga članka.

Članak 12.

(Suparničari)

- (1) Više osoba može tužiti ili biti tuženo jednom tužbom – suparničari – samo ako su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava i obveze proistječu iz bitno iste činjenične i pravne osnove, a naročito ako se spor prema zakonu ili prirodi pravnog odnosa može prema njima riješiti samo na isti način.
- (2) Solidarni vjerovnici i solidarni dužnici mogu biti obuhvaćeni istom tužbom kao suparničari.
- (3) Tužitelj može tužbom obuhvatiti dva tužena tražeći da Arbitraža prihvati zahtjev prema sljedećem tuženom u slučaju da bude odbijen prema onome koji je u tužbi naveden prije njega, samo ako na to pristanu oba tužena.

Članak 13.

(Ovlaštenik za imenovanje arbitra)

- (1) Stranke mogu sporazumno odrediti ovlaštenika za imenovanje arbitra.
- (2) Ako se stranke ne sporazume o ovlašteniku za imenovanje ili ako sporazumno određeni ovlaštenik za imenovanje odbije povjerenu dužnost, ovlaštenik za imenovanje bit će predsjednik Arbitraže.
- (3) Ovlaštenik za imenovanje dužan je imenovati arbitra bez odgode. Ovlaštenik za imenovanje obavlja imenovanje primjenjujući postupak po listi (stavak (4) ovoga članka) samo ako su se stranke izrijekom sporazumjele o njegovoj primjeni ili ako ocijeni da je to primjereno za konkretan slučaj.
- (4) Postupak po listi u smislu stavka (3) ovoga članka je sljedeći:
 - (a) na zahtjev jedne od stranaka ili obje stranke ovlaštenik za imenovanje dostavit će objema strankama istovjetnu listu koja sadrži najmanje tri imena,
 - (b) u roku od 15 (petnaest) dana po primitku liste svaka stranka može vratiti listu ovlašteniku za imenovanje

- nakon što precрта ime ili imena s kojima se ne slaže i označi brojem preostala imena na popisu prema željenom redosljedju,
- (c) nakon isteka roka iz točke (b) ovlaštenik za imenovanje imenovati će arbitra između osoba čija su imena odobrena na vraćenoj listi sukladno redosljedju što su ga stranke naznačile,
- (d) ako se imenovanje ne može obaviti na opisani način, ovlaštenik za imenovanje može imenovati arbitra po svojoj ocjeni.
- (5) Pri imenovanju arbitra ovlaštenik za imenovanje dužan je uzeti u obzir sve okolnosti koje osiguravaju imenovanje neovisnog i nepristranog arbitra te opravdanost imenovanja arbitra koji nema državljanstvo koje imaju stranke.

IV. - PODNOŠENJE I DOSTAVA PISMENA

Članak 14.

(Dostava)

- (1) Dostava poziva i drugih pismena strankama tijekom postupka obavlja se putem pošte, preporučenim pismom uz povratnu potvrdu o prijemu.
- (2) Smatra se da je dostava punovažno obavljena i onda kada stranka ili njen punomoćnik odbiju da prime poziv i druga pismena.
- (3) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može svojim rješenjem utvrditi da se dostava poziva i drugih pismena tijekom postupka obavlja putem e-maila (u PDF formatu), uz povratnu potvrdu o prijemu.
- (4) Ako su stranke odredile punomoćnike, svi pozivi i pismena upućuju se na adresu punomoćnika.
- (5) Dostava pismena obavlja se izravno ili neposredno stranci, kada je za svog punomoćnika odredila osobu koja je kod nje zaposlena.
- (6) Ako uredno pozvana tužena strana ne odgovori na tužbu ili poziv ili odbije uzeti sudjelovanje u arbitražnom postupku, arbitražni postupak će se nastaviti prema odredbama ovog Pravilnika.

Članak 15.

(Elektronička komunikacija)

- (1) Stranke se mogu sporazumjeti već u ugovoru o arbitraži ili kasnije tijekom arbitražnog postupka da Arbitraži svoje podneske i, eventualno priloge, podnose elektroničkim putem ili da ih međusobno razmjenjuju, odnosno da im Arbitraža dostavu svih ili samo nekih pismena (npr. poziva za ročišta itd.) obavlja također elektroničkim putem.
- (2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka stranke su dužne na zahtjev Arbitraže ili protivne stranke podnositi svoje podneske i priloge uz njih u papirnom obliku.
- (3) U slučajevima iz st. (1) i (2) ovoga članka stranke su dužne elektroničkim putem potvrditi prijem podnesaka i priloga.
- (4) Stranka koja ne ispunjava svoje obveze prema prethodnim odredbama ovoga članka dužna je naknaditi troškove protivnoj stranci koji su time izazvani neovisno o ishodu spora. O tome će arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće voditi računa prilikom odlučivanja o naknadi troškova postupka.
- (5) Visinu troškova izazvanih neispunjavanjem obveza iz prethodnih odredaba ovoga članka arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće odmjerava po slobodnoj ocjeni.

Članak 16.

(Jezik Arbitraže)

- (1) Arbitražni postupak se vodi na jednom od službenih jezika BiH.
- (2) Stranke se mogu sporazumno dogovoriti da se postupak vodi na nekom drugom, stranom jeziku, uz plaćanje svih dodatnih troškova (prevođenje isprava i dokaza i usmenih rasprava).

- (3) Ako su stranke izabrale članove arbitražnog vijeća, odnosno arbitra pojedinca koji su strani državljanji, stranka koja ga je izabrala dužna je snositi troškove prevođenja isprava i dokaza, usmenih rasprava i nejavnih sjednica arbitražnog vijeća.
- (4) Prepiska Tajništva s inozemnom strankom koju ne zastupa domaća osoba, a koja očigledno ne vlada jednim od službenih jezika BiH, može se voditi na engleskom ili na jednom od drugih stranih jezika.

V. - MIRENJE

Članak 17.

(Posredovanje Arbitraže)

- (1) U slučajevima iz članka 2. stavak (3) ovog Pravilnika, bez obzira je li ugovorena nadležnost Arbitraže, stranke se mogu obratiti Arbitraži za posredovanje radi mirenja, prema odredbama ovog Pravilnika. Stranke mogu potpisati ugovor o mirenju (standardna klauzula o mirenju) ili ugovor o mirenju i arbitraži (kombinirana klauzula o mirenju i arbitraži).
- (2) Postupak za mirenje je neovisan od arbitražnog postupka. Ako postupak za mirenje ne uspije, ništa od onoga što je tijekom postupka za mirenje učinjeno ili objavljeno usmeno ili pismeno ne obvezuje stranke.
- (3) Pristanak na postupak za mirenje ne znači i pristanak na nadležnost Arbitraže u slučaju neuspjeha postupka mirenja.

Članak 18.

(Prijedlog za pokretanje postupka mirenja)

- (1) Prijedlog za pokretanje postupka mirenja podnosi se pismeno Tajništvu Arbitraže, a može ga podnijeti samo jedna stranka ili obje stranke zajedno. U prijedlogu će se izložiti činjenično stanje stvari i gledišta predlagatelja i priložit će se svi potrebni dokumenti koji se odnose na spor.
- (2) Zajedničkim podnošenjem prijedloga ili podnošenjem prijedloga od jedne stranke i njegovim prihvaćanjem od druge stranke smatra se da su stranke prihvatile odredbe Pravilnika u pogledu postupka mirenja.
- (3) Ako je prijedlog za pokretanje postupka mirenja podnijela samo jedna stranka, Tajništvo Arbitraže će od druge stranke tražiti da se u roku od 30 (trideset) dana izjasni o tom prijedlogu te da ako prihvaća prijedlog za pokretanje postupka mirenja, pisanim putem izloži činjenično stanje i svoje gledište i podnese sve potrebne dokumente. Ako se suprotna stranka usprotivi postupku mirenja ili se u predviđenom roku ne izjasni, Tajništvo Arbitraže obavještava predlagatelja da se postupak mirenja ne može provesti.
- (4) Svaka stranka može u svako doba odustati od postupka mirenja i u tom slučaju snosi sve dotadašnje troškova postupka mirenja.
- (5) U postupku mirenja stranke mogu sudjelovati osobno ili preko ovlaštenog punomoćnika.

Članak 19.

(Posrednik - miritelj)

- (1) Ako je druga stranka prihvatila prijedlog za pokretanje postupka mirenja, kao i kad su prijedlog podnijele obje stranke, predsjednik Arbitraže odredit će prikladnu osobu za posrednika (miritelja).
- (2) Stranke se mogu suglasiti da postupak za mirenje obavi sam predsjednik Arbitraže, jedan od članova Predsjedništva ili arbitar kojeg odredi predsjednik Arbitraže.

Članak 20.

(Prijedlog poravnjanja)

- (1) Posrednik ispituje navode i prijedloge stranaka, a po potrebi prikuplja određene obavijesti i saslušava stranke.

- (2) Nakon što je u dovoljnoj mjeri ispitao slučaj, posrednik dostavlja pismeni prijedlog poravnjanja strankama.

Članak 21.

(Poravnanje izvan Arbitraže)

- (1) Ako stranke prihvate poravnanje, njegov sadržaj se unosi u zapisnik koji potpisuju stranke i posrednik. Ovaj zapisnik nema snagu pravomoćne presude Arbitraže i smatra se poravnanjem postignutim izvan Arbitraže.
- (2) Ako stranke zatraže i ako dostave valjan sporazum o arbitraži, predsjednik Arbitraže će imenovati arbitra, koji će, na zahtjev stranaka, donijeti presudu na temelju poravnjanja.

Članak 22.

(Troškovi postupka mirenja)

Prije početka postupka mirenja, troškove postupka u jednakim dijelovima polažu obje stranke. Ako stranke ne polože predujam za postupak mirenja do početka postupka, tajnik Arbitraže poziva ih da to učine u naknadno određenom roku. Ako u naknadno određenom roku stranke, ili jedna od njih, ne polože predujam za postupak mirenja, smatra se da mirenje nije uspjelo.

Članak 23.

(Postupak mirenja)

- (1) Posrednik ispituje dostavljene prijedloge, proučava podnijete dokumente i prikuplja sve potrebne obavijesti. Ako je potrebno i moguće, posrednik može saslušati stranke. Na temelju proučene dokumentacije, posrednik podnosi strankama svoj prijedlog za rješavanje spora, koji ne obvezuje stranke.
- (2) Rezultati postupka mirenja konstatiraju se u zapisniku, koji potpisuju posrednik i stranke.
- (3) Raspodjelu troškova postupka mirenja obavlja posrednik ako se stranke nisu sporazumjele o svom sudjelovanju u troškovima, što se konstatira u zapisniku.
- (4) Posrednik ne može biti imenovan za arbitra niti sudjelovati u raspravi u kojoj se spor po kome nije postignuto poravnanje rješava pred Arbitražom.
- (5) Ako su stranke odsutne, dostavlja im se poravnanje radi potpisa s upozorenjem da će se smatrati da mirenje nije uspjelo ako ga u roku od 7 (sedam) dana od prijema ne vrate potpisanog Arbitraži.
- (6) Ako stranke suglasno predlože, poravnanje postignuto u postupku za mirenje može se donijeti u vidu arbitražne presude, bez obrazloženja.
- (7) Ako stranke zatraže i ako dostave valjan sporazum o arbitraži, predsjednik Arbitraže će imenovati arbitra koji će, na zahtjev stranaka, donijeti arbitražnu presudu na temelju poravnjanja.

VI. - IZBOR ARBITRA POJEDINCA/ARBITRAŽNOG VIJEĆA

Članak 24.

(Lista/liste arbitara)

- (1) Arbitri mogu biti državljani Bosne i Hercegovine i strani državljani.
- (2) Arbitri se biraju s liste arbitara koju utvrđuje Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Upravni odbor), na prijedlog generalnog sekretara.
- (3) Utvrđuju se dvije odvojene liste arbitara:
- lista arbitara za sporove u kojima obje stranke imaju sjedište, odnosno prebivalište na teritoriju BiH,
 - lista arbitara za sporove u kojima barem jedna od stranaka ima sjedište, odnosno prebivalište na teritoriju druge države.
- (4) Prilikom utvrđivanja liste arbitara je potrebno voditi računa da se radi o osobama s istaknutim profesionalnim sposobnostima, koje uživaju reputaciju pažljivih, objektivnih i ekspe-

ditivnih stručnjaka iz određene oblasti te da se radi o osobama koje se odlikuju integritetom i visokim moralnim kvalitetama.

Članak 25.

(Izbor arbitra)

- (1) Stranka u sporu može izabrati kao arbitra osobu koja se ne nalazi na listi arbitara (otvorena lista), a ispunjava kriterije iz članka 24. stavak (4) ovog Pravilnika.
- (2) Putni i drugi troškovi arbitra koji nema prebivalište u zemlji mjesta Arbitraže padaju na teret stranke koja ga je izabrala, odnosno stranke za koju je tog arbitra imenovalo Predsjedništvo Arbitraže. Putne i druge troškove arbitra pojedinca, odnosno predsjednika arbitražnog vijeća kojeg je imenovalo Predsjedništvo, a koji nema prebivalište u zemlji mjesta Arbitraže, snose obje stranke ravnopravno.
- (3) Izabrani arbitar ima pravo na honorar, sukladno važećoj Tarifi troškova Arbitraže koju usvaja nadležno tijelo Vanjskotrgovinske komore BiH.

Članak 26.

(Arbitar pojedinac/arbitražno vijeće)

- (1) Spor može biti iznesen pred arbitra pojedinca ili pred arbitražno vijeće koje se sastoji od 3 (tri) člana.
- (2) Ako se stranke nisu sporazumjele o broju arbitara i ako se najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dostavljanja tužbe drugoj stranci nisu sporazumjele o imenovanju samo jednog arbitra, spor se iznosi pred arbitražno vijeće, a sve prema članku 28. ovog Pravilnika.

Članak 27.

(Arbitar pojedinac)

- (1) Ako se stranke prethodno nisu sporazumjele o broju arbitara, u sporovima u kojima vrijednost spora ne prelazi 100.000,00 KM, arbitražu će provesti arbitar pojedinac, dok će u ostalim postupcima arbitražu provoditi arbitražno vijeće od 3 (tri) arbitra.
- (2) Ako su se stranke sporazumjele da imenuju samo jednog arbitra, dužne su pismeno priopćiti Tajništvu Arbitraže ime arbitra pojedinca. Ime arbitra pojedinca može u tom slučaju biti utvrđeno već u ugovoru o arbitraži, u naknadnom sporazumu ili tijekom arbitražnog postupka.
- (3) Ako se stranke ne mogu složiti oko imenovanja arbitra pojedinca i ako u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva o imenovanju arbitra pojedinca to ne učine, imenovanje će obaviti Predsjedništvo Arbitraže.

Članak 28.

(Konstituiranje arbitražnog vijeća)

- (1) Ako se spor iznosi pred arbitražno vijeće, tužitelj imenuje svog arbitra prilikom podnošenja tužbe, a tuženi najkasnije u roku određenom za odgovor na tužbu.
- (2) Ako jedna ili obje stranke ne imenuju arbitre u rokovima iz stavka (1) ovog članka ili ako u dodatnom roku od 15 (petnaest) dana ne izaberu drugog arbitra, ako izabrani arbitar ne prihvati svoje imenovanje ili ako imenovanje prepuste Arbitraži, arbitre imenuje predsjednik Arbitraže u daljnjem roku od 15 (petnaest) dana, o čemu se obavještavaju stranke i imenovani arbitri.
- (3) Ako stranka dva puta uzastopno izabere za arbitra osobe koje se ne prihvaćaju imenovanja, imenovanje će izvršiti Predsjedništvo Arbitraže.
- (4) U roku od 30 (trideset) dana od prijema obavijesti o svom imenovanju, arbitri stranaka biraju predsjednika arbitražnog vijeća. Ako ga oni u ovom roku ne imenuju ili prepuste imenovanje Arbitraži, predsjednika arbitražnog vijeća imenuje Predsjedništvo Arbitraže u daljnjem roku od 15 (petnaest) dana.

Članak 29.
(Zajednički arbitar)

Ako se u jednom sporu pojavljuju kao tužitelji ili tuženi više stranaka, one će se prethodno sporazumjeti o izboru zajedničkog arbitra. Ako se ne mogu sporazumjeti u rokovima predviđenim ovim Pravilnikom, arbitra će imenovati Predsjedništvo Arbitraže.

Članak 30.
(Izjava arbitra)

- (1) Osoba koja namjerava prihvatiti imenovanje za arbitra daje pisanu izjavu o prihvaćanju dužnosti, raspoloživosti te o neovisnosti i nepristranosti, čiji obrazac je sastavni dio ovog Pravilnika (Privitak 1).
- (2) Pisana izjava iz stavka (1) ovog članka dostavlja se strankama u postupku putem Tajništva Arbitraže.
- (3) Arbitri obavljaju svoj mandat neovisno od stranaka, nepristrano i po svom najboljem znanju i sposobnostima te nisu vezani bilo kakvim instrukcijama. Arbitri su dužni čuvati kao povjerljive sve informacije do kojih su došli obavljajući svoju dužnost.

Članak 31.
(Zabrane za arbitre)

- (1) Arbitri ne mogu dati, pisano ili usmeno, mišljenje ili savjet, niti mogu biti zastupnici u sporu koji se vodi pred Arbitražom.
- (2) Zaposleni kod stranaka, članovi njihovih tijela i stalni suradnici ne mogu biti imenovani za arbitre u sporovima u kojima sudjeluju te stranke.

Članak 32.
(Izuzeće arbitra)

- (1) Stranka koja smatra da postoje okolnosti na osnovu kojih traži izuzeće arbitra dužna je to priopćiti Arbitraži u pismenom obliku u roku 15 (petnaest) dana od prijema obavijesti o imenovanju arbitra, odnosno 15 (petnaest) dana od dana saznanja za postojanje tih okolnosti.
- (2) Arbitar čije se izuzeće traži dužan je predsjedniku Arbitraže dostaviti svoje izjašnjenje na zahtjev za izuzeće u roku od 8 (osam) dana od dana prijema takvog zahtjeva.
- (3) Odluku (Rješenje) o izuzeću donosi Predsjedništvo Arbitraže.
- (4) Imenovanje novog arbitra obavlja se sukladno odredbama od 25. do 29. ovog Pravilnika, odnosno po istoj proceduri po kojoj je izabran zamijenjeni arbitar.
- (5) Odredbe o izuzeću arbitra odnose se i na vještaka.

Članak 33.
(Opoziv arbitra)

- (1) Stranke se mogu sporazumjeti o opozivu arbitra ako on iz stvarnih ili opravdanih razloga nije više u stanju obavljati svoju dužnost ili je ne obavlja u primjerenom roku.
- (2) Svaka stranka može zatražiti da Predsjedništvo odluči o opozivu arbitra iz razloga navedenih u stavku (1) ovog članka.
- (3) Ako za vrijeme trajanja mandata arbitar bude spriječen u vršenju svojih dužnosti, stranka koja ga je izabrala, najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema po pozivu Arbitraže, predlaže imenovanje drugog arbitra.
- (4) Ako je arbitra koji je spriječen obavljati svoju dužnost imenovao predsjednik Arbitraže, na njegovo mjesto predsjednik imenuje drugog arbitra u roku 15 (petnaest) dana od dana prijema obavijesti Arbitraže za imenovanje drugog arbitra.
- (5) Ako su predsjednika vijeća, koji je spriječen u obavljanju svoje dužnosti, izabrali arbitri stranka, novog predsjednika vijeća biraju arbitri stranaka u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva Arbitraže za imenovanje drugog arbitra.
- (6) Ako arbitri stranaka ne imenuju predsjednika vijeća u roku iz prethodnog stavka, predsjednika vijeća imenovat će predsjednik Arbitraže.

- (7) Ako je predsjednik imenovao predsjednika vijeća koji je spriječen obavljati svoju dužnost, novog predsjednika vijeća imenuje predsjednik Arbitraže u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema obavijesti Arbitraže o prestanku vršenja dužnosti arbitra.
- (8) Ako se izmijeni sastav arbitražnog vijeća, rasprava će se ponoviti. Arbitražno vijeće može odlučiti da se rasprava ne ponavlja ako stranke na to pristanu. Ako je izabran ili imenovan novi arbitar pojedinac, rasprava se mora ponoviti.

Članak 34.
(Zamjena arbitra)

Ako tijekom arbitražnog postupka arbitar iz bilo kojega razloga treba biti zamijenjen, arbitar koji će ga zamijeniti imenovat će se prema odredbama Pravilnika po kojima je trebao biti imenovan arbitar koji se zamjenjuje. To vrijedi i onda kada tijekom postupka imenovanja arbitra koji se zamjenjuje neka stranka nije sudjelovala u postupku imenovanja.

VII. - ARBITRAŽNI POSTUPAK

Članak 35.
(Vođenje postupka)

- (1) Po prijemu tužbe i odgovora na tužbu, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće pristupa ispitivanju prikupljenih dokaza i poduzima sve potrebne mjere za dopunu dokaznog postupka.
- (2) Stranke mogu naknadnim podnescima dopunjavati svoje navode iz tužbe i odgovora na tužbu, kao i dokazni materijal, do roka kojeg odredi arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće.
- (3) Nakon što su prikupljeni dokazi proučeni i po potrebi upotpunjeni, arbitar pojedinac, odnosno predsjednik arbitražnog vijeća zakazuje usmenu raspravu.

Članak 36.
(Usmena rasprava)

- (1) Usmena rasprava se održava kada arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće smatra da su za to ispunjeni uvjeti.
- (2) Ako arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće utvrdi da su pismeni podnesci i dokazi dovoljni za donošenje presude i bez usmene rasprave, i ako niti jedna od stranaka nije zahtijevala održavanje usmene rasprave, obavijestit će stranke da presuda može biti donesena na osnovu podnesenih pismenih dokaza.
- (3) Ako obje stranke u roku od 15 (petnaest) dana od prijema obavijesti iz stavka (2) ovog članka daju izričitu suglasnost da se presuda donese bez održavanja usmene rasprave, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće donosi presudu bez rasprave, na temelju podnesenih dokaza.
- (4) Stranke mogu sporazumno podnijeti prijedlog da se presuda donese bez održavanja usmene rasprave.
- (5) Usmena rasprava će se održati uvijek kada jedna od stranaka to zahtjeva.
- (6) Usmenu raspravu pisanim putem zakazuje predsjednik arbitražnog vijeća, u ime i u dogovoru s ostalim arbitrima, odnosno arbitar pojedinac.

Članak 37.
(Rokovi)

- (1) Svi rokovi utvrđeni ovim Pravilnikom mogu se produžiti na zahtjev stranaka i iz opravdanih razloga.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće vodi računa da se postupak ne odugovlači.

Članak 38.

- (Mjesto održavanja, zakazivanja i javnost usmene rasprave)
- (1) Usmene rasprave održavaju se, u pravilu, u mjestu sjedišta Arbitraže.

- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dužno je pravodobno izvijestiti stranke o datumu, satu i mjestu održavanja usmene rasprave.
- (3) Na prijedlog stranaka, arbitražnog vijeća ili arbitra pojedinca, predsjednik Arbitraže može rješenjem odlučiti da se rasprava održi i izvan mjesta sjedišta Arbitraže.
- (4) Usmena rasprava održava se uz isključenje javnosti ako se stranke nisu drugačije sporazumjele.
- (5) Stranke prisustvuju raspravi osobno ili preko ovlaštenog punomoćnika. Ako stranka u sporu ima punomoćnika, arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može odlučiti da na raspravi bude saslušana i ta stranka osobno. Punomoćnik stranke može biti i strani državljanin ako stranka ima sjedište izvan BiH.
- (6) Na raspravi strankama mogu pomagati njihovi savjetnici.

Članak 39.

(Rasprava bez prisustva stranke)

Ako jedna ili obje stranke, iako uredno pozvane, ne dođu na raspravu, a arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće utvrdi da su uredno pozvane i da nemaju opravdanih razloga za odsustvo, može se pristupiti raspravljanju spora kao da su stranke prisutne.

Članak 40.

(Izvođenje dokaza)

- (1) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti o izvođenju dokaza na prijedlog stranaka ili po vlastitoj inicijativi. Oni mogu narediti izvođenje dokaza tijekom cijelog postupka.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće cijeni dokaznu snagu izvedenih dokaza po slobodnom uvjerenju.
- (3) Stranke su dužne surađivati u izvođenju dokaza i provoditi sve mjere koje se od njih u tu svrhu zahtijevaju. Njihovo odbijanje ili propusti zapisnički se konstatiraju.

Članak 41.

(Svjedoci i vještaci)

- (1) U svrhu dopune dokaznog postupka, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može pozvati svjedoke i imenovati vještake.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može naložiti strankama da osiguraju prisustvo svjedoka, ali mogu i sami uputiti poziv svjedocima.
- (3) Saslušanje svjedoka i izvođenje dokaza obavlja se, u pravilu, pred arbitražnim vijećem, odnosno arbitrom pojedincem. Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti, iz opravdanih razloga, da se ova saslušanja izvedu zapisnički pred arbitražnim vijećem, odnosno arbitrom pojedincem.
- (4) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odrediti saslušanje svjedoka i vještaka koje su stranke angažirale putem telekomunikacijskih sredstava (putem videokonferencije).
- (5) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može, nakon što strankama omogući da se o tome izjasne, imenovati jednog ili više vještaka radi sačinjavanja nalaza i mišljenja o određenim pitanjima o kojima treba odlučiti. Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dostavit će strankama primjerk odluke o imenovanju vještaka i o određenju njegove zadaće.
- (6) Kada primi nalaz i mišljenje vještaka, arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac dostavit će prijepis nalaza i mišljenja strankama i omogućiti im da se o njemu u pisanom obliku izjasne. Stranke su ovlaštene pregledati svaku ispravu na koju se vještak u svom nalazu i mišljenju poziva.
- (7) Arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac mogu zatražiti od redovnih sudova da izvedu pojedine dokaze koje sami ne mogu izvesti.

Članak 42.

(Procesno rješenje o vođenju postupka)

- (1) Tijekom arbitražnog postupka, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može donositi rješenja o procesnim radnjama koje smatra potrebnim, kao što su: polaganje predujma na ime troškova za vještake, svjedoke i uvidaj, osiguranje dokaza, spajanje predmeta, kao i ostala rješenja o vođenju postupka.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može tijekom postupka naložiti strankama da poduzmu određene radnje ili da se uzdrže od izvjesnih radnji koje se odnose na predmet spora.

Članak 43.

(Umješač)

Osoba koja ima pravni interes sudjelovati u arbitražnom sporu može se pridružiti jednoj od stranaka kao umješač, samo uz suglasnost objiju stranaka, pod uvjetima i na način koje odredi arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.

Članak 44.

(Privremene mjere)

Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, Arbitraža može, na zahtjev jedne od njih, privremenom mjerom osiguranja naložiti bilo kojoj stranci da poduzme određenu mjeru koju Arbitraža smatra potrebnom, a osobito:

- (a) naložiti poduzimanje određenih radnji radi održanja ili uspostave određenog stanja stvari dok traje arbitražni postupak,
- (b) zabraniti jednoj od stranaka poduzimanje određene radnje,
- (c) dopustiti jednoj od stranaka poduzimanje određenih radnji radi očuvanja postojećeg stanja ili uspostave prijašnjeg stanja, s obzirom na predmet spora,
- (d) odrediti oduzimanje određenih stvari i njihovo povjeravanje na čuvanje predlagatelju ili trećoj osobi,
- (e) urediti privremeno odnose među strankama,
- (f) naložiti stranci polaganje jamčevine kao uvjeta za određivanje neke druge privremene mjere ili kao uvjeta za neodređivanje te mjere ili kao mjere za pojačanje učinkovitosti drugih izrečenih mjera ili kao osiguranja iz kojega bi predlagatelj privremene mjere mogao namiriti svoju utuženu tražbinu, uključujući i pravo na naknadu troškova postupka,
- (g) odrediti i provesti osiguranje dokaza.

Članak 45.

(Postupak određivanja privremenih mjera)

- (1) Arbitraža će odrediti privremenu mjeru, u pravilu, tek nakon što drugoj stranci omogući da se izjasni o prijedlogu za njeno određivanje.
- (2) Arbitraža može odrediti privremenu mjeru prije nego što je drugoj stranci bilo omogućeno da se izjasni o prijedlogu samo ako stranka koja traži njeno određivanje učini vjerojatnim da bi to bilo nužno radi učinkovitosti privremene mjere.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovoga članka stranka koja traži određivanje privremene mjere dužna je priopćiti Arbitraži sve okolnosti važne za odluku Arbitraže te dati izjavu da će odgovarati za štetu uzrokovanu propuštanjem davanja obavijesti o okolnostima koje su joj bile poznate ili su joj morale biti poznate. U svakom slučaju, Arbitraža je dužna omogućiti drugoj stranci da se izjasni o prijedlogu čim to po prirodi stvari bude moguće te nakon prijema izjašnjenja druge stranke preispitati donesenu odluku o privremenoj mjeri.
- (4) Odluka o privremenoj mjeri donosi se u formi rješenja i mora biti obrazložena. U osobito žurnim slučajevima, privremena mjera može se izdati i bez obrazloženja. Ako bude potrebno

obratiti se sudu radi ovrhe privremene mjere ili ako to zatraži protivna stranka, izradit će se obrazloženi pisani otpravak odluke o privremenoj mjeri.

- (5) O postupanju prema određenim mjerama osiguranja stranke su dužne bez odlaganja obavijestiti Tajništvo Arbitraže.

Članak 46.

(Određivanje privremenih mjera prije imenovanja arbitra)

- (1) Ako budu ispunjene pretpostavke za određivanje privremenih mjera prije imenovanja arbitra pojedinca, odnosno arbitražnog vijeća, te mjere može kao arbitar pojedinac odrediti predsjednik Arbitraže ili arbitar kojeg on imenuje, sukladno odredbama Pravilnika. Predsjednik Arbitraže i imenovani arbitar imaju do imenovanja arbitra pojedinca, odnosno arbitražnog vijeća sve ovlasti koje oni imaju u arbitražnom postupku u vezi s određivanjem, provedbom i održanjem na snazi privremenih mjera.
- (2) U iznimno žurnim slučajevima, predsjednik Arbitraže ili arbitar koga on imenuje mogu odrediti u povodu prijedloga stranke privremenu mjeru sukladno odredbi stavka (1) ovoga članka i prije podnošenja tužbe Arbitraži. U tom će se slučaju u odluci o određivanju privremene mjere odrediti rok za podnošenje tužbe. Ako tužba ne bude podnesena u tom roku, privremena mjera će se staviti izvan snage.
- (3) Nakon što bude imenovan, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može postupiti u povodu privremenih mjera koje su određene prema odredbi stavka (1) ovoga članka kao da ih je sam odredio.

Članak 47.

(Troškovi određivanja privremenih mjera)

- (1) Stranka koja predloži određivanje privremenih mjera dužna je na zahtjev Tajništva Arbitraže uplatiti pristojbu za njihovo određivanje te predujam za pokriće troškova njihova određivanja i provedbe koje će poduzeti Tajništvo, predsjednik Arbitraže, imenovani arbitar, odnosno arbitražno vijeće, uz odgovarajuću primjenu odredaba o troškovima u postupku pred Arbitražom.
- (2) Prije uplate pristojbe i određenog predujma za pokriće troškova određivanja i provedbe privremenih mjera neće se poduzimati radnje u povodu prijedloga za određivanje privremenih mjera.

Članak 48.

(Rok za okončanje arbitražnog postupka)

- (1) Arbitražni postupak, u pravilu, okončan će se u roku od 1 (jedne) godine od dana konstituiranja arbitražnog vijeća, odnosno imenovanja arbitra pojedinca, odnosno od dana uplate arbitražnih troškova.
- (2) Izuzetno od odredbe iz stavka (1) ovoga članka, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti da se arbitražni postupak produži i nakon isteka ovoga roka ako potrebe pribavljanja dokaza to nalažu ili ako stranke to predlože.

Članak 49.

(Zapisnik)

- (1) Zapisnik se vodi o svim radnjama poduzetim u arbitražnom postupku.
- (2) Zapisnik vodi zapisničar kojeg odredi predsjednik arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (3) U zapisnik se unosi: ime i prezime i sastav arbitražnog vijeća, odnosno ime arbitra pojedinca, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka, odnosno trećih osoba i njihovih punomoćnika i savjetnika.
- (4) Zapisnik, pored zapisničara i predsjednika vijeća, odnosno arbitra pojedinca, potpisuju i svi prisutni.
- (5) Zapisnik se može voditi i putem audio-videosnimka koji se, bez odlaganja, dostavlja strankama, a u dogovorenom roku

sačinjava se transkript zapisnika na koji stranke daju suglasnost i potpisuju ga.

Članak 50.

(Primjena Zakona o parničnom postupku)

- (1) Postupak pred Arbitražom vodi se sukladno odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Ako u njemu nema potrebnih odredaba i stranke nisu nešto drugo ugovorile, primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku, za koji arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće ocijeni da je najprihvatljiviji u datom slučaju.

Članak 51.

(Primjena drugih pravila)

- (1) Stranke mogu ugovoriti da se na postupak pred Arbitražom primjenjuju Pravila o arbitraži Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) ili neka druga pravila.
- (2) Ako u Pravilima o arbitraži Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) ili nekim drugim odabranim pravilima ne postoje odgovarajuće odredbe, primjenjuju se odredbe ovog Pravilnika.

VIII. - DONOŠENJE ODLUKE

Članak 52.

(Odluke u arbitražnom postupku)

- (1) Tijekom i po završetku arbitražnog postupka odlučuje se rješenjem, zaključkom i presudom.
- (2) Rješenjem se odlučuje o:
- imenovanju, razrješenju, izuzeću i opozivu člana arbitražnog vijeća/arbitra pojedinca,
 - imenovanju vještaka i određenju njegove zadaće od arbitražnog vijeća/arbitra pojedinca,
 - oglašavanju Arbitraže nenadležnom,
 - utvrđivanju da se dostava poziva i drugih pismena tijekom postupka obavlja putem e-maila (u PDF formatu), uz povratnu potvrdu o prijemu,
 - održavanju rasprave i u nekom drugom mjestu izvan sjedišta Arbitraže,
 - zahtjevu za određivanje privremene mjere,
 - pokriću izdataka koji su nastali povodom prijedloga neke od stranaka u vezi s obavljanjem pojedinih procesnih radnji,
 - poduzimanju drugih pravnih radnji prije i tijekom arbitražnog postupka, kao i o drugim pitanjima od značaja za arbitražni postupak.
- (3) Zaključkom se odlučuje o:
- isključenju nadležnosti Arbitraže za odlučivanje u određenom sporu i kad je ona ugovorena ako se sklopljeni ugovor o arbitraži odnosi na prava kojima stranke ne mogu slobodno raspolagati ili ako postoje razlozi zbog kojih se nadležnost Arbitraže ne može ugovoriti, utvrđivanju vrijednosti predmeta spora na koji se tužbeni zahtjev odnosi ako je vrijednost predmeta spora očito suviše visoko ili suviše nisko naznačena, ali tek nakon što se omogući strankama da se o tome izjasne,
 - prestanku mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti,
 - produljenju rokova za obavljanje određenih procesnih radnji stranaka utvrđenih ovim Pravilnikom,
 - utvrđivanju predujma za pokriće troškova izvođenja jedinog dokaza i određivanju roka u kojemu taj predujam treba biti uplaćen,
 - poduzimanju drugih pravnih radnji u upravljanju arbitražnim postupkom.
- (4) Presudu, po zaključenju arbitražnog postupka, donosi arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.
- (5) Presuda se donosi u mjestu Arbitraže.

Članak 53.

(Mjerodavno pravo)

- (1) Pri donošenju presude primjenjuje se pravo koje su stranke odredile kao materijalno pravo koje će se primijeniti na njihov ugovorni odnos.
- (2) Ako stranke nisu odredile koje će se materijalno pravo primijeniti, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće primijenit će ono pravo koje smatra najprikladnijim u tom slučaju.
- (3) Bez obzira na materijalno pravo koje se primjenjuje, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dužni su donijeti presudu sukladno odredbama ugovora i dužni su uzeti u obzir međunarodne, odnosno trgovačke običaje BiH koji se mogu primijeniti na taj posao.
- (4) Arbitri mogu donijeti presudu držeći se isključivo načela pravičnosti (načelo amiable compositeur ili ex aequo et bono) samo ako su ih stranke izričito na to ovlastile.

Članak 54.

(Rokovi za donošenje presude)

- (1) Presuda mora biti donesena najkasnije u roku 45 (četrdeset pet) dana od dana zaključenja ročišta za glavnu raspravu, odnosno održavanja nejavne sjednice arbitražnog vijeća.
- (2) Iznimno, u složenim stvarima, arbitar pojedinac, odnosno predsjednik arbitražnog vijeća dužan je obavijestiti predsjednika Arbitraže ako postoje razlozi zbog kojih presuda ne može biti donesena u roku iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Predsjednik Arbitraže će, po potrebi, poduzeti mjere da se presuda što prije donese.

Članak 55.

(Donošenje presude)

- (1) Kada presudu donosi arbitražno vijeće, presuda se donosi jednoglasno ili većinom glasova. Presuda se donosi na nejavnoj sjednici, kojoj prisustvuju samo arbitri i zapisničar. Prilikom glasanja o presudi, predsjednik vijeća to čini posljednji. O vijećanju i glasanju sačinjava se zapisnik, koji potpisuju svi arbitri.
- (2) Presuda mora biti činjenično i pravno obrazložena i formulirana tako da može biti izvršna u zemljama u kojima će se tražiti njeno izvršenje.

Članak 56.

(Sadržaj presude)

- (1) Pismeno izrađena presuda ima uvod, izreku i obrazloženje:
 1. uvod presude sadrži: naziv Arbitraže, ime i prezime predsjednika i članova vijeća, odnosno arbitra pojedinca, poslovno ime (tvrtku) ili ime i prezime, zanimanje i sjedište, odnosno prebivalište stranaka, njihovih zastupnika ili punomoćnika, kratku naznaku predmeta spora i dan zaključenja glavne rasprave,
 2. izreka presude sadrži: odluku Arbitraže o usvajanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari, sporednih potraživanja i odluku o postojanju ili nepostojanju potraživanja istaknutog radi prebijanja, kao i odluku o troškovima,
 3. obrazloženje sadrži zahtjeve stranaka, kronologiju spora, stavove i navode stranaka o razmatranim činjeničnim i pravnim pitanjima, dokaze koji su podnijeti i izvedeni i pravila koja su primijenjena te razloge zbog kojih je odlučeno u izreci.
- (2) Presuda se može objaviti u cijelosti ili djelomično samo uz pristanak stranaka.

Članak 57.

(Razmatranje presude)

- (1) Predsjedništvo Arbitraže ovlašteno je razmotriti presudu prije potpisivanja i može ukazati arbitru pojedincu, odnosno arbitražnom vijeću na potrebu da se u presudi izvrše određene izmjene u pogledu njene forme.

- (2) Predsjedništvo Arbitraže može skrenuti pozornost arbitražnom vijeću, odnosno arbitru pojedincu ako smatra da postoje određeni razlozi zbog kojih bi arbitražna presuda mogla biti poništena, odnosno ne bi mogla biti izvršna.

Članak 58.

(Potpisivanje presude)

- (1) Izvornik presude i sve prijepise potpisuju svi članovi arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (2) Presuda je važeća i ako neki od arbitara uskrati svoj potpis ako je odluku potpisala većina članova arbitražnog vijeća i na odluci se konstatira uskraćivanje potpisa.
- (3) Arbitar koji je uskratio potpis može u roku od 15 (petnaest) dana od potpisivanja presuda od ostalih članova arbitražnog vijeća dostaviti svoje izdvojeno mišljenje u pisanom obliku, koje se priključuje spisima i dostavlja na uvid.
- (4) Tajništvo Arbitraže dostavlja strankama prijepise presude koje su potpisali arbitri, odnosno arbitar pojedinac.

Članak 59.

(Ispravke presude)

- (1) Stranke mogu, u roku od 15 (petnaest) dana od prijema presude, zatražiti od arbitražnog vijeća, odnosno arbitra pojedinca da ispravi u presudi moguće računalne, tipografske ili druge greške u pisanju ili neke druge slične greške. U ovom roku arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može, na svoj poticaj, obavljati ispravke ovih grešaka.
- (2) O podnošenju zahtjeva iz prethodnog stavka obavještava se suprotna stranka.
- (3) Ispravke se vrše u pismenom obliku, posebnim rješenjem. Ispravka presude je sastavni dio presude.

Članak 60.

(Prijepisi presude)

- (1) Strankama se dostavljaju prijepisi presude koje potpisuju članovi arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (2) Akt o dostavi prijepisa presude strankama potpisuje predsjednik Arbitraže.
- (3) Na presudu se, po zahtjevu stranke, stavlja klauzula o njenoj izvršnosti.
- (4) Strankama se mogu izdati, na njihov zahtjev, naknadni prijepisi presude ovjereni od tajnika Arbitraže, ali se takvi prijepisi ne mogu izdavati trećim osobama.
- (5) Po istoj proceduri postupa se i s ispravkom presude.

Članak 61.

(Klauzula izvršnosti)

- (1) Klauzulu izvršnosti presude stavlja predsjednik Arbitraže.
- (2) Klauzula izvršnosti daje se najranije po proteku roka od 8 (osam) dana od dana isteka roka za zahtijevanje ispravke presude, odnosno najranije u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ispravke presude.

Članak 62.

(Učinak i izvršenje presude)

- (1) Arbitražna presuda je konačna i ima snagu pravomoćne presude redovnog suda.
- (2) Prihvaćanjem nadležnosti Arbitraže stranke se obvezuju da će njenu arbitražnu presudu izvršiti.

Članak 63.

(Poravnanje tijekom arbitražnog postupka)

- (1) Stranke imaju pravo, tijekom cijelog arbitražnog postupka, riješiti spor poravnanjem. Arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može donijeti odluku o okončanju postupka ili, ako to obje stranke zatraže, a arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac prihvati, donijeti presudu na temelju poravnanja (nagodbe).
- (2) Poravnanje se unosi u zapisnik koji, pored arbitra, potpisuju i stranke i konstatira se u vidu presude, bez obrazloženja.

- (3) Poravnanje je zaključeno kad stranke poslije pročitano zapisnika o poravnanju potpišu zapisnik.
- (4) Zaključeno poravnanje ima snagu pravomoćne presude Arbitraže, sukladno odredbama ovog Pravilnika.

IX. - TROŠKOVI ARBITRAŽE

Članak 64.

(Tarifa)

- (1) Tarifu troškova Arbitraže utvrđuje Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore BiH posebnom odlukom.
- (2) Prilikom podnošenja tužbe, odnosno protutužbe tužitelj je dužan uplatiti Arbitraži na ime pristojbe za pokretanje postupka i troškova Arbitraže iznose u granicama utvrđenim Tarifom.
- (3) Prilikom određivanja troškova se navodi broj računa i rok u kojem se moraju uplatiti utvrđeni troškovi.
- (4) Ako se tijekom postupka pokaže da prvobitno određeni iznos nije dovoljan, predsjednik Arbitraže donijet će rješenje o naknadnim iznosima, u granicama Tarife, koji trebaju biti položeni.
- (5) Ako tužitelj, odnosno protutužitelj u roku 15 (petnaest) dana po prijemu poziva ne uplati troškove, smatrat će se da je tužba, odnosno protutužba povučena.

Članak 65.

(Izdaci za procesne radnje)

- (1) Za pokriće izdataka koji su nastali povodom prijedloga neke od stranaka u vezi s obavljanjem pojedinih procesnih radnji, odgovarajući iznos polaže unaprijed stranka povodom čijeg prijedloga će izdaci nastati. Iznos koji treba položiti određuje rješenjem arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.
- (2) Za pokriće izdataka prouzročenih procesnim radnjama koje je naredilo arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac po svojoj inicijativi, rješenjem vijeća, odnosno arbitra pojedinca određuje se koja će stranka položiti potreban iznos.

Članak 66.

(Troškovi održavanja ročišta izvan stalnog sjedišta Arbitraže)

- (1) Ako arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac održi ročište izvan stalnog sjedišta Arbitraže, predsjednik Arbitraže određuje naknadni iznos iz kojeg će se pokriti troškovi održavanja ročišta.
- (2) Ako se ročište izvan stalnog sjedišta Arbitraže održi na prijedlog jedne od stranaka, naknadni iznos polaže stranka koja je prijedlog dala. Ako se ročište održi po zajedničkom sporazumu stranaka, svaka stranka polaže polovinu naknadnog iznosa.

Članak 67.

(Honorar arbitara i drugi troškovi)

- (1) Honorar arbitara, troškovi, zapisničara i drugi administrativno-tehnički troškovi, kao i njihovi putni troškovi i druge naknade utvrđuju se Tarifom iz članka 64. stavak (1) ovog Pravilnika.
- (2) U slučaju zaključenja poravnanja ili obustavljanja postupka, predsjednik Arbitraže određuje iznos naknade arbitrima, sukladno važećoj Tarifi.

X. - POSEBNA PRAVILA O UBRZANOM ARBITRAŽNOM POSTUPKU

Članak 68.

(Područje primjene)

- (1) Posebna pravila o ubrzanom arbitražnom postupku primjenjuju se u:
 1. sporovima bez međunarodnog obilježja čija vrijednost predmeta ne prelazi 100.000,00 KM, ako stranke nisu drukčije odredile u svom arbitražnom ugovoru, odnosno ako se nisu drukčije sporazumjele najkasnije do dostavljanja odgovora na tužbu,

2. sporovima bez međunarodnog obilježja čija vrijednost predmeta spora prelazi 100.000,00 KM te u sporovima s međunarodnim obilježjem ako su stranke u arbitražnom ugovoru odredile da će se u pravnim stvarima na koje se on odnosi postupak provesti po tim pravilima.

- (2) Ako sljedećim odredbama ovih pravila nije drugačije određeno, u ubrzanom arbitražnom postupku primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe glave I. do IX. ovog Pravilnika.

Članak 69.

(Arbitar koji provodi ubrzani arbitražni postupak)

- (1) Ubrzani arbitražni postupak provodi arbitar pojedinac.
- (2) Ako se stranke u arbitražnom ugovoru ili prije podnošenja tužbe nisu sporazumjele o osobi koja će kao arbitar pojedinac riješiti njihov spor, arbitra pojedinca imenovat će ovlaštenik za imenovanje u roku od 8 (osam) dana računajući od dana uplate predjuma za pokriće troškova arbitražnog postupka.

Članak 70.

(Podnošenje i dostava pismena)

- (1) Tužba, odgovor na tužbu i drugi podnesci kao i prilozi uz te podneske u postupku na koji se primjenjuju odredbe ove glave podnose se u papirnom i elektroničkom obliku.
- (2) Tužitelj je dužan u tužbi, a tuženi u odgovoru na tužbu naznačiti svoju elektroničku adresu na kojoj će im se pismena dostavljati elektroničkim putem. Ova elektronička adresa smatra se obveznim dijelom identifikacije stranke u postupku.
- (3) Arbitraža i arbitar pojedinac dostavu pismena strankama obavljaju elektroničkim putem i u papirnom obliku, osim ako se stranke ne odreknu dostave u papirnom obliku. Arbitar pojedinac dužan je svoja pismena upućena strankama dostaviti elektroničkim putem. Arbitraža je dužna svoja pismena upućena strankama dostaviti elektroničkim putem i arbitru pojedincu.
- (4) U slučajevima iz stavka (1) do (3) ovoga članka stranke su dužne elektroničkim putem, najkasnije u roku od 3 (tri) dana, potvrditi primitak pismena protivne stranke, Arbitraže i arbitra pojedinca te priloga uz ta pismena.
- (5) Pismeno stranke upućeno elektroničkim putem protivnoj stranci elektroničkim će putem biti upućeno i Arbitraži, koja će ga tim putem proslijediti toj stranci i arbitru pojedincu. Pismeno arbitra pojedinca upućeno elektroničkim putem strankama elektroničkim će putem biti upućeno i Arbitraži, koje će ga tim putem proslijediti strankama.
- (6) Smatrat će se da je pismeno stranke, Arbitraže i arbitra pojedinca dostavljeno protivnoj stranci, odnosno strankama istekom trećeg dana nakon što ga je Arbitraža elektroničkim putem prosljedila protivnoj stranci odnosno strankama (stavak (5) ovog članka).
- (7) Stranka koja ne ispunjava ili neuredno ispunjava svoje obveze prema prethodnim odredbama ovoga članka dužna je protivnoj stranci, na njen zahtjev, naknaditi troškove koji su joj time izazvani neovisno o ishodu spora. O navedenom ponašanju stranke arbitar pojedinac vodit će računa i pri odlučivanju o njenom zahtjevu za naknadu troškova postupka.
- (8) Arbitraža ili arbitar pojedinac mogu odrediti poseban elektronički format koji su stranke dužne koristiti.
- (9) Visinu troškova izazvanih neispunjavanjem ili neurednim ispunjavanjem obveza iz prethodnih odredaba ovoga članka arbitar pojedinac odmjerava po slobodnoj ocjeni.
- (10) Dostava presude obavlja se prema odredbama članka 60. ovog Pravilnika.

- (11) Arbitraža i arbitar pojedinac međusobno komuniciraju elektroničkim putem.

Članak 71.

(Odgovor na tužbu)

- (1) Tuženi može na tužbu odgovoriti u roku od 15 (petnaest) dana. Nepravodobno podneseni odgovor neće se uzeti u obzir pri donošenju konačne odluke.
- (2) Ako tuženi ne podnese odgovor na tužbu u roku iz stavka (1) ovog članka, arbitar pojedinac ovlašten je donijeti presudu na temelju navoda u tužbi i dokaza priloženih uz tužbu.
- (3) Ako iz navoda u tužbi i priloženih dokaza uz tužbu ne proizlazi da je tužbeni zahtjev osnovan, arbitar pojedinac donijet će presudu kojom se taj zahtjev odbija kao neosnovan.
- (4) Ako tuženi pravodobno podnese odgovor na tužbu, odgovor s eventualnim prilogima dostavit će se tužitelju da se očituje u roku od 15 (petnaest) dana. Tužitelj je dužan uz to očitovanje priložiti sve isprave za koje smatra da su važne za rješenje spora.
- (5) Očitovanje tužitelja iz stavka (4) ovoga članka dostavit će se tuženom, koji se o njemu može očitovati u roku od 15 (petnaest) dana.
- (6) Nakon isteka rokova iz st. (4) i (5) ovoga članka stranke mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se s time suglase protivna stranka i arbitar pojedinac.
- (7) Arbitar pojedinac može iznimno, ako ocijeni da je to potrebno radi osiguranja poštenog suđenja, dopustiti iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza i ako se protivna stranka tome protivi.

Članak 72.

(Protutužba i prigovor radi prebijanja)

- (1) Protutužbu i prigovor radi prebijanja tuženi može podnijeti samo u odgovoru na tužbu.
- (2) Nakon podnošenja odgovora na tužbu, tuženi može podnijeti protutužbu i prigovor radi prebijanja samo ako se s time suglase protivna stranka i arbitar pojedinac. Arbitar pojedinac može iznimno, ako ocijeni da je to potrebno radi osiguranja poštenog suđenja, dopustiti iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza i ako se protivna stranka tome protivi.

Članak 73.

(Donošenje presude bez održavanja ročišta)

- (1) Ako tužitelj drugačije ne predloži u tužbi, odnosno tuženi u odgovoru na tužbu, arbitar pojedinac može donijeti presudu bez održavanja ročišta na temelju navoda stranaka iz tužbe i odgovora na tužbu, odnosno dokaza priloženih uz tužbu i odgovoru na tužbu, kao i drugih navedenih podnesaka.
- (2) Ako ocijeni da su ispunjeni uvjeti za donošenje presude bez održavanja ročišta, arbitar pojedinac će u roku od 8 (osam) dana o svom stajalištu obavijestiti stranke, koje su ovlaštene u daljnjem roku od 8 (osam) dana zatražiti održavanje ročišta radi raspravljanja o stajalištu arbitra pojedinca da su ispunjeni uvjeti za donošenje presude bez održavanja ročišta i o osnovama za donošenje odluke o predmetu spora.
- (3) Arbitar pojedinac može iznimno, na vlastiti poticaj, ako ocijeni da to zahtijevaju okolnosti slučaja i načelo poštenog suđenja, odlučiti da se u slučaju iz stavka (1) ovoga članka održi ročište na kojem će strankama iznijeti svoje stavove o bitnim odrednicama spora. U mjeri u kojoj je to potrebno i moguće, arbitri će, u svrhu ostvarenja ravnopravnosti stranaka u postupku, nastojati strankama iznijeti svoja shvaćanja te dati prikladna objašnjenja kako bi se zajedno sa strankama razmotrila sva odlučujuća činjenična i pravna pitanja spora.

- (4) Ročište iz st. (2) i (3) ovoga članka arbitar pojedinac dužan je održati u roku od 30 (trideset) dana od dana podnošenja zahtjeva stranke iz stavka (2) ovog članka.

Članak 74.

(Pribavljanje iskaza svjedoka i stranaka)

- (1) Ako je radi utvrđivanja bitnih činjenica potrebno provesti saslušanje svjedoka ili saslušanje stranaka, arbitar pojedinac će odlučiti hoće li radi izvođenja tih dokaza odrediti ročište ili će od navedenih osoba zatražiti da u pismenom obliku podnesu svoje iskaze.
- (2) Ako odluči da od navedenih osoba zatraži da u pisanom obliku podnesu svoje iskaze, arbitar pojedinac pozvat će stranke da u roku od 8 (osam) dana naznače listu pitanja na koja će svjedok, odnosno stranka trebati odgovoriti. Popis pitanja koja je sastavila jedna od stranaka dostavit će se protivnoj stranci, koja može u roku od 8 (osam) dana svoju listu pitanja dopuniti daljnjim pitanjima.
- (3) Iskazi svjedoka iz stavka (2) ovoga članka moraju biti javno ovjereni, osim ako se stranke suglase da takva ovjera nije potrebna.
- (4) Iskaze svjedoka i stranaka arbitar pojedinac dostavit će strankama, odnosno protivnoj stranci, a one se mogu o njima očitovati u roku od 8 (osam) dana. Na temelju tih očitovanja, arbitar pojedinac može zatražiti dopunu iskaza svjedoka, odnosno stranaka.
- (5) Pismene iskaze svjedoka dužne su, u pravilu, pribaviti stranke koje su ih predložile kao dokaz. Ako stranka kojoj je to naloženo ne pribavi iskaze svjedoka u roku koji joj je za to određen, smatrat će se da saslušanje tih svjedoka nije bilo ni predloženo.
- (6) Ako ocijeni da stranka iz opravdanih razloga nije uspjela pribaviti iskaz svjedoka, arbitar pojedinac može iznimno odlučiti da izravno zatraži od svjedoka da podnese pismeni iskaz. U tom će se slučaju na odgovarajući način primijeniti odredbe stavaka (2) do (4) ovoga članka. Kad ocijeni da je to potrebno, arbitar pojedinac može odlučiti da iskaze svjedoka pribavi preko državnog suda po pravilima o pravnoj pomoći.
- (7) Nakon što primi iskaze svjedoka i stranaka, odnosno očitovanja stranaka o tim iskazima, arbitar pojedinac može odlučiti da ipak održi ročište radi saslušanja svjedoka i stranaka, odnosno radi razjašnjenja spornih pitanja. To je ročište arbitar pojedinac dužan održati najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od primitka posljednjeg od navedenih iskaza odnosno posljednjeg od očitovanja stranaka.

Članak 75.

(Vještačenje)

- (1) Ako je koja od stranaka predložila vještačenje radi utvrđivanja ili razjašnjenja određenih činjenica, arbitar pojedinac će, ako ocijeni da je ono potrebno, osim ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, u roku od 8 (osam) dana odrediti fizičku ili pravnu osobu kojoj će se povjeriti vještačenje, kao i rok za provedbu vještačenja. Tom će prilikom arbitar pojedinac odlučiti i o tome koja je od stranaka dužna predujmiti sredstva za izvođenje ovog dokaza, u kojem iznosu i u kojem roku. Taj rok ne može biti duži od 15 (petnaest) dana.
- (2) Ako stranka kojoj je bilo naloženo da predujmi sredstva za provođenje vještačenja u roku iz stavka (1) ovog članka to ne učini, vještačenje se neće provesti.
- (3) Vještaci su dužni svoju zadaću obaviti u roku koji im odredi arbitar pojedinac. Odgovarajuću izjavu o tome vještaci će dati u pismenu kojim će prihvatiti ponuđeno vještačenje.
- (4) Arbitar pojedinac može odlučiti da svaka od stranaka sama povjeri vještačenje osobi koju izabere. U tom će slučaju strankama biti određen rok za pribavljanje i podnošenje

nalaza i mišljenja takve osobe. Nalaz i mišljenje takve osobe stranka može pribaviti i prije podnošenja tužbe, odnosno odgovora na tužbu.

- (5) U slučaju iz stavka (4) ovoga članka svaka od stranaka moći će u roku od 8 (osam) dana od primitka nalaza i mišljenja osobe kojoj je protivna stranka povjerila vještačenje, u pismenom obliku, očitovati se na pribavljeni nalaz i mišljenje te postaviti pitanja toj osobi. Stranka koja je pribavila nalaz i mišljenje dužna je u roku koji odredi arbitar pojedinac pribaviti odgovore na ta pitanja od osobe koja ga je dala. O tim se odgovorima stranke mogu očitovati u roku od 8 (osam) dana od njihova primitka.
- (6) U slučajevima iz st. (4) i (5) ovoga članka arbitar pojedinac će po slobodnoj ocjeni vrjednovati pribavljene nalaze i mišljenja, odgovore na pitanja koja su postavljena osobi koja ih je dala te očitovanja stranaka o nalazu i mišljenju, kao i o odgovorima na postavljena pitanja.
- (7) Ako ocijeni da je to potrebno, arbitar pojedinac može odlučiti da se, radi saslušanja vještaka kojeg je on odredio ili osoba kojima su same stranke povjerile provedbu vještačenja, odredi ročište. To je ročište arbitar pojedinac dužan održati najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana kad je primio očitovanja stranaka iz stavka (5) ovoga članka.

Članak 76.

(Donošenje presude)

- (1) Arbitar pojedinac dužan je presudu donijeti u roku od 15 (petnaest) dana od dana kad su ispunjeni uvjeti za njeno donošenje bez održavanja ročišta u smislu st. (1) i (2) članka 73. ovog Pravilnika, odnosno nakon pribavljanja iskaza svjedoka, stranaka i vještaka te očitovanja stranaka u skladu s odredbama čl. 74. i 75. ovoga Pravilnika.
- (2) Na obrazloženi zahtjev arbitra pojedinca predsjednik Arbitraže može odobriti produženje roka iz stavka (1) ovoga članka za najviše 15 (petnaest) dana.
- (3) Ako je održano ročište, rokovi iz st. (1) i (2) ovoga članka za donošenje presude računaju se od dana zaključenja rasprave na tom ročištu.

Članak 77.

(Rokovi)

- (1) Arbitar pojedinac će pri određivanju rokova za poduzimanje radnji stranaka i pri poduzimanju vlastitih radnji voditi računa o žurnosti ubrzanog arbitražnog postupka.
- (2) Rokovi u kojima su stranke prema odredbama ove glave dužne poduzeti određene radnje mogu se produžiti samo ako tim odredbama nije drukčije određeno, uz uvjet da je prijedlog za produženje tih rokova podnesen prije nego što su istekli i da je arbitar pojedinac ocijenio da je takav prijedlog svrsishodan.
- (3) Nepravodobno poduzete radnje stranaka neće se uzeti u obzir pri donošenju presude.

XI. - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 78.

(Primjena Pravilnika)

Sporovi započeti prije stupanja na snagu ovog Pravilnika okončat će se prema pravilima koja su vrijedila na dan pokretanja spora.

Članak 79.

(Privitak Pravilniku)

Privitak ovom Pravilniku čini obrazac Izjave arbitra o prihvaćanju dužnosti, raspoloživosti te o neovisnosti i nepristranosti (Privitak 1).

Članak 80.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu u roku od 8 (osam) dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljen i na oglasnoj ploči i internetskoj stranici Vanjskotrgovinske komore BiH.

Broj 01-2-01-2-267-4/25
18. ožujka 2025. godine

Predsjednik
Upravnog odbora
Borko Đurić, v. r.

Arbitražni sud pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine**Broj predmeta:****Tužitelj:****Tuženi:****Radi:****Vrijednost spora:****IZJAVA ARBITRA O PRIHVAĆANJU DUŽNOSTI, RASPOLOŽIVOSTI TE O
NEOVISNOSTI I NEPRISTRANOSTI**Ja, (*upisati ime i prezime*),s prebivalištem na adresi (*upisati adresu*),izjavljujem da (*označiti*)

prihvaćam biti arbitar pojedinac/član arbitražnog vijeća/predsjednik arbitražnog vijeća u gore navedenom predmetu te da ću arbitrirati sukladno odredbama Pravilnika o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine, kao i načelima savjesnosti i poštenja.

odbijam biti arbitar pojedinac/član arbitražnog vijeća/predsjednik arbitražnog vijeća u gore navedenom predmetu.

(Ako želite, možete u nastavku teksta navesti razloge zbog kojih odbijate biti arbitar u ovom predmetu.)¹

Potvrđujem da, na temelju podataka koji su mi u ovom trenutku poznati, mogu odvojiti vrijeme potrebno za vođenje arbitražnog postupka sve vrijeme njegovog trajanja te da ću, koliko je to najviše moguće, postupati s pozornošću, učinkovito i unutar vremenskih rokova utvrđenih Pravilnikom o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine, s čijim odredbama sam upoznat/a.

Izjavljujem da sam (*zaokružiti*)

- a) neovisna/neovisan i nepristrana/nepri stran u odnosu na stranke u postupku. Koliko ja znam, ne postoje okolnosti, iz prošlosti niti iz sadašnjosti, koje mogu dovesti u opravdanu sumnju moju nepristranost ili neovisnost u odnosu na bilo koju od stranaka. Obvezujem se da ću ovaj Sud, kao i stranke u postupku, odmah obavijestiti o svakoj okolnosti koja bi u budućnosti mogla dovesti u sumnju moju neovisnost i nepristranost.

¹ Ako označite da odbijate biti arbitar u gore navedenom predmetu, nije potrebno da popunjavate ostatak izjave te se ona neće primjenjivati na Vas.

- b) neovisna/neovisan i nepristrana/nepristran u odnosu na stranke u postupku i takvim namjeravam ostati. Ipak, želim upozoriti na određene okolnosti koje bi, u očima neke od stranaka, mogle dovesti u opravdanu sumnju moju neovisnost i nepristranost: (navesti okolnosti)

Obvezujem se da ću ovaj Sud, kao i stranke u postupku, odmah obavijestiti o svakoj okolnosti koja bi u budućnosti mogla dovesti u sumnju moju neovisnost i nepristranost.

U _____ (mjesto), dana _____ (datum)

(potpis)

Privitak 1

На основу чланова 25. и 40. Статута Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 52/14 и 19/18), Управни одбор Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 18.3.2025. године, донио је

ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ ПРЕД АРБИТРАЖНИМ СУДОМ ПРИ СПОЉНОТРГОВИНСКОЈ КОМОРИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (САРАЈЕВСКА ПРАВИЛА)

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Садржај Правилника)

Правилником о поступку пред Арбитражним судом при Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Правилник), уређује се: надлежност Арбитражног суда при Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Арбитража), покретање арбитражног поступка, подношење и достава писмена, мирење, избор арбитра појединца/арбитражног вијећа, арбитражни поступак, доношење одлуке, привремене мјере, трошкови арбитраже, посебна правила о убрзаном арбитражном поступку и друга питања која се односе на рад Арбитраже.

II - НАДЛЕЖНОСТ АРБИТРАЖЕ

Члан 2.

(Примјена Правилника)

- (1) Овај правилник примјењује се на спорове између странака које имају сједиште, односно боравиште на територији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ) као и на оне спорове у којима најмање једна странка има сједиште, односно пребивалиште на територији друге државе.
- (2) Одредбе овог правилника примјењују се на поступак међународне трговачке арбитраже, као и на поступак унутрашње арбитраже. Ако постоје разлике у поступку, овисно ради ли се о међународној трговачкој или унутрашњој арбитражи, то је појединим члановима овог правилника посебно наглашено.
- (3) Арбитража је надлежна за рјешавање спорова који испуњавају услове да:
 1. се ради о трговачком спору у којем странке могу слободно диспонувати предметом спора,
 2. за ту врсту спора није предвиђена искључива надлежност редовног суда,
 3. су се странке споразумјеле о надлежности Арбитраже.
- (4) У споровима из претходног става, Арбитража може, на захтјев једне или обје странке, посредовати ради мирења.

Члан 3.

(Арбитражни споразум)

- (1) Арбитража је надлежна за спорове из члана 2. став (3) овог правилника ако његову надлежност странке утврде уговором, односно писменим споразумом (арбитражни споразум). Арбитражни споразум се може закључити како у погледу одређеног спора тако и у погледу будућих спорова који могу настати из одређеног правног односа.
- (2) Сматра се да су странке уговориле надлежност Арбитраже и ако је споразум о томе закључен путем размјене писама, телеграма, путем факса или путем електронске поште.

- (3) Арбитражни споразум је правоснажно закључен и када је одредба о надлежности Арбитраже садржана у општим условима који су саставни дио правног посла.
- (4) Странке, прихватањем надлежности Арбитраже, прихватају и одредбе овог Правилника.

Члан 4.

(Аутономност арбитражног споразума)

Ништавост или непостојање основног уговора не повлачи са собом ништавост арбитражног споразума.

Члан 5.

(Прихватање надлежности)

- (1) Ако Предсједништво утврди да у исправама које је тужилац поднио не постоји арбитражни споразум, Секретаријат Арбитраже позива туженог да се у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема позива изјасни прихвата ли надлежност Арбитраже.
- (2) Ако тужени не одговори у остављеном року или одбије прихватити надлежност, Секретаријат Арбитраже обавјештава тужиоца да се Арбитража не може спровести.
- (3) У случају из претходног става овог члана, секретар Арбитраже одређује износ накнаде проузрокованих трошкова, односно износ који ће бити враћен тужиоцу на име уплаћених административних трошкова поступка.

Члан 6.

(Искључење надлежности)

- (1) Арбитража може искључити своју надлежност и када је она уговорена ако арбитражни уговор садржи одредбе које нису у складу са надлежностима Арбитраже и начелима Арбитраже, односно да су захтјеви и поступање обје странке током поступка такви да онемогућавају нормално одвијање арбитражног поступка.
- (2) Одлуку о искључењу надлежности доноси Предсједништво.

Члан 7.

(Приговор ненадлежности)

- (1) Приговор ненадлежности Арбитраже тужени може истакнути у одговору на тужбу или другом поднеску прије расправе, а на расправи прије упуштања у расправљање о предмету спора, само ако није доставио одговор на тужбу или други поднесак.
- (2) О приговору из претходног става одлучује арбитар појединац или арбитражно вијеће.
- (3) Ако је приговор ненадлежности одбијен, арбитар појединац или арбитражно вијеће доноси рјешење које образлаже у коначној одлуци о предмету спора, а спор се наставља пред истим арбитром појединцем или арбитражним вијећем.
- (4) Ако је приговор ненадлежности усвојен, арбитражно вијеће или арбитар појединац доноси рјешење којим се оглашава ненадлежним.
- (5) Арбитражна вијећа и арбитри појединци пазе по службеној дужности на надлежност Арбитраже.

III - ПОКРЕТАЊЕ АРБИТРАЖНОГ ПОСТУПКА

Члан 8.

(Подношење тужбе)

- (1) Арбитражни поступак покреће се писаном тужбом достављеној Арбитражи, у 5 (пет) примјерака, која треба садржавати:
 1. име, занимање и стално пребивалиште, односно назив, сједиште обију странака те адресу, укључујући и електронску, за доставу писмена,

2. доказ о постојању арбитражног споразума на којем се заснива надлежност Арбитраже, ако постоји,
 3. предмет и вриједност спора, чињенично стање, тужбене захтјеве, доказе и сва документа која се односе на предмет спора, у оригиналу или у препису који је овјерила странка,
 4. именовање арбитра.
- (2) Предсједник Арбитраже може да, ради олакшања поступка, тражи од тужиоца да тужбу достави у преводу на један страни језик.
 - (3) Ако у спору има више тужених, може да се захтијева одговарајући број преписа тужбе и прилога.
 - (4) Тужба са прилозима се, након уплате трошкова поступка, доставља туженој странци на одговор и истовремено се наводи у колико примјерака треба доставити одговор на тужбу и прилоге.

Члан 9.

(Одговор на тужбу)

- (1) Рок за доставу одговора на тужбу је 30 (тридесет) дана од дана пријема тужбе.
- (2) У свом одговору на тужбу тужена страна изјасниће се о тужбеном захтјеву и изнијети све чињенице и доказе на којима заснива одговор на тужбу, заједно са одговарајућим документима, изјавити евентуалне приговоре на надлежност те именовати арбитра.
- (3) Један примјерак одговора на тужбу доставља се тужиоцу.

Члан 10.

(Противтужба)

- (1) Тужени може у одговору на тужбу, а најкасније на припремном рочишту, поднијети противтужбу, ако је захтјев противтужбе у вези са тужбеним захтјевом или ако се ти захтјеви могу пребити или ако се противтужбом тражи утврђење неког права или правног односа о чијем постојању или непостојању зависи у цјелини или дјеломично одлука о тужбеном захтјеву.
- (2) Након одржавања припремног рочишта, противтужба се може поднијети само ако тужилац на то пристане и ако арбитар појединац или арбитражно вијеће оцијени да подношење противтужбе није усмјерено на одуговлачење поступка.
- (3) Противтужба се доставља другој страни, преко секретара Арбитраже, на начин и у роковима утврђеним у члановима 8. и 9. овог правилника.

Члан 11.

(Спајање и раздвајање поступака)

- (1) Ако су странке пред Арбитражом поднијеле једна против друге више тужби, које проистичу из исте правне и чињеничне основе, Секретаријат Арбитраже настојаће поступак спојити и о томе ће одлучити арбитар појединац, односно арбитражно вијеће, ради економичности поступка.
- (2) Арбитар појединац или арбитражно вијеће може одлучити, на захтјев било које од странака, да се поступак који се води против више тужених, а према којима се спор, према закону или природи правног посла, не мора ријешити само на једнак начин, раздвоји у односу на поједине од њих, ако се према једноме или неким од њих привремено не може водити.
- (3) Арбитар појединац или арбитражно вијеће може одлучити, на захтјев било које од странака, осим ако се једна од странака томе успротиви, да се поступак који су заједнички покренули више тужилаца, а према којима се спор, према закону или природи правног посла, не мора ријешити само на једнак начин, раздвоји у односу на

поједине од њих, ако се према једноме или неким од њих привремено не може водити.

- (4) У случајевима из ст. (2) и (3) овога члана странке су дужне да уплате додатне таксе и предујмове за вођење раздвојених поступака као да су они покренути као посебни поступци. Ако се ти износи не уплате у року који одреди секретар Арбитраже, до раздвајања поступка неће доћи.
- (5) Арбитар појединац или арбитражно вијеће одлучиће о томе хоће ли се парничне радње предузете у поступку прије његова раздвајања поновити и у раздвојеним поступцима.
- (6) Након што престане разлог због којег је дошло до раздвајања поступака у смислу ст. (2) и (3) овог члана, раздвојени се поступци могу поновно спојити на начин предвиђен ставом (1) овог члана.

Члан 12.

(Супарничари)

- (1) Више лица може тужити или бити тужено једном тужбом – супарничари – само ако су у погледу предмета спора у правној заједници или ако њихова права и обавезе проистичу из битно исте чињеничне и правне основе, а нарочито ако се спор према закону или природи правног односа може према њима ријешити само на исти начин.
- (2) Солидарни вјеровници и солидарни дужници могу бити обухваћени истом тужбом као супарничари.
- (3) Тужилац може тужбом обухватити два тужена тражећи да Арбитража прихвати захтјев према сљедећем туженом у случају да буде одбијен према ономе који је у тужби наведен прије њега, само ако на то пристану оба тужена.

Члан 13.

(Овлашћеник за именовање арбитра)

- (1) Странке могу споразумно да одреде овлашћеника за именовање арбитра.
- (2) Ако се странке не споразуме о овлашћенику за именовање или ако споразумно одређени овлашћеник за именовање одбије повјерену дужност, овлашћеник за именовање биће предсједник Арбитраже.
- (3) Овлашћеник за именовање дужан је да именује арбитра без одлагања. Овлашћеник за именовање обавља именовање примјењујући поступак по листи (став (4) овог члана) само ако су се странке изричито споразумјеле о његовој примјени или ако оцијени да је то примјерено за конкретан случај.
- (4) Поступак по листи у смислу става (3) овога члана је сљедећи:
 - (a) на захтјев једне од странака или обје странке овлашћеник за именовање доставиће објема странкама идентичну листу која садржи најмање три имена,
 - (б) у року од 15 (петнаест) дана по пријему листе свака странка може да врати листу овлашћенику за именовање након што прецрта име или имена са којима се не слаже и означи бројем преостала имена на попису према жељеном редослиједу,
 - (ц) након истека рока из тачке (б), овлашћеник за именовање именоване арбитра између лица чија су имена одобрена на враћеној листи у складу са редослиједом што су га странке назначиле,
 - (д) ако именовање не може да се обави на описани начин, овлашћеник за именовање може да именује арбитра по својој оцјени.

- (5) При именовану арбитра овлашћеник за именовање дужан је да узме у обзир све околности које обезбјеђују именовање независног и непристраног арбитра те оправданост именовања арбитра који нема држављанство које имају странке.

IV - ПОДНОШЕЊЕ И ДОСТАВА ПИСМЕНА

Члан 14. (Достава)

- (1) Доставка позива и других писмена странкама током поступка обавља се путем поште, препорученим писмом уз повратну потврду о пријему.
- (2) Сматра се да је достава пуноважно обављена и онда када странка или њен пуномоћник одбију да приме позив и друга писмена.
- (3) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да својим рјешењем утврди да се достава позива и других писмена током поступка обавља путем имејла (у PDF формату), уз повратну потврду о пријему.
- (4) Ако су странке одредиле пуномоћнике, сви позиви и писмена упућују се на адресу пуномоћника.
- (5) Доставка писмена обавља се директно или непосредно странци, када је за свог пуномоћника одредила лице које је код ње запослено.
- (6) Ако уредно позвана тужена страна не одговори на тужбу или позив или одбије да узме учешће у арбитражном поступку, арбитражни поступак ће се наставити према одредбама овог правилника.

Члан 15. (Електронска комуникација)

- (1) Странке се могу да се споразумију већ у уговору о арбитражи или касније током арбитражног поступка да Арбитражи своје поднеске и, евентуално прилоге, подносе електронским путем или да их међусобно размјењују, односно да им Арбитража доставу свих или само неких писмена (нпр. позива за рочишта итд.) обавља такође електронским путем.
- (2) У случају из става (1) овога члана странке су дужне да на захтјев Арбитраже или противне странке подносе своје поднеске и прилоге уз њих у папирном облику.
- (3) У случајевима из ст. (1) и (2) овога члана странке су дужне да електронским путем потврде пријем поднесака и прилога.
- (4) Странка која не испуњава своје обавезе према претходним одредбама овога члана дужна је да накнади трошкове противној странци који су тиме изазвани неовисно о исходу спора. О томе ће арбитар појединац или арбитражно вијеће водити рачуна приликом одлучивања о накнади трошкова поступка.
- (5) Висину трошкова изазваних неиспуњавањем обавеза из претходних одредаба овога члана арбитар појединац или арбитражно вијеће одмјерава по слободној оцјени.

Члан 16. (Језик Арбитраже)

- (1) Арбитражни поступак се води на једном од службених језика БиХ.
- (2) Странке могу да се споразумно договоре да се поступак води на неком другом, страном језику, уз плаћање свих додатних трошкова (превођење исправа и доказа и усмених расправа).
- (3) Ако су странке изабрале чланове арбитражног вијећа, односно арбитра појединца који су страни држављани, странка која га је изабрала дужна је да сноси трошкове превођења исправа и доказа, усмених расправа и нејавних сједница арбитражног вијећа.

- (4) Преписка Секретаријата са иностраном странком коју не заступа домаће лице, а која очигледно не влада једним од службених језика БиХ, може да се води на енглеском или на једном од других страних језика.

V - МИРЕЊЕ

Члан 17. (Посредовање Арбитраже)

- (1) У случајевима из члана 2. став (3) овог правилника, без обзира да ли је уговорена надлежност Арбитраже, странке могу да се обрате Арбитражи за посредовање ради мирења, према одредбама овог правилника. Странке могу да потпишу уговор о мирењу (стандардна клаузула о мирењу) или уговор о мирењу и арбитражи (комбинована клаузула о мирењу и арбитражи).
- (2) Поступак за мирење је независан од арбитражног поступка. Ако поступак за мирење не успије, ништа од онога што је током поступка за мирење учињено или изјављено усмено или писмено не обавезује странке.
- (3) Пристанак на поступак за мирење не значи и пристанак на надлежност Арбитраже у случају неуспјеха поступка мирења.

Члан 18.

(Приједлог за покретање поступка мирења)

- (1) Приједлог за покретање поступка мирења подноси се писмено Секретаријату Арбитраже, а може да га поднесе само једна странка или обје странке заједно. У приједлогу ће се изложити чињенично стање ствари и гледишта предлагача и приложиће се сва потребна документа која се односе на спор.
- (2) Заједничким подношењем приједлога или подношењем приједлога од једне странке и његовим прихватањем од друге странке сматра се да су странке прихватиле одредбе Правилника у погледу поступка мирења.
- (3) Ако је приједлог за покретање поступка мирења поднијела само једна странка, Секретаријат Арбитраже ће од друге странке тражити да се у року од 30 (тридесет) дана изјасни о том приједлогу те да ако прихвата приједлог за покретање поступка мирења, писаним путем изложи чињенично стање и своје гледиште и поднесе сва потребна документа. Ако се супротна странка успротиви поступку мирења или се у предвиђеном року не изјасни, Секретаријат Арбитраже обавјештава предлагача да се поступак мирења не може спровести.
- (4) Свака странка може у свако доба да одустане од поступка мирења и у том случају сноси све дотадашње трошкове поступка мирења.
- (5) У поступку мирења странке могу да учествују лично или преко овлашћеног пуномоћника.

Члан 19.

(Посредник - миритељ)

- (1) Ако је друга странка прихватила приједлог за покретање поступка мирења, као и кад су приједлог поднијеле обје странке, председник Арбитраже одредиће прикладно лице за посредника (миритеља).
- (2) Странке могу да се сагласе да поступак за мирење обави сам председник Арбитраже, један од чланова Председништва или арбитар којег одреди председник Арбитраже.

Члан 20.

(Приједлог поравнања)

- (1) Посредник испитује наводе и приједлоге странака, а по потреби прикупља одређене обавијести и саслушава странке.

- (2) Након што је у довољној мјери испитао случај, посредник доставља писмени приједлог поравнања странкама.

Члан 21.

(Поравнање изван Арбитраже)

- (1) Ако странке прихвате поравнање, његов садржај се уноси у записник који потписују странке и посредник. Овај записник нема снагу правоснажне пресуде Арбитраже и сматра се поравнањем постигнутим изван Арбитраже.
- (2) Ако странке затраже и ако доставе ваљан споразум о арбитражи, предсједник Арбитраже ће именовати арбитра, који ће, на захтјев странака, донијети пресуду на основу поравнања.

Члан 22.

(Трошкови поступка мирења)

Прије почетка поступка мирења, трошкове поступка у једнаким дијеловима полажу обје странке. Ако странке не положе предујам за поступак мирења до почетка поступка, секретар Арбитраже позива их да то учине у накнадно одређеном року. Ако у накнадно одређеном року странке, или једна од њих, не положе предујам за поступак мирења, сматра се да мирење није успјело.

Члан 23.

(Поступак мирења)

- (1) Посредник испитује достављене приједлоге, проучава поднијета документа и прикупља све потребне обавијести. Ако је потребно и могуће, посредник може да саслуша странке. На основу проучене документације, посредник подноси странкама свој приједлог за рјешење спора, који не обавезује странке.
- (2) Резултати поступка мирења констатују се у записнику, који потписују посредник и странке.
- (3) Расподјелу трошкова поступка мирења обавља посредник ако се странке нису споразумјеле о свом учествовању у трошковима, што се констатује у записнику.
- (4) Посредник не може да буде именован за арбитра нити да учествује у расправи у којој се спор по коме није постигнуто поравнање рјешава пред Арбитражом.
- (5) Ако су странке одсутне, доставља им се поравнање ради потписа са упозорењем да ће се сматрати да мирење није успјело ако га у року од 7 (седам) дана од пријема не врате потписаног Арбитражи.
- (6) Ако странке сагласно предложе, поравнање постигнуто у поступку за мирење може да се донесе у виду арбитражне пресуде, без образложења.
- (7) Ако странке затраже и ако доставе ваљан споразум о арбитражи, предсједник Арбитраже ће именовати арбитра који ће, на захтјев странака, донијети арбитражну пресуду на основу поравнања.

VI - ИЗБОР АРБИТРА ПОЈЕДИНЦА/АРБИТРАЖНОГ ВИЈЕЋА

Члан 24.

(Листа/листе арбитра)

- (1) Арбитри могу да буду држављани Босне и Херцеговине и страни држављани.
- (2) Арбитри се бирају са листе арбитра коју утврђује Управни одбор Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Управни одбор), на приједлог генералног секретара.
- (3) Утврђују се двије одвојене листе арбитра:
- листа арбитра за спорове у којима обје странке имају сједиште, односно пребивалиште на територији БиХ,

- листа арбитра за спорове у којима барем једна од странака има сједиште, односно пребивалиште на територији друге државе.

- (4) Приликом утврђивања листе арбитра је потребно водити рачуна да се ради о лицима са истакнутим професионалним способностима, која уживају репутацију пажљивих, објективних и експедитивних стручњака из одређене области те да се ради о лицима која се одликују интегритетом и високим моралним квалитетима.

Члан 25.

(Избор арбитра)

- (1) Странка у спору може да изабере као арбитра лице које се не налази на листи арбитра (отворена листа), а испуњава критеријуме из члана 24. став (4) овог правилника.
- (2) Путни и други трошкови арбитра који нема пребивалиште у земљи мјеста Арбитраже падају на терет странке која га је изабрала, односно странке за коју је тог арбитра именовало Предсједништво Арбитраже. Путне и друге трошкове арбитра појединца, односно предсједника арбитражног вијећа којег је именовало Предсједништво, а који нема пребивалиште у земљи мјеста Арбитраже, сноси обје странке равноправно.
- (3) Изабрани арбитра има право на хонорар, у складу са важећом Тарифом трошкова Арбитраже коју усваја надлежни орган Спољнотрговинске коморе БиХ.

Члан 26.

(Арбитра појединац/арбитражно вијеће)

- (1) Спор може да буде изнесен пред арбитра појединца или пред арбитражно вијеће које се састоји од 3 (три) члана.
- (2) Ако се странке нису споразумјеле о броју арбитра и ако се најкасније у року од 15 (петнаест) дана од достављања тужбе другој странци нису споразумјеле о именовању само једног арбитра, спор се износи пред арбитражно вијеће, а све према члану 28. овог правилника.

Члан 27.

(Арбитра појединац)

- (1) Ако се странке претходно нису споразумјеле о броју арбитра, у споровима у којима вриједност спора не прелази 100.000,00 КМ, арбитражу ће спровести арбитра појединац, док ће у осталим поступцима арбитражу спроводити арбитражно вијеће од 3 (три) арбитра.
- (2) Ако су се странке споразумјеле да именују само једног арбитра, дужне су да писмено саопште Секретаријату Арбитраже име арбитра појединца. Име арбитра појединца може у том случају да буде утврђено већ у уговору о арбитражи, у накнадном споразуму или током арбитражног поступка.
- (3) Ако странке не могу да се сложе око именовања арбитра појединца и ако у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема позива о именовању арбитра појединца то не учине, именовање ће обавити Предсједништво Арбитраже.

Члан 28.

(Конституисање арбитражног вијећа)

- (1) Ако се спор износи пред арбитражно вијеће, тужилац именује свог арбитра приликом подношења тужбе, а тужени најкасније у року одређеном за одговор на тужбу.
- (2) Ако једна или обје странке не именују арбитра у роковима из става (1) овог члана или ако у додатном року од 15 (петнаест) дана не изаберу другог арбитра, ако изабрани арбитра не прихвати своје именовање или ако именовање препусте Арбитражи, арбитра именује предсједник Арбитраже у даљем року од 15 (петнаест)

- дана, о чему се обавјештавају странке и именовани арбитражи.
- (3) Ако странка два пута узастопно изабере за арбитра лица која се не прихватају именована, именовање ће извршити Предсједништво Арбитраже.
 - (4) У року од 30 (тридесет) дана од пријема обавијести о свом именовану, арбитраи странака бирају предсједника арбитражног вијећа. Ако га они у овом року не именују или препусте именовање Арбитражи, предсједника арбитражног вијећа именује Предсједништво Арбитраже у даљем року од 15 (петнаест) дана.

Члан 29.

(Заједнички арбитраж)

Ако се у једном спору појављују као тужиоци или тужени више странака, оне ће се претходно споразумјети о избору заједничког арбитра. Ако не могу да се споразумију у роковима предвиђеним овим правилником, арбитра ће именовати Предсједништво Арбитраже.

Члан 30.

(Изјава арбитра)

- (1) Лице које намјерава да прихвати именовање за арбитра даје писану изјаву о прихватању дужности, расположености те о независности и непристраниности, чији образац је саставни дио овог Правилника (Прилог 1).
- (2) Писана изјава из става (1) овог члана доставља се странкама у поступку путем Секретаријата Арбитраже.
- (3) Арбитраи обављају свој мандат независно од странака, непристрано и по свом најбољем знању и способностима те нису везани било каквим инструкцијама. Арбитраи су дужни да чувају као повјерљиве све информације до којих су дошли обављајући своју дужност.

Члан 31.

(Забране за арбитраже)

- (1) Арбитраи не могу да дају, писано или усмено, мишљење или савјет, нити могу да буду заступници у спору који се води пред Арбитражом.
- (2) Запослени код странака, чланови њихових органа и стални сарадници не могу да буду именовани за арбитраже у споровима у којима учествују те странке.

Члан 32.

(Изузеће арбитра)

- (1) Странка која сматра да постоје околности на основу којих тражи изузеће арбитра дужна је да то саопшти Арбитражи у писменом облику у року 15 (петнаест) дана од пријема обавијести о именовану арбитра, односно 15 (петнаест) дана од дана сазнања за постојање тих околности.
- (2) Арбитраж чије се изузеће тражи дужан је да предсједнику Арбитраже достави своје изјашњење на захтјев за изузеће у року од 8 (осам) дана од дана пријема таквог захтјева.
- (3) Одлуку (Рјешење) о изузећу доноси Предсједништво Арбитраже.
- (4) Именовање новог арбитра обавља се у складу са одредбама од 25. до 29. овог правилника, односно по истој процедури по којој је изабран замијењени арбитраж.
- (5) Одредбе о изузећу арбитра односе се и на вјештака.

Члан 33.

(Опозив арбитра)

- (1) Странке могу да се споразумију о опозиву арбитра ако он из стварних или оправданих разлога није више у стању да обавља своју дужност или је не обавља у примјереном року.

- (2) Свака странка може да затражи да Предсједништво одлучи о опозиву арбитра из разлога наведених у ставу (1) овог члана.
- (3) Ако за вријеме трајања мандата арбитраж буде спријечен у вршењу својих дужности, странка која га је изабрала, најкасније у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема по позиву Арбитраже, предлаже именовање другог арбитра.
- (4) Ако је арбитра који је спријечен обављати своју дужност именован предсједник Арбитраже, на његово мјесто предсједник именује другог арбитра у року 15 (петнаест) дана од дана пријема обавијести Арбитраже за именовање другог арбитра.
- (5) Ако су предсједника вијећа, који је спријечен у обављању своје дужности, изабрали арбитраи странка, новог предсједника вијећа бирају арбитраи странака у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема позива Арбитраже за именовање другог арбитра.
- (6) Ако арбитраи странака не именују предсједника вијећа у року из претходног става, предсједника вијећа именоваће предсједник Арбитраже.
- (7) Ако је предсједник именован предсједника вијећа који је спријечен обављати своју дужност, новог предсједника вијећа именује предсједник Арбитраже у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема обавијести Арбитраже о престанку вршења дужности арбитра.
- (8) Ако се измијени састав арбитражног вијећа, расправа ће се поновити. Арбитражно вијеће може да одлучи да се расправа не понавља ако странке на то пристану. Ако је изабран или именован нови арбитраж појединац, расправа мора да се понови.

Члан 34.

(Замјена арбитра)

Ако током арбитражног поступка арбитраж из било којег разлога треба бити замијењен, арбитраж који ће га замијенити именоваће се према одредбама Правилника по којима је требао бити именован арбитраж који се замјењује. То важи и онда када током поступка именовања арбитра који се замјењује нека странка није учествовала у поступку именовања.

VII - АРБИТРАЖНИ ПОСТУПАК

Члан 35.

(Вођење поступка)

- (1) По пријему тужбе и одговора на тужбу, арбитраж појединац, односно арбитражно вијеће приступа испитивању прикупљених доказа и предузима све потребне мјере за допуну доказног поступка.
- (2) Странке могу да накнадним поднесцима допуњавају своје наводе из тужбе и одговора на тужбу, као и доказни материјал, до рока којег одреди арбитраж појединац, односно арбитражно вијеће.
- (3) Након што су прикупљени докази проучени и по потреби употпуњени, арбитраж појединац, односно предсједник арбитражног вијећа заказује усмену расправу.

Члан 36.

(Усмена расправа)

- (1) Усмена расправа се одржава када арбитраж појединац, односно арбитражно вијеће сматра да су за то испуњени услови.
- (2) Ако арбитраж појединац, односно арбитражно вијеће утврди да су писмени поднесци и докази довољни за доношење пресуде и без усмене расправе, и ако нити једна од странака није захтијевала одржавање усмене расправе, обавијестиће странке да пресуда може бити донесена на основу поднесених писмених доказа.

- (3) Ако обје странке у року од 15 (петнаест) дана од пријема обавијести из става (2) овог члана дају изричиту сагласност да се пресуда донесе без одржавања усмене расправе, арбитар појединац, односно арбитражно вијеће доноси пресуду без расправе, на основу поднесених доказа.
- (4) Странке могу да споразумно поднесу приједлог да се пресуда донесе без одржавања усмене расправе.
- (5) Усмена расправа ће се одржати увијек када једна од странака то захтјева.
- (6) Усмену расправу писаним путем заказује предсједник арбитражног вијећа, у име и у договору са осталим арбитраима, односно арбитар појединац.

Члан 37.
(Рокови)

- (1) Сви рокови утврђени овим правилником могу да се продуже на захтјев странака и из оправданих разлога.
- (2) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће води рачуна да се поступак не одуговлачи.

Члан 38.

(Мјесто одржавања, заказивања и јавност усмене расправе)

- (1) Усмене расправе одржавају се, у правилу, у мјесту сједишта Арбитраже.
- (2) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће дужно је да благовремено извијести странке о датуму, часу и мјесту одржавања усмене расправе.
- (3) На приједлог странака, арбитражног вијећа или арбитра појединца, предсједник Арбитраже може да рјешењем одлучи да се расправа одржи и ван мјеста сједишта Арбитраже.
- (4) Усмена расправа одржава се уз искључење јавности ако се странке нису другачије споразумјеле.
- (5) Странке присуствују расправи лично или преко овлашћеног пуномоћника. Ако странка у спору има пуномоћника, арбитражно вијеће, односно арбитар појединац може да одлучи да на расправи буде саслушана и та странка лично. Пуномоћник странке може да буде и страни држављанин ако странка има сједиште ван БиХ.
- (6) На расправи странкама могу да помажу њихови савјетници.

Члан 39.

(Расправа без присуства странке)

Ако једна или обје странке, иако уредно позване, не дођу на расправу, а арбитар појединац, односно арбитражно вијеће утврди да су уредно позване и да немају оправданих разлога за одсуство, може да се приступи расправљању спора као да су странке присутне.

Члан 40.

(Извођење доказа)

- (1) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да одлучи о извођењу доказа на приједлог странака или по властитој иницијативи. Они могу да нареду извођење доказа током цијелог поступка.
- (2) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће цијени доказну снагу изведених доказа по слободном увјерењу.
- (3) Странке су дужне да сарађују у извођењу доказа и спроводе све мјере које се од њих у ту сврху захтијевају. Њихово одбијање или пропусти записнички се констатују.

Члан 41.

(Свједоци и вјештаци)

- (1) У сврху допуне доказног поступка, арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да позове свједоке и именује вјештаке.

- (2) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да наложи странкама да обезбиједи присуство свједока, али могу и сами да упуте позив свједоцима.
- (3) Саслушање свједока и извођење доказа обавља се, у правилу, пред арбитражним вијећем, односно арбитром појединцем. Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да одлучи, из оправданих разлога, да се ова саслушања изведу записнички пред арбитражним вијећем, односно арбитром појединцем.
- (4) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да одреди саслушање свједока и вјештака које су странке ангажовале путем телекомуникационих средстава (путем видео-конференције).
- (5) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да, након што странкама омогући да се о томе изјасне, именује једног или више вјештака ради сачињавања налаза и мишљења о одређеним питањима о којима треба одлучити. Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће доставиће странкама примјерак одлуке о именованој вјештака и о одређењу његове задаће.
- (6) Када прими налаз и мишљење вјештака, арбитражно вијеће, односно арбитар појединац доставиће препис налаза и мишљења странкама и омогућити им да се о њему у писаном облику изјасне. Странке су овлашћене да прегледају сваку исправу на коју се вјештак у свом налазу и мишљењу позива.
- (7) Арбитражно вијеће, односно арбитар појединац могу да затраже од редовних судова да изведу поједине доказе које сами не могу да изведу.

Члан 42.

(Процесно рјешење о вођењу поступка)

- (1) Током арбитражног поступка, арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да доноси рјешења о процесним радњама које сматра потребним, као што су: полагање предујма на име трошкова за вјештаке, свједоке и увиђај, обезбјеђење доказа, спајање предмета, као и остала рјешења о вођењу поступка.
- (2) Арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може током поступка да наложи странкама да предузму одређене радње или да се уздрже од изјесних радњи које се односе на предмет спора.

Члан 43.

(Умјешач)

Лице које има правни интерес учествовати у арбитражном спору може да се придружи једној од странака као умјешач, само уз сагласност обију странака, под условима и на начин које одреди арбитражно вијеће, односно арбитар појединац.

Члан 44.

(Привремене мјере)

Ако се странке нису другачије споразумјеле, Арбитража може да, на захтјев једне од њих, привременом мјером обезбјеђења наложи било којој странци да предузме одређену мјеру коју Арбитража сматра потребном, а нарочито да:

- (a) наложи предузимање одређених радњи ради одржања или успостављања одређеног стања ствари док траје арбитражни поступак,
- (b) забрани једној од странака предузимање одређене радње,
- (c) допусти једној од странака предузимање одређених радњи ради очувања постојећег стања или успостављања пријашњег стања, с обзиром на предмет спора,

- (д) одреди одузимање одређених ствари и њихово повјеравање на чување предлагачу или трећем лицу,
- (е) уреди привремено односе међу странкама,
- (ф) наложи странци полагање јамчевине као услова за одређивање неке друге привремене мјере или као услова за неодређивање те мјере или као мјере за појачање ефикасности других изречених мјера или као обезбјеђења из којег би предлагач привремене мјере могао да намири своју утужену тражбину, укључујући и право на накнаду трошкова поступка,
- (г) одреди и спроведе обезбјеђење доказа.

Члан 45.

(Поступак одређивања привремених мјера)

- (1) Арбитража ће да одреди привремену мјеру, у правилу, тек након што другој странци омогући да се изјасни о приједлогу за њено одређивање.
- (2) Арбитража може да одреди привремену мјеру прије него што је другој странци било омогућено да се изјасни о приједлогу само ако странка која тражи њено одређивање учини вјероватним да би то било неопходно ради ефикасности привремене мјере.
- (3) У случају из става (2) овога члана странка која тражи одређивање привремене мјере дужна је да саопшти Арбитражи све околности важне за одлуку Арбитраже те да изјаву да ће одговарати за штету узроковану пропуштањем давања обавијести о околностима које су јој биле познате или су морале да јој буду познате. У сваком случају, Арбитража је дужна да омогући другој странци да се изјасни о приједлогу чим то по природи ствари буде могуће те након пријема изјашњења друге странке да преиспита донесену одлуку о привременој мјери.
- (4) Одлука о привременој мјери доноси се у форми рјешења и мора да буде образложена. У нарочито хитним случајевима, привремена мјера може да се изда и без образложења. Ако буде потребно обратити се суду ради извршења привремене мјере или ако то затражи противна странка, израдиће се образложени писани отправак одлуке о привременој мјери.
- (5) О поступању према одређеним мјерама обезбјеђења странке су дужне да без одлагања обавијесте Секретаријат Арбитраже.

Члан 46.

(Одређивање привремених мјера прије именовања арбитра)

- (1) Ако буду испуњене претпоставке за одређивање привремених мјера прије именовања арбитра појединца, односно арбитражног вијећа, те мјере може као арбитар појединац одредити председник Арбитраже или арбитар којег он именује, у складу са одредбама Правилника. Председник Арбитраже и именовани арбитар имају до именовања арбитра појединца, односно арбитражног вијећа све овласти које они имају у арбитражном поступку у вези са одређивањем, спровођењем и одржањем на снази привремених мјера.
- (2) У изузетно хитним случајевима, председник Арбитраже или арбитар кога он именује могу да одреде у поводу приједлога странке привремену мјеру у складу са одредбом става (1) овога члана и прије подношења тужбе Арбитражи. У том ће се случају у одлуци о одређивању привремене мјере одредити рок за подношење тужбе. Ако тужба не буде поднесена у том року, привремена мјера ће да се стави ван снаге.

- (3) Након што буде именован, арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да поступи у поводу привремених мјера које су одређене према одредби става (1) овога члана као да их је сам одредио.

Члан 47.

(Трошкови одређивања привремених мјера)

- (1) Странка која предложи одређивање привремених мјера дужна је да на захтјев Секретаријата Арбитраже уплати таксу за њихово одређивање те предујам за покриће трошкова њихова одређивања и спровођења које ће предузети Секретаријат, председник Арбитраже, именовани арбитар, односно арбитражно вијеће, уз одговарајућу примјену одредаба о трошковима у поступку пред Арбитражом.
- (2) Прије уплате таксе и одређеног предујама за покриће трошкова одређивања и спровођења привремених мјера неће се предузимати радње у поводу приједлога за одређивање привремених мјера.

Члан 48.

(Рок за окончање арбитражног поступка)

- (1) Арбитражни поступак, у правилу, окончаће се у року од 1 (једне) године од дана конституисања арбитражног вијећа, односно именовања арбитра појединца, односно од дана уплате арбитражних трошкова.
- (2) Изузетно од одредбе из става (1) овог члана, арбитар појединац, односно арбитражно вијеће може да одлучи да се арбитражни поступак продужи и након истека овог рока ако потребе прибављања доказа то налажу или ако странке то предложе.

Члан 49.

(Записник)

- (1) Записник се води о свим радњама предузетим у арбитражном поступку.
- (2) Записник води записничар којег одреди председник арбитражног вијећа, односно арбитар појединца.
- (3) У записник се уноси: име и презиме и састав арбитражног вијећа, односно име арбитра појединца, мјесто гдје се обавља радња, дан и час кад се обавља радња, назнака предмета спора и имена присутних странака, односно трећих лица и њихових пуномоћника и саветника.
- (4) Записник, поред записничара и председника вијећа, односно арбитра појединца, потписују и сви присутни.
- (5) Записник може да се води и путем аудио-видео-снимка који се, без одлагања, доставља странкама, а у договореном року сачињава се транскрипт записника на који странке дају сагласност и потписују га.

Члан 50.

(Примјена Закона о парничном поступку)

- (1) Поступак пред Арбитражом води се у складу са одредбама овог правилника.
- (2) Ако у њему нема потребних одредаба и странке нису нешто друго уговориле, примјењују се одредбе Закона о парничном поступку, за који арбитар појединац, односно арбитражно вијеће оцијени да је најприхватљивији у датом случају.

Члан 51.

(Примјена других правила)

- (1) Странке могу да уговоре да се на поступак пред Арбитражом примјењују Правила о арбитражи Комисије Уједињених нација за међународно трговачко право (UNCITRAL) или нека друга правила.
- (2) Ако у Правилима о арбитражи Комисије Уједињених нација за међународно трговачко право (UNCITRAL)

или неким другим одабраним правилима не постоје одговарајуће одредбе, примјењују се одредбе овог правилника.

VIII - ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Члан 52.

(Одлуке у арбитражном поступку)

- (1) Током и по завршетку арбитражног поступка одлучује се рјешењем, закључком и пресудом.
- (2) Рјешењем се одлучује о:
 - именовану, разрјешењу, изузећу и опозиву члана арбитражног вијећа/арбитра појединца,
 - именовану вјештака и одређењу његове задаће од арбитражног вијећа/арбитра појединца,
 - оглашавању Арбитраже ненадлежном,
 - утврђивању да се достава позива и других писмена током поступка обавља путем имејла (у PDF формату), уз повратну потврду о пријему,
 - одржавању расправе и у неком другом мјесту ван сједишта Арбитраже,
 - захтјеву за одређивање привремене мјере,
 - покрићу издатака који су настали поводом приједлога неке од странака у вези са обављањем појединих процесних радњи,
 - предузимању других правних радњи прије и током арбитражног поступка, као и о другим питањима од значаја за арбитражни поступак.
- (3) Закључком се одлучује о:
 - искључењу надлежности Арбитраже за одлучивање у одређеном спору и кад је она уговорена ако се склопљени уговор о арбитражи односи на права којима странке не могу слободно располагати или ако постоје разлози због којих надлежност Арбитраже не може да се уговори,
 - утврђивању вриједности предмета спора на који се тужбени захтјев односи ако је вриједност предмета спора очито сувише високо или сувише ниско назначена, али тек након што се омогући странкама да се о томе изјасне,
 - престанку мандата арбитра због необављања дужности,
 - продужењу рокова за обављање одређених процесних радњи странака утврђених овим правилником,
 - утврђивању предујма за покриће трошкова извођења појединог доказа и одређивању рока у којему тај предујам треба бити уплаћен,
 - предузимању других правних радњи у управљању арбитражним поступком.
- (4) Пресуду, по закључењу арбитражног поступка, доноси арбитражно вијеће, односно арбитар појединац.
- (5) Пресуда се доноси у мјесту Арбитраже.

Члан 53.

(Мјеродавно право)

- (1) При доношењу пресуде примјењује се право које су странке одредиле као материјално право које ће да се примјењује на њихов уговорни однос.
- (2) Ако странке нису одредиле које ће се материјално право примјенити, арбитар појединац, односно арбитражно вијеће примјениће оно право које сматра најприкладнијим у том случају.
- (3) Без обзира на материјално право које се примјењује, арбитар појединац, односно арбитражно вијеће дужни су да донесу пресуду у складу са одредбама уговора и дужни су да узму у обзир међународне, односно трговачке обичаје БиХ који се могу примјенити на тај посао.

- (4) Арбитри могу да донесу пресуду држећи се искључиво начела правичности (начело amiable compositeur или ex aequo et bono) само ако су их странке изричито на то овластиле.

Члан 54.

(Рокови за доношење пресуде)

- (1) Пресуда мора да буде донесена најкасније у року 45 (четрдесет пет) дана од дана закључења рочишта за главну расправу, односно одржавања нејавне сједнице арбитражног вијећа.
- (2) Изузетно, у сложеним стварима, арбитар појединац, односно председник арбитражног вијећа дужан је да обавијести председника Арбитраже ако постоје разлози због којих пресуда не може да буде донесена у року из става (1) овог члана.
- (3) Председник Арбитраже ће, по потреби, да предузме мјере да се пресуда што прије донесе.

Члан 55.

(Доношење пресуде)

- (1) Када пресуду доноси арбитражно вијеће, пресуда се доноси једногласно или већином гласова. Пресуда се доноси на нејавној сједници, којој присуствују само арбитри и записничар. Приликом гласања о пресуди, председник вијећа то чини посљедњи. О вијећању и гласању сачињава се записник, који потписују сви арбитри.
- (2) Пресуда мора да буде чињенично и правно образложена и формулисана тако да може да буде извршна у земљама у којима ће се тражити њено извршење.

Члан 56.

(Садржај пресуде)

- (1) Писмено израђена пресуда има увод, диспозитив и образложење:
 1. увод пресуде садржи: назив Арбитраже, име и презиме председника и чланова вијећа, односно арбитра појединца, пословно име (фирму) или име и презиме, занимање и сједиште, односно пребивалиште странака, њихових заступника или пуномоћника, кратку назнаку предмета спора и дан закључења главне расправе,
 2. диспозитив пресуде садржи: одлуку Арбитраже о усвајању или одбијању појединих захтјева који се тичу главне ствари, споредних потраживања и одлуку о постојању или непостојању потраживања истакнутог ради пребијања, као и одлуку о трошковима,
 3. образложење садржи захтјеве странака, хронологију спора, ставове и наводе странака о разматраним чињеничним и правним питањима, доказе који су поднијети и изведени и правила која су примјенијена те разлоге због којих је одлучено у диспозитиву.
- (2) Пресуда може да се објави у цијелости или дјелимично само уз престанак странака.

Члан 57.

(Разматрање пресуде)

- (1) Председништво Арбитраже овлашћено је да размотри пресуду прије потписивања и може да укаже арбитру појединцу, односно арбитражном вијећу на потребу да се у пресуди изврше одређене измјене у погледу њене форме.
- (2) Председништво Арбитраже може да скрене пажњу арбитражном вијећу, односно арбитру појединцу ако сматра да постоје одређени разлози због којих би

арбитражна пресуда могла да буде поништена, односно не би могла да буде извршна.

Члан 58.

(Потписивање пресуде)

- (1) Оригинал пресуде и све преписе потписују сви чланови арбитражног вијећа, односно арбитар појединац.
- (2) Пресуда је важећа и ако неки од арбитра ускрати свој потпис ако је одлуку потписала већина чланова арбитражног вијећа и на одлуци се констатује ускраћивање потписа.
- (3) Арбитар који је ускратио потпис може да у року од 15 (петнаест) дана од потписивања пресуда од осталих чланова арбитражног вијећа достави своје издвојено мишљење у писаном облику, које се прикључује списима и доставља на увид.
- (4) Секретаријат Арбитраже доставља странкама преписе пресуде које су потписали арбитри, односно арбитар појединац.

Члан 59.

(Исправке пресуде)

- (1) Странке могу, у року од 15 (петнаест) дана од пријема пресуде, да затраже од арбитражног вијећа, односно арбитра појединца да исправи у пресуди могуће рачунарске, типографске или друге грешке у писању или неке друге сличне грешке. У овом року арбитражно вијеће, односно арбитар појединац може, на свој потицај, да обавља исправке ових грешака.
- (2) О подношењу захтјева из претходног става обавјештава се супротна странка.
- (3) Исправке се врше у писменом облику, посебним рјешењем. Исправка пресуде је саставни дио пресуде.

Члан 60.

(Преписи пресуде)

- (1) Странкама се достављају преписи пресуде које потписују чланови арбитражног вијећа, односно арбитар појединац.
- (2) Акт о достави преписа пресуде странкама потписује предсједник Арбитраже.
- (3) На пресуду се, по захтјеву странке, ставља клаузула о њеној извршности.
- (4) Странкама могу да се издају, на њихов захтјев, накнадни преписи пресуде овјерени од секретара Арбитраже, али такви преписи не могу да се издају трећим лицима.
- (5) По истој процедури поступа се и с исправком пресуде.

Члан 61.

(Клаузула извршности)

- (1) Клаузулу извршности пресуде ставља предсједник Арбитраже.
- (2) Клаузула извршности даје се најраније по протеку рока од 8 (осам) дана од дана истека рока за захтјевање исправке пресуде, односно најраније у року од 8 (осам) дана од дана пријема исправке пресуде.

Члан 62.

(Учинак и извршење пресуде)

- (1) Арбитражна пресуда је коначна и има снагу правоснажне пресуде редовног суда.
- (2) Прихватањем надлежности Арбитраже странке се обавезују да ће њену арбитражну пресуду извршити.

Члан 63.

(Поравнање током арбитражног поступка)

- (1) Странке имају право, током цијелог арбитражног поступка, да ријеше спор поравнањем. Арбитражно вијеће, односно арбитар појединац може да донесе одлуку о окончању поступка или, ако то обје странке

затраже, а арбитражно вијеће, односно арбитар појединац то прихвати, донесе пресуду на основу поравнања (нагодбе).

- (2) Поравнање се уноси у записник који, поред арбитра, потписују и странке и констатује се у виду пресуде, без образложења.
- (3) Поравнање је закључено кад странке послије прочитаног записника о поравнању потпишу записник.
- (4) Закључено поравнање има снагу правоснажне пресуде Арбитраже, у складу са одредбама овог правилника.

IX - ТРОШКОВИ АРБИТРАЖЕ

Члан 64.

(Тарифа)

- (1) Тарифу трошкова Арбитраже утврђује Управни одбор Спољнотрговинске коморе БиХ посебном одлуком.
- (2) Приликом подношења тужбе, односно противтужбе тужилац је дужан да уплати Арбитражи на име таксе за покретање поступка и трошкова Арбитраже износе у границама утврђеним Тарифом.
- (3) Приликом одређивања трошкова се наводи број рачуна и рок у којем морају да се уплате утврђени трошкови.
- (4) Ако се током поступка покаже да првобитно одређени износ није довољан, предсједник Арбитраже донијеће рјешење о накнадним износима, у границама Тарифе, који требају да буду положени.
- (5) Ако тужилац, односно противтужилац у року 15 (петнаест) дана по пријему позива не уплати трошкове, сматраће се да је тужба, односно противтужба повучена.

Члан 65.

(Издаци за процесне радње)

- (1) За покриће издатака који су настали поводом приједлога неке од странака у вези са обављањем појединих процесних радњи, одговарајући износ полаже унапријед странка поводом чијег приједлога ће издаци настати. Износ који треба да се положи одређује рјешењем арбитражног вијећа, односно арбитар појединац.
- (2) За покриће издатака проузрокованих процесним радњама које је наредило арбитражно вијеће, односно арбитар појединац по својој иницијативи, рјешењем вијећа, односно арбитра појединца одређује се која ће странка положити потребан износ.

Члан 66.

(Трошкови одржавања рочишта ван сталног сједишта Арбитраже)

- (1) Ако арбитражно вијеће, односно арбитар појединац одржи рочиште ван сталног сједишта Арбитраже, предсједник Арбитраже одређује накнадни износ из којег ће се покрити трошкови одржавања рочишта.
- (2) Ако се рочиште ван сталног сједишта Арбитраже одржи на приједлог једне од странака, накнадни износ полаже странка која је приједлог дала. Ако се рочиште одржи по заједничком споразуму странака, свака странка полаже половину накнадног износа.

Члан 67.

(Хонорар арбитра и други трошкови)

- (1) Хонорар арбитра, трошкови, записничара и други административно-технички трошкови, као и њихови путни трошкови и друге накнаде утврђују се Тарифом из члана 64. став (1) овог правилника.
- (2) У случају закључења поравнања или обустављања поступка, предсједник Арбитраже одређује износ накнаде арбитрама, у складу са важећом Тарифом.

X - ПОСЕБНА ПРАВИЛА О УБРЗАНОМ АРБИТРАЖНОМ ПОСТУПКУ**Члан 68.**

(Подручје примјене)

- (1) Посебна правила о убрзаном арбитражном поступку примјењују се у:
 1. споровима без међународног обиљежја чија вриједност предмета не прелази 100.000,00 КМ, ако странке нису друкчије одредиле у свом арбитражном уговору, односно ако се нису друкчије споразумјеле најкасније до достављања одговора на тужбу,
 2. споровима без међународног обиљежја чија вриједност предмета спора прелази 100.000,00 КМ те у споровима са међународним обиљежјем ако су странке у арбитражном уговору одредиле да ће се у правним стварима на које се он односи поступак спровести по тим правилима.
- (2) Ако сљедећим одредбама ових правила није другачије одређено, у убрзаном арбитражном поступку примјењаваће се на одговарајући начин одредбе главе I до IX овог Правилника.

Члан 69.

(Арбитар који спроводи убрзани арбитражни поступак)

- (1) Убрзани арбитражни поступак спроводи арбитар појединац.
- (2) Ако се странке у арбитражном уговору или прије подношења тужбе нису споразумјеле о лицу које ће као арбитар појединац ријешити њихов спор, арбитра појединца именовале овлашћеник за именовање у року од 8 (осам) дана рачунајући од дана уплате предумја за покриће трошкова арбитражног поступка.

Члан 70.

(Подношење и достава писмена)

- (1) Тужба, одговор на тужбу и други поднесци као и прилози уз те поднеске у поступку на који се примјењују одредбе ове главе подносе се у папирном и електронском облику.
- (2) Тужилац је дужан у тужби, а тужени у одговору на тужбу назначити своју електронску адресу на којој ће им се писмена достављати електронским путем. Ова електронска адреса сматра се обавезним дијелом идентификације странке у поступку.
- (3) Арбитража и арбитар појединац доставу писмена странкама обављају електронским путем и у папирном облику, осим ако се странке не одрекну доставе у папирном облику. Арбитар појединац дужан је да своја писмена упућена странкама достави електронским путем. Арбитража је дужна да своја писмена упућена странкама достави електронским путем и арбитражу појединцу.
- (4) У случајевима из става (1) до (3) овога члана странке су дужне да електронским путем, најкасније у року од 3 (три) дана, потврде пријем писмена противне странке, Арбитраже и арбитра појединца те прилога уз та писмена.
- (5) Писмено странке упућено електронским путем противној странци електронским ће путем да буде упућено и Арбитражи, која ће га тим путем прослиједити тој странци и арбитражу појединцу. Писмено арбитра појединца упућено електронским путем странкама електронским ће путем да буде упућено и Арбитражи, које ће га тим путем прослиједити странкама.
- (6) Сматраће се да је писмено странке, Арбитраже и арбитра појединца достављено противној странци, односно

странкама истеком трећег дана након што га је Арбитража електронским путем прослиједила противној странци, односно странкама (став (5) овог члана).

- (7) Странка која не испуњава или неуредно испуњава своје обавезе према претходним одредбама овога члана дужна је да противној странци, на њен захтјев, накнади трошкове који су јој тиме изазвани неовисно о исходу спора. О наведеном понашању странке арбитар појединац водиће рачуна и при одлучивању о њеном захтјеву за накнаду трошкова поступка.
- (8) Арбитража или арбитар појединац могу да одреде посебан електронски формат који су странке дужне да користе.
- (9) Висину трошкова изазваних неиспуњавањем или неуредним испуњавањем обавеза из претходних одредаба овога члана арбитар појединац одмјерава по слободној оцјени.
- (10) Достава пресуде обавља се према одредбама члана 60. овог правилника.
- (11) Арбитража и арбитар појединац међусобно комуницирају електронским путем.

Члан 71.

(Одговор на тужбу)

- (1) Тужени може на тужбу да одговори у року од 15 (петнаест) дана. Неблаговремено поднесени одговор неће се узети у обзир при доношењу коначне одлуке.
- (2) Ако тужени не поднесе одговор на тужбу у року из става (1) овог члана, арбитар појединац овлашћен је да донесе пресуду на основу навода у тужби и доказа приложених уз тужбу.
- (3) Ако из навода у тужби и приложених доказа уз тужбу не произлази да је тужбени захтјев основан, арбитар појединац донијеће пресуду којом се тај захтјев одбија као неоснован.
- (4) Ако тужени благовремено поднесе одговор на тужбу, одговор са евентуалним прилозима доставиће се тужиоцу да се читује у року од 15 (петнаест) дана. Тужилац је дужан да уз то читовање приложи све исправе за које сматра да су важне за рјешење спора.
- (5) Читовање тужиоца из става (4) овога члана доставиће се туженом, који о њему може да се читује у року од 15 (петнаест) дана.
- (6) Након истека рокова из ст. (4) и (5) овога члана странке могу да износе нове чињенице и предлажу нове доказе само ако се с тиме сагласе противна странка и арбитар појединац.
- (7) Арбитар појединац може изузетно, ако оцијени да је то потребно ради обезбјеђења поштеност суђења, да допусти изношење нових чињеница и предлагање нових доказа и ако се противна странка томе противи.

Члан 72.

(Противтужба и приговор ради пребијања)

- (1) Противтужбу и приговор ради пребијања тужени може да поднесе само у одговору на тужбу.
- (2) Након подношења одговора на тужбу, тужени може да поднесе противтужбу и приговор ради пребијања само ако се са тиме сагласе противна странка и арбитар појединац. Арбитар појединац може изузетно, ако оцијени да је то потребно ради обезбјеђења поштеност суђења, да допусти изношење нових чињеница и предлагање нових доказа и ако се противна странка томе противи.

Члан 73.

(Доношење пресуде без одржавања рочишта)

- (1) Ако тужилац другачије не предложи у тужби, односно тужени у одговору на тужбу, арбитар појединац може да донесе пресуду без одржавања рочишта на основу навода странака из тужбе и одговора на тужбу, односно доказа приложених уз тужбу и одговору на тужбу, као и других наведених поднесака.
- (2) Ако оцијени да су испуњени услови за доношење пресуде без одржавања рочишта, арбитар појединац ће у року од 8 (осам) дана о свом стајалишту обавијестити странке, које су овлашћене да у даљем року од 8 (осам) дана затраже одржавање рочишта ради расправљања о стајалишту арбитра појединца да су испуњени услови за доношење пресуде без одржавања рочишта и о основама за доношење одлуке о предмету спора.
- (3) Арбитар појединац може изузетно, на властити потицај, ако оцијени да то захтијевају околности случаја и начело поштеност суђења, да одлучи да се у случају из става (1) овога члана одржи рочиште на којем ће странкама изнијети своје ставове о битним одредницама спора. У мјери у којој је то потребно и могуће, арбитра ће, у сврху остварења равноправности странака у поступку, настојати странкама изнијети своја схватања те дати прикладна објашњења како би се заједно са странкама размотрила сва одлучујућа чињенична и правна питања спора.
- (4) Рочиште из ст. (2) и (3) овога члана арбитар појединац дужан је да одржи у року од 30 (тридесет) дана од дана подношења захтјева странке из става (2) овог члана.

Члан 74.

(Прибављање исказа свједока и странака)

- (1) Ако је ради утврђивања битних чињеница потребно спровести саслушање свједока или саслушање странака, арбитар појединац ће одлучити да ли ће ради извођења тих доказа одредити рочиште или ће од наведених лица затражити да у писменом облику поднесу своје исказе.
- (2) Ако одлучи да од наведених лица затражи да у писаном облику поднесу своје исказе, арбитар појединац позваће странке да у року од 8 (осам) дана назначе листу питања на која ће свједок, односно странка требати да одговори. Попис питања која је саставила једна од странака доставиће се противној странци, која може у року од 8 (осам) дана своју листу питања да допуни даљим питањима.
- (3) Искази свједока из става (2) овога члана морају да буду јавно овјерени, осим ако се странке сагласе да таква овјера није потребна.
- (4) Исказе свједока и странака арбитар појединац доставиће странкама, односно противној странци, а оне могу о њима да се очитују у року од 8 (осам) дана. На основу тих очитовања, арбитар појединац може да затражи допуну исказа свједока, односно странака.
- (5) Писмене исказе свједока дужне су, у правилу, да прибаве странке које су их предложиле као доказ. Ако странка којој је то наложено не прибави исказе свједока у року који јој је за то одређен, сматраће се да саслушање тих свједока није било ни предложено.
- (6) Ако оцијени да странка из оправданих разлога није успјела да прибави исказ свједока, арбитар појединац може изузетно да одлучи да директно затражи од свједока да поднесе писмени исказ. У том ће се случају на одговарајући начин примјенити одредбе става (2) до (4) овога члана. Кад оцијени да је то потребно, арбитар појединац може да одлучи да исказе свједока прибави преко државног суда по правилима о правној помоћи.

- (7) Након што прими исказе свједока и странака, односно очитовања странака о тим исказима, арбитар појединац може да одлучи да ипак одржи рочиште ради саслушања свједока и странака, односно ради разјашњења спорних питања. То је рочиште арбитар појединац дужан да одржи најкасније у року од 30 (тридесет) дана од пријема посљедњег од наведених исказа односно посљедњег од очитовања странака.

Члан 75.

(Вјештачење)

- (1) Ако је која од странака предложила вјештачење ради утврђивања или разјашњења одређених чињеница, арбитар појединац ће, ако оцијени да је оно потребно, осим ако се странке нису друкчије споразумјеле, у року од 8 (осам) дана да одреди физичко или правно лице којем ће се повјерити вјештачење, као и рок за спровођење вјештачења. Том ће приликом арбитар појединац да одлучи и о томе која је од странака дужна да предујми средства за извођење овог доказа, у којем изнесу и у којем року. Тај рок не може да буде дужи од 15 (петнаест) дана.
- (2) Ако странка којој је било наложено да предујми средства за спровођење вјештачења у року из става (1) овог члана то не учини, вјештачење се неће спровести.
- (3) Вјештаци су дужни да своју задаћу обаве у року који им одреди арбитар појединац. Одговарајућу изјаву о томе вјештаци ће да дају у писмену којим ће прихватити понуђено вјештачење.
- (4) Арбитар појединац може да одлучи да свака од странака сама повјери вјештачење лицу које изабере. У том ће случају странкама бити одређен рок за прибављање и подношење налаза и мишљења таквог лица. Налаз и мишљење таквог лица странка може да прибави и прије подношења тужбе, односно одговора на тужбу.
- (5) У случају из става (4) овога члана свака од странака моћи ће да се у року од 8 (осам) дана од пријема налаза и мишљења лица којем је противна странка повјерила вјештачење, у писменом облику, очитује на прибављени налаз и мишљење те постави питања том лицу. Странка која је прибавила налаз и мишљење дужна је да у року који одреди арбитар појединац прибави одговоре на та питања од лица које га је дало. О тим одговорима странке могу да се очитују у року од 8 (осам) дана од њихова пријема.
- (6) У случајевима из ст. (4) и (5) овога члана арбитар појединац ће по слободној оцјени вредновати прибављене налазе и мишљења, одговоре на питања која су постављена лицу које их је дало те очитовања странака о налазу и мишљењу, као и о одговорима на постављена питања.
- (7) Ако оцијени да је то потребно, арбитар појединац може да одлучи да се, ради саслушања вјештака којег је он одредио или лица којима су саме странке повјериле спровођење вјештачења, одреди рочиште. То је рочиште арбитар појединац дужан да одржи најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана кад је примио очитовања странака из става (5) овога члана.

Члан 76.

(Доношење пресуде)

- (1) Арбитар појединац дужан је да пресуду донесе у року од 15 (петнаест) дана од дана кад су испуњени услови за њено доношење без одржавања рочишта у смислу ст. (1) и (2) члана 73. овог правилника, односно након прибављања исказа свједока, странака и вјештака те

очитовања странака у складу са одредбама чл. 74. и 75. овога правилника.

- (2) На образложени захтјев арбитра појединца предсједник Арбитраже може да одобри продужење рока из става (1) овога члана за највише 15 (петнаест) дана.
- (3) Ако је одржано рочиште, рокови из ст. (1) и (2) овога члана за доношење пресуде рачунају се од дана закључења расправе на том рочишту.

Члан 77.
(Рокови)

- (1) Арбитар појединац ће при одређивању рокова за предузимање радњи странака и при предузимању властитих радњи да води рачуна о хитности убрзаног арбитражног поступка.
- (2) Рокови у којима су странке према одредбама ове главе дужне предузети одређене радње могу да се продуже само ако тим одредбама није друкчије одређено, уз услов да је приједлог за продужење тих рокова поднесен прије него што су истекли и да је арбитар појединац оцијенио да је такав приједлог сврсисходан.
- (3) Неблаговремено предузете радње странака неће се узети у обзир при доношењу пресуде.

XI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 78.

(Примјена Правилника)

Спорови започети прије ступања на снагу овог правилника окончаће се према правилима која су важила на дан покретања спора.

Члан 79.

(Прилог Правилнику)

Прилог овом правилнику чини образац Изјаве арбитра о прихватању дужности, расположивости те о независности и непристраности (Прилог 1).

Члан 80.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу у року од 8 (осам) дана од дана објаве у "Службеном гласнику БиХ", а биће објављен и на огласној табли и интернетској страници Спољнотрговинске коморе БиХ.

Број 01-2-01-2-267-4/25
18. марта 2025. године

Предсједник
Управног одбора
Борко Ђурић, с. р.

Арбитражни суд при Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине

Број предмета:

Тужилац:

Тужени:

Ради:

Вриједност спора:

ИЗЈАВА АРБИТРА О ПРИХВАТАЊУ ДУЖНОСТИ, РАСПОЛОЖИВОСТИ ТЕ О НЕЗАВИСНОСТИ И НЕПРИСТРАНОСТИЈа, *(уписати име и презиме)*,са пребивалиштем на адреси *(уписати адресу)*,изјављујем да *(означити)*

прихватам бити арбитар појединац/члан арбитражног вијећа/предсједник арбитражног вијећа у горе наведеном предмету те да ћу арбитрирати у складу са одредбама Правилника о поступку пред Арбитражним судом при Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине, као и начелима савјесности и поштења.

одбијам бити арбитар појединац/члан арбитражног вијећа/предсједник арбитражног вијећа у горе наведеном предмету.

(Уколико желите, можете у наставку текста навести разлоге због којих одбијате бити арбитар у овом предмету.)¹

Потврђујем да, на основу података који су ми у овом тренутку познати, могу да одвојим вријеме потребно за вођење арбитражног поступка све вријеме његовог трајања те да ћу, колико је то највише могуће, поступати с пажњом, ефикасно и унутар временских рокова утврђених Правилником о поступку пред Арбитражним судом при Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине, са чијим одредбама сам упознат/а.

Изјављујем да сам *(заокружити)*

- а) независна/независан и непристрана/непристран у односу на странке у поступку. Колико ја знам, не постоје околности, из прошлости нити из садашњости, које могу да доведу у оправдану сумњу моју непристраност или независност у односу на било коју од странака. Обавезујем се да ћу овај Суд, као и странке у поступку, одмах

¹ Уколико означите да одбијате бити арбитар у горе наведеном предмету, није потребно да попуњавате остатак изјаве те се она неће примјењивати на Вас.

обавијестити о свакој околности која би у будућности могла да доведе у сумњу моју независност и непристраност.

- б) независна/независан и непристрана/непристран у односу на странке у поступку и таквим намјеравам остати. Ипак, желим да упозорим на одређене околности које би, у очима неке од странака, могле да доведу у оправдану сумњу моју независност и непристраност: (навести околности)

Обавезујем се да ћу овај Суд, као и странке у поступку, одмах обавијестити о свакој околности која би у будућности могла да доведе у сумњу моју независност и непристраност.

У _____ (мјесто), дана _____ (датум)

_____ (потпис)

Na osnovu članova 25. i 40. Statuta Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 52/14 i 19/18), Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 18.3.2025. godine, donio je

**PRAVILNIK
O POSTUPKU PRED ARBITRAŽNIM SUDOM PRI
VANJSKOTRGOVINSKOJ KOMORI BOSNE I
HERCEGOVINE (SARAJEVSKA PRAVILA)**

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Sadržaj Pravilnika)

Pravilnikom o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik), uređuje se: nadležnost Arbitražnog suda pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Arbitražna), pokretanje arbitražnog postupka, podnošenje i dostava pismena, mirenje, izbor arbitra pojedinca/arbitražnog vijeća, arbitražni postupak, donošenje odluke, privremene mjere, troškovi arbitraže, posebna pravila o ubrzanom arbitražnom postupku i druga pitanja koja se odnose na rad Arbitraže.

II - NADLEŽNOST ARBITRAŽE

Član 2.

(Primjena Pravilnika)

- (1) Ovaj Pravilnik primjenjuje se na sporove između stranaka koje imaju sjedište, odnosno boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) kao i na one sporove u kojima najmanje jedna stranka ima sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji druge države.
- (2) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na postupak međunarodne trgovačke arbitraže, kao i na postupak unutrašnje arbitraže. Ako postoje razlike u postupku, ovisno radi li se o međunarodnoj trgovačkoj ili unutrašnjoj arbitraži, to je pojedinim članovima ovog Pravilnika posebno naglašeno.
- (3) Arbitražna je nadležna za rješavanje sporova koji ispunjavaju uvjete da:
 1. se radi o trgovačkom sporu u kojem stranke mogu slobodno disponirati predmetom spora,
 2. za tu vrstu spora nije predviđena isključiva nadležnost redovnog suda,
 3. su se stranke sporazumjele o nadležnosti Arbitraže.
- (4) U sporovima iz prethodnog stava, Arbitražna može, na zahtjev jedne ili obje stranke, posredovati radi mirenja.

Član 3.

(Arbitražni sporazum)

- (1) Arbitražna je nadležna za sporove iz člana 2. stav (3) ovog Pravilnika ako njegovu nadležnost stranke utvrde ugovorom, odnosno pismenim sporazumom (arbitražni sporazum). Arbitražni sporazum se može zaključiti kako u pogledu određenog spora tako i u pogledu budućih sporova koji mogu nastati iz određenog pravnog odnosa.
- (2) Smatra se da su stranke ugovorile nadležnost Arbitraže i ako je sporazum o tome zaključen putem razmjene pisama, telegrama, putem faksa ili putem elektronske pošte.
- (3) Arbitražni sporazum je pravosnažno zaključen i kada je odredba o nadležnosti Arbitraže sadržana u općim uvjetima koji su sastavni dio pravnog posla.
- (4) Stranke, prihvatanjem nadležnosti Arbitraže, prihvataju i odredbe ovog Pravilnika.

Član 4.

(Autonomnost arbitražnog sporazuma)

Ništavost ili nepostojanje osnovnog ugovora ne povlači sa sobom ništavost arbitražnog sporazuma.

Član 5.

(Prihvatanje nadležnosti)

- (1) Ako Predsjedništvo utvrdi da u ispravama koje je tužitelj podnio ne postoji arbitražni sporazum, Sekretarijat Arbitraže poziva tuženog da se u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva izjasni prihvata li nadležnost Arbitraže.
- (2) Ako tuženi ne odgovori u ostavljenom roku ili odbije prihvatiti nadležnost, Sekretarijat Arbitraže obavještava tužitelja da se Arbitražna ne može provesti.
- (3) U slučaju iz prethodnog stava ovog člana, sekretar Arbitraže određuje iznos naknade prouzročenih troškova, odnosno iznos koji će biti vraćen tužitelju na ime uplaćenih administrativnih troškova postupka.

Član 6.

(Isključenje nadležnosti)

- (1) Arbitražna može isključiti svoju nadležnost i kada je ona ugovorena ako arbitražni ugovor sadrži odredbe koje nisu u skladu sa nadležnostima Arbitraže i načelima Arbitraže, odnosno da su zahtjevi i postupanje obje stranke tokom postupka takvi da onemogućavaju normalno odvijanje arbitražnog postupka.
- (2) Odluku o isključenju nadležnosti donosi Predsjedništvo.

Član 7.

(Prigovor nenadležnosti)

- (1) Prigovor nenadležnosti Arbitraže tuženi može istaknuti u odgovoru na tužbu ili drugom podnesku prije rasprave, a na raspravi prije upuštanja u raspravljanje o predmetu spora, samo ako nije dostavio odgovor na tužbu ili drugi podnesak.
- (2) O prigovoru iz prethodnog stava odlučuje arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće.
- (3) Ako je prigovor nenadležnosti odbijen, arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće donosi rješenje koje obrazlaže u konačnoj odluci o predmetu spora, a spor se nastavlja pred istim arbitrom pojedincem ili arbitražnim vijećem.
- (4) Ako je prigovor nenadležnosti usvojen, arbitražno vijeće ili arbitar pojedinac donosi rješenje kojim se oglašava nenadležnim.
- (5) Arbitražna vijeća i arbitri pojedinci paze po službenoj dužnosti na nadležnost Arbitraže.

III - POKRETANJE ARBITRAŽNOG POSTUPKA

Član 8.

(Podnošenje tužbe)

- (1) Arbitražni postupak pokreće se pisanom tužbom dostavljenoj Arbitražni, u 5 (pet) primjeraka, koja treba sadržavati:
 1. ime, zanimanje i stalno prebivalište, odnosno naziv, sjedište obiju stranaka te adresu, uključujući i elektronsku, za dostavu pismena,
 2. dokaz o postojanju arbitražnog sporazuma na kojem se zasniva nadležnost Arbitraže, ako postoji,
 3. predmet i vrijednost spora, činjenično stanje, tužbene zahtjeve, dokaze i sve dokumente koji se odnose na predmet spora, u originalu ili u prijepisu koji je ovjerila stranka,
 4. imenovanje arbitra.
- (2) Predsjednik Arbitraže može, radi olakšanja postupka, tražiti od tužitelja da tužbu dostavi u prijevodu na jedan strani jezik.
- (3) Ako u sporu ima više tuženih, može se zahtijevati odgovarajući broj prijepisa tužbe i priloga.
- (4) Tužba s priložima se, nakon uplate troškova postupka, dostavlja tuženoj stranci na odgovor i istovremeno se navodi

u koliko primjeraka treba dostaviti odgovor na tužbu i priloge.

Član 9.

(Odgovor na tužbu)

- (1) Rok za dostavu odgovora na tužbu je 30 (trideset) dana od dana prijema tužbe.
- (2) U svom odgovoru na tužbu tužena strana izjasnit će se o tužbenom zahtjevu i iznijeti sve činjenice i dokaze na kojima zasniava odgovor na tužbu, zajedno s odgovarajućim dokumentima, izjaviti eventualne prigovore na nadležnost te imenovati arbitra.
- (3) Jedan primjerak odgovora na tužbu dostavlja se tužitelju.

Član 10.

(Protivtužba)

- (1) Tuženi može u odgovoru na tužbu, a najkasnije na pripremnom ročištu, podnijeti protivtužbu, ako je zahtjev protivtužbe u vezi s tužbenim zahtjevom ili ako se ti zahtjevi mogu prebiti ili ako se protivtužbom traži utvrđenje nekog prava ili pravnog odnosa o čijem postojanju ili nepostojanju zavisi u cjelini ili djelomično odluka o tužbenom zahtjevu.
- (2) Nakon održavanja pripremnog ročišta, protivtužba se može podnijeti samo ako tužitelj na to pristane i ako arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće ocijeni da podnošenje protivtužbe nije usmjereno na odugovlačenje postupka.
- (3) Protivtužba se dostavlja drugoj strani, preko sekretara Arbitraže, na način i u rokovima utvrđenim u članovima 8. i 9. ovog Pravilnika.

Član 11.

(Spajanje i razdvajanje postupaka)

- (1) Ako su stranke pred Arbitražom podnijele jedna protiv druge više tužbi, koje proistječu iz iste pravne i činjenične osnove, Sekretarijat Arbitraže nastojat će postupak spojiti i o tome će odlučiti arbitar pojedinac odnosno arbitražno vijeće, radi ekonomičnosti postupka.
- (2) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, da se postupak koji se vodi protiv više tuženih, a prema kojima se spor, prema zakonu ili prirodi pravnog posla, ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih, ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.
- (3) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, osim ako se jedna od stranaka tome usprotivi, da se postupak koji su zajednički pokrenuli više tužitelja, a prema kojima se spor, prema zakonu ili prirodi pravnog posla, ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih, ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.
- (4) U slučajevima iz st. (2) i (3) ovoga člana stranke su dužne uplatiti dodatne takse i predujmove za vođenje razdvojenih postupaka kao da su oni pokrenuti kao posebni postupci. Ako se ti iznosi ne uplate u roku koji odredi sekretar Arbitraže, do razdvajanja postupka neće doći.
- (5) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće odlučit će o tome hoće li se parnične radnje poduzete u postupku prije njegova razdvajanja ponoviti i u razdvojenim postupcima.
- (6) Nakon što prestane razlog zbog kojeg je došlo do razdvajanja postupaka u smislu st. (2) i (3) ovoga člana, razdvojeni se postupci mogu ponovno spojiti na način predviđen stavom (1) ovog člana.

Član 12.

(Suparničari)

- (1) Više osoba može tužiti ili biti tuženo jednom tužbom – suparničari – samo ako su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava i obaveze proistječu iz bitno iste činjenične i pravne osnove, a naročito ako se spor

prema zakonu ili prirodi pravnog odnosa može prema njima riješiti samo na isti način.

- (2) Solidarni vjerovnici i solidarni dužnici mogu biti obuhvaćeni istom tužbom kao suparničari.
- (3) Tužitelj može tužbom obuhvatiti dva tužena tražeći da Arbitraža prihvati zahtjev prema sljedećem tuženom u slučaju da bude odbijen prema onome koji je u tužbi naveden prije njega, samo ako na to pristanu oba tužena.

Član 13.

(Ovlaštenik za imenovanje arbitra)

- (1) Stranke mogu sporazumno odrediti ovlaštenika za imenovanje arbitra.
- (2) Ako se stranke ne sporazume o ovlašteniku za imenovanje ili ako sporazumno određeni ovlaštenik za imenovanje odbije povjerenu dužnost, ovlaštenik za imenovanje bit će predsjednik Arbitraže.
- (3) Ovlaštenik za imenovanje dužan je imenovati arbitra bez odgode. Ovlaštenik za imenovanje obavlja imenovanje primjenjujući postupak po listi (stav (4) ovog člana) samo ako su se stranke izričito sporazumjele o njegovoj primjeni ili ako ocijeni da je to primjereno za konkretan slučaj.
- (4) Postupak po listi u smislu stava (3) ovoga člana je sljedeći:
 - (a) na zahtjev jedne od stranaka ili obje stranke ovlaštenik za imenovanje dostavit će objema strankama istovjetnu listu koja sadrži najmanje tri imena,
 - (b) u roku od 15 (petnaest) dana po primitku liste svaka stranka može vratiti listu ovlašteniku za imenovanje nakon što precrta ime ili imena s kojima se ne slaže i označi brojem preostala imena na popisu prema željenom redosljedu,
 - (c) nakon isteka roka iz tačke (b) ovlaštenik za imenovanje imenovat će arbitra između osoba čija su imena odobrena na vraćenoj listi u skladu sa redosljedom što su ga stranke naznačile,
 - (d) ako se imenovanje ne može obaviti na opisani način, ovlaštenik za imenovanje može imenovati arbitra po svojoj ocjeni.
- (5) Pri imenovanju arbitra ovlaštenik za imenovanje dužan je uzeti u obzir sve okolnosti koje osiguravaju imenovanje nezavisnog i nepristranog arbitra te opravdanost imenovanja arbitra koji nema državljanstvo koje imaju stranke.

IV - PODNOŠENJE I DOSTAVA PISMENA

Član 14.

(Dostava)

- (1) Dostava poziva i drugih pismena strankama tokom postupka obavlja se putem pošte, preporučenim pismom uz povratnu potvrdu o prijemu.
- (2) Smatra se da je dostava punovažno obavljena i onda kada stranka ili njen punomoćnik odbiju da prime poziv i druga pismena.
- (3) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može svojim rješenjem utvrditi da se dostava poziva i drugih pismena tokom postupka obavlja putem e-maila (u PDF formatu), uz povratnu potvrdu o prijemu.
- (4) Ako su stranke odredile punomoćnike, svi pozivi i pismena upućuju se na adresu punomoćnika.
- (5) Dostava pismena obavlja se direktno ili neposredno stranci, kada je za svog punomoćnika odredila osobu koja je kod nje zaposlena.
- (6) Ako uredno pozvana tužena strana ne odgovori na tužbu ili poziv ili odbije uzeti učešće u arbitražnom postupku, arbitražni postupak će se nastaviti prema odredbama ovog Pravilnika.

Član 15.

(Elektronska komunikacija)

- (1) Stranke se mogu sporazumjeti već u ugovoru o arbitraži ili kasnije tokom arbitražnog postupka da Arbitraži svoje podneske i, eventualno priloge, podnose elektronskim putem ili da ih međusobno razmjenjuju, odnosno da im Arbitraža dostavu svih ili samo nekih pismena (npr. poziva za ročišta itd.) obavlja također elektronskim putem.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovoga člana stranke su dužne na zahtjev Arbitraže ili protivne stranke podnositi svoje podneske i priloge uz njih u papirnom obliku.
- (3) U slučajevima iz st. (1) i (2) ovoga člana stranke su dužne elektronskim putem potvrditi prijem podnesaka i priloga.
- (4) Stranka koja ne ispunjava svoje obaveze prema prethodnim odredbama ovoga člana dužna je naknaditi troškove protivnoj stranci koji su time izazvani neovisno o ishodu spora. O tome će arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće voditi računa prilikom odlučivanja o naknadi troškova postupka.
- (5) Visinu troškova izazvanih neispunjavanjem obaveza iz prethodnih odredaba ovoga člana arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće odmjerava po slobodnoj ocjeni.

Član 16.

(Jezik Arbitraže)

- (1) Arbitražni postupak se vodi na jednom od službenih jezika BiH.
- (2) Stranke se mogu sporazumno dogovoriti da se postupak vodi na nekom drugom, stranom jeziku, uz plaćanje svih dodatnih troškova (prevođenje isprava i dokaza i usmenih rasprava).
- (3) Ako su stranke izabrale članove arbitražnog vijeća, odnosno arbitra pojedinca koji su strani državljanima, stranka koja ga je izabrala dužna je snositi troškove prevođenja isprava i dokaza, usmenih rasprava i nejavnih sjednica arbitražnog vijeća.
- (4) Prepiska Sekretarijata s inostranom strankom koju ne zastupa domaća osoba, a koja očigledno ne vlada jednim od službenih jezika BiH, može se voditi na engleskom ili na jednom od drugih stranih jezika.

V - MIRENJE

Član 17.

(Posredovanje Arbitraže)

- (1) U slučajevima iz člana 2. stav (3) ovog Pravilnika, bez obzira je li ugovorena nadležnost Arbitraže, stranke se mogu obratiti Arbitraži za posredovanje radi mirenja, prema odredbama ovog Pravilnika. Stranke mogu potpisati ugovor o mirenju (standardna klauzula o mirenju) ili ugovor o mirenju i arbitraži (kombinirana klauzula o mirenju i arbitraži).
- (2) Postupak za mirenje je nezavisan od arbitražnog postupka. Ako postupak za mirenje ne uspije, ništa od onoga što je tokom postupka za mirenje učinjeno ili izjavljeno usmeno ili pismeno ne obavezuje stranke.
- (3) Pristanak na postupak za mirenje ne znači i pristanak na nadležnost Arbitraže u slučaju neuspjeha postupka mirenja.

Član 18.

(Prijedlog za pokretanje postupka mirenja)

- (1) Prijedlog za pokretanje postupka mirenja podnosi se pismeno Sekretarijatu Arbitraže, a može ga podnijeti samo jedna stranka ili obje stranke zajedno. U prijedlogu će se izložiti činjenično stanje stvari i gledišta predlagatelja i priložit će se svi potrebni dokumenti koji se odnose na spor.
- (2) Zajedničkim podnošenjem prijedloga ili podnošenjem prijedloga od jedne stranke i njegovim prihvatanjem od druge stranke smatra se da su stranke prihvatile odredbe Pravilnika u pogledu postupka mirenja.

- (3) Ako je prijedlog za pokretanje postupka mirenja podnijela samo jedna stranka, Sekretarijat Arbitraže će od druge stranke tražiti da se u roku od 30 (trideset) dana izjasni o tom prijedlogu te da ako prihvata prijedlog za pokretanje postupka mirenja, pisanim putem izloži činjenično stanje i svoje gledište i podnese sve potrebne dokumente. Ako se suprotna stranka usprotivi postupku mirenja ili se u predviđenom roku ne izjasni, Sekretarijat Arbitraže obavještava predlagatelja da se postupak mirenja ne može provesti.
- (4) Svaka stranka može u svako doba odustati od postupka mirenja i u tom slučaju snosi sve dotadašnje troškova postupka mirenja.
- (5) U postupku mirenja stranke mogu učestvovati lično ili preko ovlaštenog punomoćnika.

Član 19.

(Posrednik - miritelj)

- (1) Ako je druga stranka prihvatila prijedlog za pokretanje postupka mirenja, kao i kad su prijedlog podnijele obje stranke, predsjednik Arbitraže odredit će prikladnu osobu za posrednika (miritelja).
- (2) Stranke se mogu saglasiti da postupak za mirenje obavi sam predsjednik Arbitraže, jedan od članova Predsjedništva ili arbitar kojeg odredi predsjednik Arbitraže.

Član 20.

(Prijedlog poravnanja)

- (1) Posrednik ispituje navode i prijedloge stranaka, a po potrebi prikuplja određene obavijesti i saslušaava stranke.
- (2) Nakon što je u dovoljnoj mjeri ispitaio slučaj, posrednik dostavlja pismeni prijedlog poravnanja strankama.

Član 21.

(Poravnanje van Arbitraže)

- (1) Ako stranke prihvate poravnanje, njegov sadržaj se unosi u zapisnik koji potpisuju stranke i posrednik. Ovaj zapisnik nema snagu pravosnažne presude Arbitraže i smatra se poravnanjem postignutim van Arbitraže.
- (2) Ako stranke zatraže i ako dostave valjan sporazum o arbitraži, predsjednik Arbitraže će imenovati arbitra, koji će, na zahtjev stranaka, donijeti presudu na osnovu poravnanja.

Član 22.

(Troškovi postupka mirenja)

Prije početka postupka mirenja, troškove postupka u jednakim dijelovima polažu obje stranke. Ako stranke ne polože predujam za postupak mirenja do početka postupka, sekretar Arbitraže poziva ih da to učine u naknadno određenom roku. Ako u naknadno određenom roku stranke, ili jedna od njih, ne polože predujam za postupak mirenja, smatra se da mirenje nije uspjelo.

Član 23.

(Postupak mirenja)

- (1) Posrednik ispituje dostavljene prijedloge, proučava podnijete dokumente i prikuplja sve potrebne obavijesti. Ako je potrebno i moguće, posrednik može saslušati stranke. Na osnovu proučene dokumentacije, posrednik podnosi strankama svoj prijedlog za rješenje spora, koji ne obavezuje stranke.
- (2) Rezultati postupka mirenja konstatiraju se u zapisniku, koji potpisuju posrednik i stranke.
- (3) Raspodjelu troškova postupka mirenja obavlja posrednik ako se stranke nisu sporazumjele o svom učestvovanju u troškovima, što se konstatira u zapisniku.
- (4) Posrednik ne može biti imenovan za arbitra niti učestvovati u raspravi u kojoj se spor po kome nije postignuto poravnanje rješava pred Arbitražom.
- (5) Ako su stranke odsutne, dostavlja im se poravnanje radi potpisa s upozorenjem da će se smatrati da mirenje nije

uspjelo ako ga u roku od 7 (sedam) dana od prijema ne vrate potpisanog Arbitraži.

- (6) Ako stranke saglasno predlože, poravnanje postignuto u postupku za mirenje može se donijeti u vidu arbitražne presude, bez obrazloženja.
- (7) Ako stranke zatraže i ako dostave valjan sporazum o arbitraži, predsjednik Arbitraže će imenovati arbitra koji će, na zahtjev stranaka, donijeti arbitražnu presudu na osnovu poravnanja.

VI - IZBOR ARBITRA POJEDINCA/ARBITRAŽNOG VIJEĆA

Član 24.

(Lista/liste arbitara)

- (1) Arbitri mogu biti državljani Bosne i Hercegovine i strani državljani.
- (2) Arbitri se biraju s liste arbitara koju utvrđuje Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Upravni odbor), na prijedlog generalnog sekretara.
- (3) Utvrđuju se dvije odvojene liste arbitara:
 - lista arbitara za sporove u kojima obje stranke imaju sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji BiH,
 - lista arbitara za sporove u kojima barem jedna od stranaka ima sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji druge države.
- (4) Prilikom utvrđivanja liste arbitara je potrebno voditi računa da se radi o osobama s istaknutim profesionalnim sposobnostima, koje uživaju reputaciju pažljivih, objektivnih i ekspeditivnih stručnjaka iz određene oblasti te da se radi o osobama koje se odlikuju integritetom i visokim moralnim kvalitetama.

Član 25.

(Izbor arbitra)

- (1) Stranka u sporu može izabrati kao arbitra osobu koja se ne nalazi na listi arbitara (otvorena lista), a ispunjava kriterije iz člana 24. stav (4) ovog Pravilnika.
- (2) Putni i drugi troškovi arbitra koji nema prebivalište u zemlji mjesta Arbitraže padaju na teret stranke koja ga je izabrala, odnosno stranke za koju je tog arbitra imenovalo Predsjedništvo Arbitraže. Putne i druge troškove arbitra pojedinca, odnosno predsjednika arbitražnog vijeća kojeg je imenovalo Predsjedništvo, a koji nema prebivalište u zemlji mjesta Arbitraže, snose obje stranke ravnopravno.
- (3) Izabrani arbitar ima pravo na honorar, u skladu sa važećom Tarifom troškova Arbitraže koju usvaja nadležno tijelo Vanjskotrgovinske komore BiH.

Član 26.

(Arbitar pojedinac/arbitražno vijeće)

- (1) Spor može biti iznesen pred arbitra pojedinca ili pred arbitražno vijeće koje se sastoji od 3 (tri) člana.
- (2) Ako se stranke nisu sporazumjele o broju arbitara i ako se najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dostavljanja tužbe drugoj stranci nisu sporazumjele o imenovanju samo jednog arbitra, spor se iznosi pred arbitražno vijeće, a sve prema članu 28. ovog Pravilnika.

Član 27.

(Arbitar pojedinac)

- (1) Ako se stranke prethodno nisu sporazumjele o broju arbitara, u sporovima u kojima vrijednost spora ne prelazi 100.000,00 KM, arbitražu će provesti arbitar pojedinac, dok će u ostalim postupcima arbitražu provoditi arbitražno vijeće od 3 (tri) arbitra.
- (2) Ako su se stranke sporazumjele da imenuju samo jednog arbitra, dužne su pismeno saopćiti Sekretarijatu Arbitraže ime arbitra pojedinca. Ime arbitra pojedinca može u tom

slučaju biti utvrđeno već u ugovoru o arbitraži, u naknadnom sporazumu ili tokom arbitražnog postupka.

- (3) Ako se stranke ne mogu složiti oko imenovanja arbitra pojedinca i ako u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva o imenovanju arbitra pojedinca to ne učine, imenovanje će obaviti Predsjedništvo Arbitraže.

Član 28.

(Konstituiranje arbitražnog vijeća)

- (1) Ako se spor iznosi pred arbitražno vijeće, tužitelj imenuje svog arbitra prilikom podnošenja tužbe, a tuženi najkasnije u roku određenom za odgovor na tužbu.
- (2) Ako jedna ili obje stranke ne imenuju arbitre u rokovima iz stava (1) ovog člana ili ako u dodatnom roku od 15 (petnaest) dana ne izaberu drugog arbitra, ako izabrani arbitar ne prihvati svoje imenovanje ili ako imenovanje prepuste Arbitraži, arbitre imenuje predsjednik Arbitraže u daljnjem roku od 15 (petnaest) dana, o čemu se obavještavaju stranke i imenovani arbitri.
- (3) Ako stranka dva puta uzastopno izabere za arbitra osobe koje se ne prihvataju imenovanja, imenovanje će izvršiti Predsjedništvo Arbitraže.
- (4) U roku od 30 (trideset) dana od prijema obavijesti o svom imenovanju, arbitri stranaka biraju predsjednika arbitražnog vijeća. Ako ga oni u ovom roku ne imenuju ili prepuste imenovanje Arbitraži, predsjednika arbitražnog vijeća imenuje Predsjedništvo Arbitraže u daljnjem roku od 15 (petnaest) dana.

Član 29.

(Zajednički arbitar)

Ako se u jednom sporu pojavljuju kao tužitelji ili tuženi više stranaka, one će se prethodno sporazumjeti o izboru zajedničkog arbitra. Ako se ne mogu sporazumjeti u rokovima predviđenim ovim Pravilnikom, arbitra će imenovati Predsjedništvo Arbitraže.

Član 30.

(Izjava arbitra)

- (1) Osoba koja namjerava prihvatiti imenovanje za arbitra daje pisanu izjavu o prihvatanju dužnosti, raspoloživosti te o nezavisnosti i nepristranosti, čiji obrazac je sastavni dio ovog Pravilnika (Prilog 1).
- (2) Pisana izjava iz stava (1) ovog člana dostavlja se strankama u postupku putem Sekretarijata Arbitraže.
- (3) Arbitri obavljaju svoj mandat nezavisno od stranaka, nepristrano i po svom najboljem znanju i sposobnostima te nisu vezani bilo kakvim instrukcijama. Arbitri su dužni čuvati kao povjerljive sve informacije do kojih su došli obavljajući svoju dužnost.

Član 31.

(Zabrane za arbitre)

- (1) Arbitri ne mogu dati, pisano ili usmeno, mišljenje ili savjet, niti mogu biti zastupnici u sporu koji se vodi pred Arbitražom.
- (2) Zaposleni kod stranaka, članovi njihovih tijela i stalni saradnici ne mogu biti imenovani za arbitre u sporovima u kojima učestvuju te stranke.

Član 32.

(Izuzeće arbitra)

- (1) Stranka koja smatra da postoje okolnosti na osnovu kojih traži izuzeće arbitra dužna je to saopćiti Arbitraži u pismenom obliku u roku 15 (petnaest) dana od prijema obavijesti o imenovanju arbitra, odnosno 15 (petnaest) dana od dana saznanja za postojanje tih okolnosti.
- (2) Arbitar čije se izuzeće traži dužan je predsjedniku Arbitraže dostaviti svoje izjašnjenje na zahtjev za izuzeće u roku od 8 (osam) dana od dana prijema takvog zahtjeva.

- (3) Odluku (Rješenje) o izuzeću donosi Predsjedništvo Arbitraže.
- (4) Imenovanje novog arbitra obavlja se u skladu sa odredbama od 25. do 29. ovog Pravilnika, odnosno po istoj proceduri po kojoj je izabran zamijenjeni arbitar.
- (5) Odredbe o izuzeću arbitra odnose se i na vještaka.

Član 33.

(Opoziv arbitra)

- (1) Stranke se mogu sporazumjeti o opozivu arbitra ako on iz stvarnih ili opravdanih razloga nije više u stanju obavljati svoju dužnost ili je ne obavlja u primjerenom roku.
- (2) Svaka stranka može zatražiti da Predsjedništvo odluči o opozivu arbitra iz razloga navedenih u stavu (1) ovog člana.
- (3) Ako za vrijeme trajanja mandata arbitar bude spriječen u vršenju svojih dužnosti, stranka koja ga je izabrala, najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema po pozivu Arbitraže, predlaže imenovanje drugog arbitra.
- (4) Ako je arbitra koji je spriječen obavljati svoju dužnost imenovao predsjednik Arbitraže, na njegovo mjesto predsjednik imenuje drugog arbitra u roku 15 (petnaest) dana od dana prijema obavijesti Arbitraže za imenovanje drugog arbitra.
- (5) Ako su predsjednika vijeća, koji je spriječen u obavljanju svoje dužnosti, izabrali arbitri stranka, novog predsjednika vijeća biraju arbitri stranaka u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva Arbitraže za imenovanje drugog arbitra.
- (6) Ako arbitri stranaka ne imenuju predsjednika vijeća u roku iz prethodnog stava, predsjednika vijeća imenovat će predsjednik Arbitraže.
- (7) Ako je predsjednik imenovao predsjednika vijeća koji je spriječen obavljati svoju dužnost, novog predsjednika vijeća imenuje predsjednik Arbitraže u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema obavijesti Arbitraže o prestanku vršenja dužnosti arbitra.
- (8) Ako se izmijeni sastav arbitražnog vijeća, rasprava će se ponoviti. Arbitražno vijeće može odlučiti da se rasprava ne ponavlja ako stranke na to pristanu. Ako je izabran ili imenovan novi arbitar pojedinac, rasprava se mora ponoviti.

Član 34.

(Zamjena arbitra)

Ako tokom arbitražnog postupka arbitar iz bilo kojega razloga treba biti zamijenjen, arbitar koji će ga zamijeniti imenovat će se prema odredbama Pravilnika po kojima je trebao biti imenovan arbitar koji se zamjenjuje. To vrijedi i onda kada tokom postupka imenovanja arbitra koji se zamjenjuje neka stranka nije učestvovala u postupku imenovanja.

VII - ARBITRAŽNI POSTUPAK

Član 35.

(Vođenje postupka)

- (1) Po prijemu tužbe i odgovora na tužbu, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće pristupa ispitivanju prikupljenih dokaza i poduzima sve potrebne mjere za dopunu dokaznog postupka.
- (2) Stranke mogu naknadnim podnescima dopunjavati svoje navode iz tužbe i odgovora na tužbu, kao i dokazni materijal, do roka kojeg odredi arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće.
- (3) Nakon što su prikupljeni dokazi proučeni i po potrebi upotpunjeni, arbitar pojedinac, odnosno predsjednik arbitražnog vijeća zakazuje usmenu raspravu.

Član 36.

(Usmena rasprava)

- (1) Usmena rasprava se održava kada arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće smatra da su za to ispunjeni uvjeti.

- (2) Ako arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće utvrdi da su pismeni podnesci i dokazi dovoljni za donošenje presude i bez usmene rasprave, i ako niti jedna od stranaka nije zahtijevala održavanje usmene rasprave, obavijestit će stranke da presuda može biti donesena na osnovu podnesenih pismenih dokaza.
- (3) Ako obje stranke u roku od 15 (petnaest) dana od prijema obavijesti iz stava (2) ovog člana daju izričitu saglasnost da se presuda donese bez održavanja usmene rasprave, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće donosi presudu bez rasprave, na osnovu podnesenih dokaza.
- (4) Stranke mogu sporazumno podnijeti prijedlog da se presuda donese bez održavanja usmene rasprave.
- (5) Usmena rasprava će se održati uvijek kada jedna od stranaka to zahtjeva.
- (6) Usmenu raspravu pisanim putem zakazuje predsjednik arbitražnog vijeća, u ime i u dogovoru s ostalim arbitrima, odnosno arbitar pojedinac.

Član 37.

(Rokovi)

- (1) Svi rokovi utvrđeni ovim Pravilnikom mogu se produžiti na zahtjev stranaka i iz opravdanih razloga.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće vodi računa da se postupak ne odugovlači.

Član 38.

(Mjesto održavanja, zakazivanja i javnost usmene rasprave)

- (1) Usmene rasprave održavaju se, u pravilu, u mjestu sjedišta Arbitraže.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dužno je pravovremeno izvijestiti stranke o datumu, satu i mjestu održavanja usmene rasprave.
- (3) Na prijedlog stranaka, arbitražnog vijeća ili arbitra pojedinca, predsjednik Arbitraže može rješenjem odlučiti da se rasprava održi i van mjesta sjedišta Arbitraže.
- (4) Usmena rasprava održava se uz isključenje javnosti ako se stranke nisu drugačije sporazumjele.
- (5) Stranke prisustvuju raspravi lično ili preko ovlaštenog punomoćnika. Ako stranka u sporu ima punomoćnika, arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može odlučiti da na raspravi bude saslušana i ta stranka lično. Punomoćnik stranke može biti i strani državljanin ako stranka ima sjedište van BiH.
- (6) Na raspravi strankama mogu pomagati njihovi savjetnici.

Član 39.

(Rasprava bez prisustva stranke)

Ako jedna ili obje stranke, iako uredno pozvane, ne dođu na raspravu, a arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće utvrdi da su uredno pozvane i da nemaju opravdanih razloga za odsustvo, može se pristupiti raspravljanju spora kao da su stranke prisutne.

Član 40.

(Izvođenje dokaza)

- (1) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti o izvođenju dokaza na prijedlog stranaka ili po vlastitoj inicijativi. Oni mogu narediti izvođenje dokaza tokom cijelog postupka.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće cijeni dokaznu snagu izvedenih dokaza po slobodnom uvjerenju.
- (3) Stranke su dužne saradivati u izvođenju dokaza i provoditi sve mjere koje se od njih u tu svrhu zahtijevaju. Njihovo odbijanje ili propusti zapisnički se konstatiraju.

Član 41.

(Svjedoci i vještaci)

- (1) U svrhu dopune dokaznog postupka, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može pozvati svjedoke i imenovati vještake.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može naložiti strankama da osiguraju prisustvo svjedoka, ali mogu i sami uputiti poziv svjedocima.
- (3) Saslušanje svjedoka i izvođenje dokaza obavlja se, u pravilu, pred arbitražnim vijećem, odnosno arbitrom pojedincem. Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti, iz opravdanih razloga, da se ova saslušanja izvedu zapisnički pred arbitražnim vijećem, odnosno arbitrom pojedincem.
- (4) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odrediti saslušanje svjedoka i vještaka koje su stranke angažirale putem telekomunikacijskih sredstava (putem videokonferencije).
- (5) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može, nakon što strankama omogućiti da se o tome izjasne, imenovati jednog ili više vještaka radi sačinjavanja nalaza i mišljenja o određenim pitanjima o kojima treba odlučiti. Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dostavit će strankama primjerak odluke o imenovanju vještaka i o određenju njegove zadaće.
- (6) Kada primi nalaz i mišljenje vještaka, arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac dostavit će prijepis nalaza i mišljenja strankama i omogućiti im da se o njemu u pisanom obliku izjasne. Stranke su ovlaštene pregledati svaku ispravu na koju se vještak u svom nalazu i mišljenju poziva.
- (7) Arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac mogu zatražiti od redovnih sudova da izvedu pojedine dokaze koje sami ne mogu izvesti.

Član 42.

(Procesno rješenje o vođenju postupka)

- (1) Tokom arbitražnog postupka, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može donositi rješenja o procesnim radnjama koje smatra potrebnim, kao što su: polaganje predujma na ime troškova za vještake, svjedoke i uviđaj, osiguranje dokaza, spajanje predmeta, kao i ostala rješenja o vođenju postupka.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može tokom postupka naložiti strankama da poduzmu određene radnje ili da se uzdrže od izvjesnih radnji koje se odnose na predmet spora.

Član 43.

(Umješač)

Osoba koja ima pravni interes učestvovati u arbitražnom sporu može se pridružiti jednoj od stranaka kao umješač, samo uz saglasnost objiju stranaka, pod uvjetima i na način koje odredi arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.

Član 44.

(Privremene mjere)

Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, Arbitraža može, na zahtjev jedne od njih, privremenom mjerom osiguranja naložiti bilo kojoj stranci da poduzme određenu mjeru koju Arbitraža smatra potrebnom, a naročito:

- (a) naložiti poduzimanje određenih radnji radi održanja ili uspostavljanja određenog stanja stvari dok traje arbitražni postupak,
- (b) zabraniti jednoj od stranaka poduzimanje određene radnje,
- (c) dopustiti jednoj od stranaka poduzimanje određenih radnji radi očuvanja postojećeg stanja ili uspostavljanja prijašnjeg stanja, s obzirom na predmet spora,

- (d) odrediti oduzimanje određenih stvari i njihovo povjeravanje na čuvanje predlagatelju ili trećoj osobi,
- (e) urediti privremeno odnose među strankama,
- (f) naložiti stranci polaganje jamčevine kao uvjeta za određivanje neke druge privremene mjere ili kao uvjeta za neodređivanje te mjere ili kao mjere za pojačanje učinkovitosti drugih izrečenih mjera ili kao osiguranja iz kojega bi predlagatelj privremene mjere mogao namiriti svoju utuženu tražbinu, uključujući i pravo na naknadu troškova postupka,
- (g) odrediti i provesti osiguranje dokaza.

Član 45.

(Postupak određivanja privremenih mjera)

- (1) Arbitraža će odrediti privremenu mjeru, u pravilu, tek nakon što drugoj stranci omogući da se izjasni o prijedlogu za njeno određivanje.
- (2) Arbitraža može odrediti privremenu mjeru prije nego što je drugoj stranci bilo omogućeno da se izjasni o prijedlogu samo ako stranka koja traži njeno određivanje učini vjerovatnim da bi to bilo nužno radi učinkovitosti privremene mjere.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovoga člana stranka koja traži određivanje privremene mjere dužna je saopćiti Arbitraži sve okolnosti važne za odluku Arbitraže te dati izjavu da će odgovarati za štetu uzrokovanu propuštanjem davanja obavijesti o okolnostima koje su joj bile poznate ili su joj morale biti poznate. U svakom slučaju, Arbitraža je dužna omogućiti drugoj stranci da se izjasni o prijedlogu čim to po prirodi stvari bude moguće te nakon prijema izjašnjenja druge stranke preispitati donesenu odluku o privremenoj mjeri.
- (4) Odluka o privremenoj mjeri donosi se u formi rješenja i mora biti obrazložena. U naročito hitnim slučajevima, privremena mjera može se izdati i bez obrazloženja. Ako bude potrebno obratiti se sudu radi izvršenja privremene mjere ili ako to zatraži protivna stranka, izradit će se obrazloženi pisani otpravak odluke o privremenoj mjeri.
- (5) O postupanju prema određenim mjerama osiguranja stranke su dužne bez odlaganja obavijestiti Sekretarijat Arbitraže.

Član 46.

(Određivanje privremenih mjera prije imenovanja arbitra)

- (1) Ako budu ispunjene pretpostavke za određivanje privremenih mjera prije imenovanja arbitra pojedinca, odnosno arbitražnog vijeća, te mjere može kao arbitar pojedinac odrediti predsjednik Arbitraže ili arbitar kojeg on imenuje, u skladu sa odredbama Pravilnika. Predsjednik Arbitraže i imenovani arbitar imaju do imenovanja arbitra pojedinca, odnosno arbitražnog vijeća sve ovlasti koje oni imaju u arbitražnom postupku u vezi s određivanjem, provođenjem i održanjem na snazi privremenih mjera.
- (2) U izuzetno hitnim slučajevima, predsjednik Arbitraže ili arbitar koga on imenuje mogu odrediti u povodu prijedloga stranke privremenu mjeru u skladu sa odredbom stava (1) ovoga člana i prije podnošenja tužbe Arbitraži. U tom će se slučaju u odluci o određivanju privremene mjere odrediti rok za podnošenje tužbe. Ako tužba ne bude podnesena u tom roku, privremena mjera će se staviti van snage.
- (3) Nakon što bude imenovan, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može postupiti u povodu privremenih mjera koje su određene prema odredbi stava (1) ovoga člana kao da ih je sam odredio.

Član 47.

(Troškovi određivanja privremenih mjera)

- (1) Stranka koja predloži određivanje privremenih mjera dužna je na zahtjev Sekretarijata Arbitraže uplatiti taksu za njihovo

određivanje te predujam za pokriće troškova njihova određivanja i provođenja koje će poduzeti Sekretarijat, predsjednik Arbitraže, imenovani arbitar, odnosno arbitražno vijeće, uz odgovarajuću primjenu odredaba o troškovima u postupku pred Arbitražom.

- (2) Prije uplate takse i određenog predujma za pokriće troškova određivanja i provođenja privremenih mjera neće se poduzimati radnje u povodu prijedloga za određivanje privremenih mjera.

Član 48.

(Rok za okončanje arbitražnog postupka)

- (1) Arbitražni postupak, u pravilu, okončat će se u roku od 1 (jedne) godine od dana konstituiranja arbitražnog vijeća, odnosno imenovanja arbitra pojedinca, odnosno od dana uplate arbitražnih troškova.
- (2) Izuzetno od odredbe iz stava (1) ovog člana, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti da se arbitražni postupak produži i nakon isteka ovog roka ako potrebe pribavljanja dokaza to nalažu ili ako stranke to predlože.

Član 49.

(Zapisnik)

- (1) Zapisnik se vodi o svim radnjama poduzetim u arbitražnom postupku.
- (2) Zapisnik vodi zapisničar kojeg odredi predsjednik arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (3) U zapisnik se unosi: ime i prezime i sastav arbitražnog vijeća, odnosno ime arbitra pojedinca, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka, odnosno trećih osoba i njihovih punomoćnika i savjetnika.
- (4) Zapisnik, pored zapisničara i predsjednika vijeća, odnosno arbitra pojedinca, potpisuju i svi prisutni.
- (5) Zapisnik se može voditi i putem audio-videosnimka koji se, bez odlaganja, dostavlja strankama, a u dogovorenom roku sačinjava se transkript zapisnika na koji stranke daju saglasnost i potpisuju ga.

Član 50.

(Primjena Zakona o parničnom postupku)

- (1) Postupak pred Arbitražom vodi se u skladu sa odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Ako u njemu nema potrebnih odredaba i stranke nisu nešto drugo ugovorile, primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku, za koji arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće ocijeni da je najprihvatljiviji u datom slučaju.

Član 51.

(Primjena drugih pravila)

- (1) Stranke mogu ugovoriti da se na postupak pred Arbitražom primjenjuju Pravila o arbitraži Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) ili neka druga pravila.
- (2) Ako u Pravilima o arbitraži Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) ili nekim drugim odabranim pravilima ne postoje odgovarajuće odredbe, primjenjuju se odredbe ovog Pravilnika.

VIII - DONOŠENJE ODLUKE

Član 52.

(Odluke u arbitražnom postupku)

- (1) Tokom i po završetku arbitražnog postupka odlučuje se rješenjem, zaključkom i presudom.
- (2) Rješenjem se odlučuje o:
- imenovanju, razrješenju, izuzeću i opozivu člana arbitražnog vijeća/arbitra pojedinca,

- imenovanju vještaka i određenju njegove zadaće od arbitražnog vijeća/arbitra pojedinca,
- oglašavanju Arbitraže nenadležnom,
- utvrđivanju da se dostava poziva i drugih pismena tokom postupka obavlja putem e-maila (u PDF formatu), uz povratnu potvrdu o prijemu,
- održavanju rasprave i u nekom drugom mjestu van sjedišta Arbitraže,
- zahtjevu za određivanje privremene mjere,
- pokriću izdataka koji su nastali povodom prijedloga neke od stranaka u vezi s obavljanjem pojedinih procesnih radnji,
- poduzimanju drugih pravnih radnji prije i tokom arbitražnog postupka, kao i o drugim pitanjima od značaja za arbitražni postupak.

- (3) Zaključkom se odlučuje o:

- isključenju nadležnosti Arbitraže za odlučivanje u određenom sporu i kad je ona ugovorena ako se sklopljeni ugovor o arbitraži odnosi na prava kojima stranke ne mogu slobodno raspolagati ili ako postoje razlozi zbog kojih se nadležnost Arbitraže ne može ugovoriti,
- utvrđivanju vrijednosti predmeta spora na koji se tužbeni zahtjev odnosi ako je vrijednost predmeta spora očito suviše visoko ili suviše nisko naznačena, ali tek nakon što se omogući strankama da se o tome izjasne,
- prestanku mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti,
- produženju rokova za obavljanje određenih procesnih radnji stranaka utvrđenih ovim Pravilnikom,
- utvrđivanju predujma za pokriće troškova izvođenja pojedinog dokaza i određivanju roka u kojemu taj predujam treba biti uplaćen,
- poduzimanju drugih pravnih radnji u upravljanju arbitražnim postupkom.

- (4) Presudu, po zaključenju arbitražnog postupka, donosi arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.

- (5) Presuda se donosi u mjestu Arbitraže.

Član 53.

(Mjerodavno pravo)

- (1) Pri donošenju presude primjenjuje se pravo koje su stranke odredile kao materijalno pravo koje će se primijeniti na njihov ugovorni odnos.
- (2) Ako stranke nisu odredile koje će se materijalno pravo primijeniti, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće primijenit će ono pravo koje smatra najprikladnijim u tom slučaju.
- (3) Bez obzira na materijalno pravo koje se primjenjuje, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dužni su donijeti presudu u skladu sa odredbama ugovora i dužni su uzeti u obzir međunarodne, odnosno trgovačke običaje BiH koji se mogu primijeniti na taj posao.
- (4) Arbitri mogu donijeti presudu držeći se isključivo načela pravičnosti (načelo amiable compositeur ili ex aequo et bono) samo ako su ih stranke izričito na to ovlastile.

Član 54.

(Rokovi za donošenje presude)

- (1) Presuda mora biti donesena najkasnije u roku 45 (četrdeset pet) dana od dana zaključenja ročišta za glavnu raspravu, odnosno održavanja nejavne sjednice arbitražnog vijeća.
- (2) Iznimno, u složenim stvarima, arbitar pojedinac, odnosno predsjednik arbitražnog vijeća dužan je obavijestiti predsjednika Arbitraže ako postoje razlozi zbog kojih presuda ne može biti donesena u roku iz stava (1) ovog člana.

- (3) Predsjednik Arbitraže će, po potrebi, poduzeti mjere da se presuda što prije donese.

Član 55.

(Donošenje presude)

- (1) Kada presudu donosi arbitražno vijeće, presuda se donosi jednoglasno ili većinom glasova. Presuda se donosi na nejavnoj sjednici, kojoj prisustvuju samo arbitri i zapisničar. Prilikom glasanja o presudi, predsjednik vijeća to čini posljednji. O vijećanju i glasanju sačinjava se zapisnik, koji potpisuju svi arbitri.
- (2) Presuda mora biti činjenično i pravno obrazložena i formulirana tako da može biti izvršna u zemljama u kojima će se tražiti njeno izvršenje.

Član 56.

(Sadržaj presude)

- (1) Pismeno izrađena presuda ima uvod, dispozitiv i obrazloženje:
1. uvod presude sadrži: naziv Arbitraže, ime i prezime predsjednika i članova vijeća, odnosno arbitra pojedinca, poslovno ime (firmu) ili ime i prezime, zanimanje i sjedište, odnosno prebivalište stranaka, njihovih zastupnika ili punomoćnika, kratku naznaku predmeta spora i dan zaključenja glavne rasprave,
 2. dispozitiv presude sadrži: odluku Arbitraže o usvajanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari, sporednih potraživanja i odluku o postojanju ili nepostojanju potraživanja istaknutog radi prebijanja, kao i odluku o troškovima,
 3. obrazloženje sadrži zahtjeve stranaka, hronologiju spora, stavove i navode stranaka o razmatranim činjeničnim i pravnim pitanjima, dokaze koji su podnijeti i izvedeni i pravila koja su primijenjena te razloge zbog kojih je odlučeno u dispozitivu.
- (2) Presuda se može objaviti u cijelosti ili djelimično samo uz pristanak stranaka.

Član 57.

(Razmatranje presude)

- (1) Predsjedništvo Arbitraže ovlašteno je razmotriti presudu prije potpisivanja i može ukazati arbitru pojedincu, odnosno arbitražnom vijeću na potrebu da se u presudi izvrše određene izmjene u pogledu njene forme.
- (2) Predsjedništvo Arbitraže može skrenuti pažnju arbitražnom vijeću, odnosno arbitru pojedincu ako smatra da postoje određeni razlozi zbog kojih bi arbitražna presuda mogla biti poništena, odnosno ne bi mogla biti izvršna.

Član 58.

(Potpisivanje presude)

- (1) Original presude i sve prijepise potpisuju svi članovi arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (2) Presuda je važeća i ako neki od arbitara uskrati svoj potpis ako je odluku potpisala većina članova arbitražnog vijeća i na odluci se konstatira uskraćivanje potpisa.
- (3) Arbitar koji je uskratio potpis može u roku od 15 (petnaest) dana od potpisivanja presuda od ostalih članova arbitražnog vijeća dostaviti svoje izdvojeno mišljenje u pisanom obliku, koje se priključuje spisima i dostavlja na uvid.
- (4) Sekretarijat Arbitraže dostavlja strankama prijepise presude koje su potpisali arbitri, odnosno arbitar pojedinac.

Član 59.

(Ispravke presude)

- (1) Stranke mogu, u roku od 15 (petnaest) dana od prijema presude, zatražiti od arbitražnog vijeća, odnosno arbitra pojedinca da ispravi u presudi moguće računarske, tipografske ili druge greške u pisanju ili neke druge slične

greške. U ovom roku arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može, na svoj poticaj, obavljati ispravke ovih grešaka.

- (2) O podnošenju zahtjeva iz prethodnog stava obavještava se suprotna stranka.
- (3) Ispravke se vrše u pismenom obliku, posebnim rješenjem. Ispravka presude je sastavni dio presude.

Član 60.

(Prijepisi presude)

- (1) Strankama se dostavljaju prijepisi presude koje potpisuju članovi arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (2) Akt o dostavi prijepisa presude strankama potpisuje predsjednik Arbitraže.
- (3) Na presudu se, po zahtjevu stranke, stavlja klauzula o njenoj izvršnosti.
- (4) Strankama se mogu izdati, na njihov zahtjev, naknadni prijepisi presude ovjereni od sekretara Arbitraže, ali se takvi prijepisi ne mogu izdavati trećim osobama.
- (5) Po istoj proceduri postupaju se i s ispravkom presude.

Član 61.

(Klauzula izvršnosti)

- (1) Klauzulu izvršnosti presude stavlja predsjednik Arbitraže.
- (2) Klauzula izvršnosti daje se najranije po proteku roka od 8 (osam) dana od dana isteka roka za zahtijevanje ispravke presude, odnosno najranije u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ispravke presude.

Član 62.

(Učinak i izvršenje presude)

- (1) Arbitražna presuda je konačna i ima snagu pravosnažne presude redovnog suda.
- (2) Prihvatanjem nadležnosti Arbitraže stranke se obavezuju da će njenu arbitražnu presudu izvršiti.

Član 63.

(Poravnanje tokom arbitražnog postupka)

- (1) Stranke imaju pravo, tokom cijelog arbitražnog postupka, riješiti spor poravnanjem. Arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može donijeti odluku o okončanju postupka ili, ako to obje stranke zatraže, a arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac to prihvati, donijeti presudu na osnovu poravnanja (nagodbe).
- (2) Poravnanje se unosi u zapisnik koji, pored arbitra, potpisuju i stranke i konstatira se u vidu presude, bez obrazloženja.
- (3) Poravnanje je zaključeno kad stranke poslije pročitano zapisnika o poravnanju potpišu zapisnik.
- (4) Zaključeno poravnanje ima snagu pravosnažne presude Arbitraže, u skladu sa odredbama ovog Pravilnika.

IX - TROŠKOVI ARBITRAŽE

Član 64.

(Tarifa)

- (1) Tarifu troškova Arbitraže utvrđuje Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore BiH posebnom odlukom.
- (2) Prilikom podnošenja tužbe, odnosno protivužbe tužitelj je dužan uplatiti Arbitraži na ime takse za pokretanje postupka i troškova Arbitraže iznose u granicama utvrđenim Tarifom.
- (3) Prilikom određivanja troškova se navodi broj računa i rok u kojem se moraju uplatiti utvrđeni troškovi.
- (4) Ako se tokom postupka pokaže da prvobitno određeni iznos nije dovoljan, predsjednik Arbitraže donijet će rješenje o naknadnim iznosima, u granicama Tarife, koji trebaju biti položeni.
- (5) Ako tužitelj, odnosno protivužitelj u roku 15 (petnaest) dana po prijemu poziva ne uplati troškove, smatrat će se da je tužba, odnosno protivužba povučena.

Član 65.

(Izdaci za procesne radnje)

- (1) Za pokriće izdataka koji su nastali povodom prijedloga neke od stranaka u vezi s obavljanjem pojedinih procesnih radnji, odgovarajući iznos polaže unaprijed stranka povodom čijeg prijedloga će izdaci nastati. Iznos koji treba položiti određuje rješenjem arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.
- (2) Za pokriće izdataka prouzročenih procesnim radnjama koje je naredilo arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac po svojoj inicijativi, rješenjem vijeća, odnosno arbitra pojedinca određuje se koja će stranka položiti potreban iznos.

Član 66.

(Troškovi održavanja ročišta van stalnog sjedišta Arbitraže)

- (1) Ako arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac održi ročište van stalnog sjedišta Arbitraže, predsjednik Arbitraže određuje naknadni iznos iz kojeg će se pokriti troškovi održavanja ročišta.
- (2) Ako se ročište van stalnog sjedišta Arbitraže održi na prijedlog jedne od stranaka, naknadni iznos polaže stranka koja je prijedlog dala. Ako se ročište održi po zajedničkom sporazumu stranaka, svaka stranka polaže polovinu naknadnog iznosa.

Član 67.

(Honorar arbitara i drugi troškovi)

- (1) Honorar arbitara, troškovi, zapisničara i drugi administrativno-tehnički troškovi, kao i njihovi putni troškovi i druge naknade utvrđuju se Tarifom iz člana 64. stav (1) ovog Pravilnika.
- (2) U slučaju zaključenja poravnania ili obustavljanja postupka, predsjednik Arbitraže određuje iznos naknade arbitrima, u skladu sa važećom Tarifom.

X - POSEBNA PRAVILA O UBRZANOM ARBITRAŽNOM POSTUPKU

Član 68.

(Područje primjene)

- (1) Posebna pravila o ubrzanom arbitražnom postupku primjenjuju se u:
 1. sporovima bez međunarodnog obilježja čija vrijednost predmeta ne prelazi 100.000,00 KM, ako stranke nisu drukčije odredile u svom arbitražnom ugovoru, odnosno ako se nisu drukčije sporazumjele najkasnije do dostavljanja odgovora na tužbu,
 2. sporovima bez međunarodnog obilježja čija vrijednost predmeta spora prelazi 100.000,00 KM te u sporovima s međunarodnim obilježjem ako su stranke u arbitražnom ugovoru odredile da će se u pravnim stvarima na koje se on odnosi postupak provesti po tim pravilima.
- (2) Ako sljedećim odredbama ovih pravila nije drugačije određeno, u ubrzanom arbitražnom postupku primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe glave I do IX ovog Pravilnika.

Član 69.

(Arbitar koji provodi ubrzani arbitražni postupak)

- (1) Ubrzani arbitražni postupak provodi arbitar pojedinac.
- (2) Ako se stranke u arbitražnom ugovoru ili prije podnošenja tužbe nisu sporazumjele o osobi koja će kao arbitar pojedinac riješiti njihov spor, arbitra pojedinca imenovat će ovlaštenik za imenovanje u roku od 8 (osam) dana računajući od dana uplate predjuma za pokriće troškova arbitražnog postupka.

Član 70.

(Podnošenje i dostava pismena)

- (1) Tužba, odgovor na tužbu i drugi podnesci kao i prilozi uz te podneske u postupku na koji se primjenjuju odredbe ove glave podnose se u papirnom i elektronskom obliku.
- (2) Tužitelj je dužan u tužbi, a tuženi u odgovoru na tužbu naznačiti svoju elektronsku adresu na kojoj će im se pismena dostavljati elektronskim putem. Ova elektronska adresa smatra se obaveznim dijelom identifikacije stranke u postupku.
- (3) Arbitraža i arbitar pojedinac dostavu pismena strankama obavljaju elektronskim putem i u papirnom obliku, osim ako se stranke ne odreknu dostave u papirnom obliku. Arbitar pojedinac dužan je svoja pismena upućena strankama dostaviti elektronskim putem. Arbitraža je dužna svoja pismena upućena strankama dostaviti elektronskim putem i arbitru pojedincu.
- (4) U slučajevima iz stava (1) do (3) ovoga člana stranke su dužne elektronskim putem, najkasnije u roku od 3 (tri) dana, potvrditi primitak pismena protivne stranke, Arbitraže i arbitra pojedinca te priloga uz ta pismena.
- (5) Pismeno stranke upućeno elektronskim putem protivnoj stranci elektronskim će putem biti upućeno i Arbitraži, koja će ga tim putem proslijediti toj stranci i arbitru pojedincu. Pismeno arbitra pojedinca upućeno elektronskim putem strankama elektronskim će putem biti upućeno i Arbitraži, koje će ga tim putem proslijediti strankama.
- (6) Smatrat će se da je pismeno stranke, Arbitraže i arbitra pojedinca dostavljeno protivnoj stranci, odnosno strankama istekom trećeg dana nakon što ga je Arbitraža elektronskim putem prosljedila protivnoj stranci odnosno strankama (stav (5) ovoga člana).
- (7) Stranka koja ne ispunjava ili neuredno ispunjava svoje obaveze prema prethodnim odredbama ovoga člana dužna je protivnoj stranci, na njen zahtjev, naknaditi troškove koji su joj time izazvani neovisno o ishodu spora. O navedenom ponašanju stranke arbitar pojedinac vodit će računa i pri odlučivanju o njenom zahtjevu za naknadu troškova postupka.
- (8) Arbitraža ili arbitar pojedinac mogu odrediti poseban elektronski format koji su stranke dužne koristiti.
- (9) Visinu troškova izazvanih neispunjavanjem ili neurednim ispunjavanjem obaveza iz prethodnih odredaba ovoga člana arbitar pojedinac odmjerava po slobodnoj ocjeni.
- (10) Dostava presude obavlja se prema odredbama člana 60. ovog Pravilnika.
- (11) Arbitraža i arbitar pojedinac međusobno komuniciraju elektronskim putem.

Član 71.

(Odgovor na tužbu)

- (1) Tuženi može na tužbu odgovoriti u roku od 15 (petnaest) dana. Nepravovremeno podneseni odgovor neće se uzeti u obzir pri donošenju konačne odluke.
- (2) Ako tuženi ne podnese odgovor na tužbu u roku iz stava (1) ovoga člana, arbitar pojedinac ovlašten je donijeti presudu na osnovu navoda u tužbi i dokaza priloženih uz tužbu.
- (3) Ako iz navoda u tužbi i priloženih dokaza uz tužbu ne proizlazi da je tužbeni zahtjev osnovan, arbitar pojedinac donijet će presudu kojom se taj zahtjev odbija kao neosnovan.
- (4) Ako tuženi pravovremeno podnese odgovor na tužbu, odgovor s eventualnim priložima dostavit će se tužitelju da se očituje u roku od 15 (petnaest) dana. Tužitelj je dužan uz to očitovanje priložiti sve isprave za koje smatra da su važne za rješenje spora.

- (5) Očitovanje tužitelja iz stava (4) ovoga člana dostavit će se tuženom, koji se o njemu može očitovati u roku od 15 (petnaest) dana.
- (6) Nakon isteka rokova iz st. (4) i (5) ovoga člana stranke mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se s time saglase protivna stranka i arbitar pojedinac.
- (7) Arbitar pojedinac može izuzetno, ako ocijeni da je to potrebno radi osiguranja poštenog suđenja, dopustiti iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza i ako se protivna stranka tome protivi.

Član 72.

(Protivtužba i prigovor radi prebijanja)

- (1) Protivtužbu i prigovor radi prebijanja tuženi može podnijeti samo u odgovoru na tužbu.
- (2) Nakon podnošenja odgovora na tužbu, tuženi može podnijeti protivtužbu i prigovor radi prebijanja samo ako se s time saglase protivna stranka i arbitar pojedinac. Arbitar pojedinac može izuzetno, ako ocijeni da je to potrebno radi osiguranja poštenog suđenja, dopustiti iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza i ako se protivna stranka tome protivi.

Član 73.

(Donošenje presude bez održavanja ročišta)

- (1) Ako tužitelj drugačije ne predloži u tužbi, odnosno tuženi u odgovoru na tužbu, arbitar pojedinac može donijeti presudu bez održavanja ročišta na osnovu navoda stranaka iz tužbe i odgovora na tužbu, odnosno dokaza priloženih uz tužbu i odgovoru na tužbu, kao i drugih navedenih podnesaka.
- (2) Ako ocijeni da su ispunjeni uvjeti za donošenje presude bez održavanja ročišta, arbitar pojedinac će u roku od 8 (osam) dana o svom stajalištu obavijestiti stranke, koje su ovlaštene u daljnjem roku od 8 (osam) dana zatražiti održavanje ročišta radi raspravljanja o stajalištu arbitra pojedinca da su ispunjeni uvjeti za donošenje presude bez održavanja ročišta i o osnovama za donošenje odluke o predmetu spora.
- (3) Arbitar pojedinac može izuzetno, na vlastiti poticaj, ako ocijeni da to zahtijevaju okolnosti slučaja i načelo poštenog suđenja, odlučiti da se u slučaju iz stava (1) ovoga člana održi ročište na kojem će strankama iznijeti svoje stavove o bitnim odrednicama spora. U mjeri u kojoj je to potrebno i moguće, arbitri će, u svrhu ostvarenja ravnopravnosti stranaka u postupku, nastojati strankama iznijeti svoja shvaćanja te dati prikladna objašnjenja kako bi se zajedno sa strankama razmotrila sva odlučujuća činjenična i pravna pitanja spora.
- (4) Ročište iz st. (2) i (3) ovoga člana arbitar pojedinac dužan je održati u roku od 30 (trideset) dana od dana podnošenja zahtjeva stranke iz stava (2) ovoga člana.

Član 74.

(Pribavljanje iskaza svjedoka i stranaka)

- (1) Ako je radi utvrđivanja bitnih činjenica potrebno provesti saslušanje svjedoka ili saslušanje stranaka, arbitar pojedinac će odlučiti hoće li radi izvođenja tih dokaza odrediti ročište ili će od navedenih osoba zatražiti da u pismenom obliku podnesu svoje iskaze.
- (2) Ako odluči da od navedenih osoba zatraži da u pisanom obliku podnesu svoje iskaze, arbitar pojedinac pozvat će stranke da u roku od 8 (osam) dana naznače listu pitanja na koja će svjedok, odnosno stranka trebati odgovoriti. Popis pitanja koja je sastavila jedna od stranaka dostavit će se protivnoj stranci, koja može u roku od 8 (osam) dana svoju listu pitanja dopuniti daljnjim pitanjima.
- (3) Iskazi svjedoka iz stava (2) ovoga člana moraju biti javno ovjereni, osim ako se stranke saglase da takva ovjera nije potrebna.

- (4) Iskaze svjedoka i stranaka arbitar pojedinac dostavit će strankama, odnosno protivnoj stranci, a one se mogu o njima očitovati u roku od 8 (osam) dana. Na osnovu tih očitovanja, arbitar pojedinac može zatražiti dopunu iskaza svjedoka, odnosno stranaka.
- (5) Pismene iskaze svjedoka dužne su, u pravilu, pribaviti stranke koje su ih predložile kao dokaz. Ako stranka kojoj je to naloženo ne pribavi iskaze svjedoka u roku koji joj je za to određen, smatrat će se da saslušanje tih svjedoka nije bilo ni predloženo.
- (6) Ako ocijeni da stranka iz opravdanih razloga nije uspjela pribaviti iskaz svjedoka, arbitar pojedinac može izuzetno odlučiti da direktno zatraži od svjedoka da podnese pismeni iskaz. U tom će se slučaju na odgovarajući način primijeniti odredbe stava (2) do (4) ovoga člana. Kad ocijeni da je to potrebno, arbitar pojedinac može odlučiti da iskaze svjedoka pribavi preko državnog suda po pravilima o pravnoj pomoći.
- (7) Nakon što primi iskaze svjedoka i stranaka, odnosno očitovanja stranaka o tim iskazima, arbitar pojedinac može odlučiti da ipak održi ročište radi saslušanja svjedoka i stranaka, odnosno radi razjašnjenja spornih pitanja. To je ročište arbitar pojedinac dužan održati najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od primitka posljednjeg od navedenih iskaza odnosno posljednjeg od očitovanja stranaka.

Član 75.

(Vještačenje)

- (1) Ako je koja od stranaka predložila vještačenje radi utvrđivanja ili razjašnjenja određenih činjenica, arbitar pojedinac će, ako ocijeni da je ono potrebno, osim ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, u roku od 8 (osam) dana odrediti fizičku ili pravnu osobu kojoj će se povjeriti vještačenje, kao i rok za provođenje vještačenja. Tom će prilikom arbitar pojedinac odlučiti i o tome koja je od stranaka dužna predujmiti sredstva za izvođenje ovog dokaza, u kojem iznosu i u kojem roku. Taj rok ne može biti duži od 15 (petnaest) dana.
- (2) Ako stranka kojoj je bilo naloženo da predujmi sredstva za provođenje vještačenja u roku iz stava (1) ovoga člana to ne učini, vještačenje se neće provesti.
- (3) Vještaci su dužni svoju zadaću obaviti u roku koji im odredi arbitar pojedinac. Odgovarajuću izjavu o tome vještaci će dati u pismenu kojim će prihvatiti ponuđeno vještačenje.
- (4) Arbitar pojedinac može odlučiti da svaka od stranaka sama povjeri vještačenje osobi koju izabere. U tom će slučaju strankama biti određen rok za pribavljanje i podnošenje nalaza i mišljenja takve osobe. Nalaz i mišljenje takve osobe stranka može pribaviti i prije podnošenja tužbe, odnosno odgovora na tužbu.
- (5) U slučaju iz stava (4) ovoga člana svaka od stranaka moći će u roku od 8 (osam) dana od primitka nalaza i mišljenja osobe kojoj je protivna stranka povjerila vještačenje, u pismenom obliku, očitovati se na pribavljeni nalaz i mišljenje te postaviti pitanja toj osobi. Stranka koja je pribavila nalaz i mišljenje dužna je u roku koji odredi arbitar pojedinac pribaviti odgovore na ta pitanja od osobe koja ga je dala. O tim se odgovorima stranke mogu očitovati u roku od 8 (osam) dana od njihova primitka.
- (6) U slučajevima iz st. (4) i (5) ovoga člana arbitar pojedinac će po slobodnoj ocjeni vrednovati pribavljene nalaze i mišljenja, odgovore na pitanja koja su postavljena osobi koja ih je dala te očitovanja stranaka o nalazu i mišljenju, kao i o odgovorima na postavljena pitanja.
- (7) Ako ocijeni da je to potrebno, arbitar pojedinac može odlučiti da se, radi saslušanja vještaka kojeg je on odredio ili osoba kojima su same stranke povjerile provođenje vještačenja, odredi ročište. To je ročište arbitar pojedinac dužan održati

najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana kad je primio očitovanja stranaka iz stava (5) ovoga člana.

Član 76.

(Donošenje presude)

- (1) Arbitar pojedinac dužan je presudu donijeti u roku od 15 (petnaest) dana od dana kad su ispunjeni uvjeti za njeno donošenje bez održavanja ročišta u smislu st. (1) i (2) člana 73. ovog Pravilnika, odnosno nakon pribavljanja iskaza svjedoka, stranaka i vještaka te očitovanja stranaka u skladu s odredbama čl. 74. i 75. ovoga Pravilnika.
- (2) Na obrazloženi zahtjev arbitra pojedinca predsjednik Arbitraže može odobriti produženje roka iz stava (1) ovoga člana za najviše 15 (petnaest) dana.
- (3) Ako je održano ročište, rokovi iz st. (1) i (2) ovoga člana za donošenje presude računaju se od dana zaključenja rasprave na tom ročištu.

Član 77.

(Rokovi)

- (1) Arbitar pojedinac će pri određivanju rokova za poduzimanje radnji stranaka i pri poduzimanju vlastitih radnji voditi računa o hitnosti ubrzanog arbitražnog postupka.
- (2) Rokovi u kojima su stranke prema odredbama ove glave dužne poduzeti određene radnje mogu se produžiti samo ako tim odredbama nije drukčije određeno, uz uvjet da je prijedlog za produženje tih rokova podnesen prije nego što

su istekli i da je arbitar pojedinac ocijenio da je takav prijedlog svrsishodan.

- (3) Nepravovremeno poduzete radnje stranaka neće se uzeti u obzir pri donošenju presude.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 78.

(Primjena Pravilnika)

Sporovi započeti prije stupanja na snagu ovog Pravilnika okončat će se prema pravilima koja su vrijedila na dan pokretanja spora.

Član 79.

(Prilog Pravilniku)

Prilog ovom Pravilniku čini obrazac Izjave arbitra o prihvatanju dužnosti, raspoloživosti te o nezavisnosti i nepristranosti (Prilog 1).

Član 80.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu u roku od 8 (osam) dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljen i na oglasnoj ploči i internetskoj stranici Vanjskotrgovinske komore BiH.

Broj 01-2-01-2-267-4/25
18. marta 2025. godine

Predsjednik
Upravnog odbora
Borko Đurić, s. r.

Arbitražni sud pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine

Broj predmeta:

Tužitelj:

Tuženi:

Radi:

Vrijednost spora:

IZJAVA ARBITRA O PRIHVATANJU DUŽNOSTI, RASPOLOŽIVOSTI TE O NEZAVISNOSTI I NEPRISTRANOSTIJa, (*upisati ime i prezime*),sa prebivalištem na adresi (*upisati adresu*),izjavljujem da (*označiti*)

prihvatam biti arbitar pojedinac/član arbitražnog vijeća/predsjednik arbitražnog vijeća u gore navedenom predmetu te da ću arbitrirati u skladu sa odredbama Pravilnika o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine, kao i načelima savjesnosti i poštenja.

odbijam biti arbitar pojedinac/član arbitražnog vijeća/predsjednik arbitražnog vijeća u gore navedenom predmetu.

(Ako želite, možete u nastavku teksta navesti razloge zbog kojih odbijate biti arbitar u ovom predmetu.)¹

Potvrđujem da, na osnovu podataka koji su mi u ovom trenutku poznati, mogu odvojiti vrijeme potrebno za vođenje arbitražnog postupka sve vrijeme njegovog trajanja te da ću, koliko je to najviše moguće, postupati s pažnjom, učinkovito i unutar vremenskih rokova utvrđenih Pravilnikom o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine, sa čijim odredbama sam upoznat/a.

Izjavljujem da sam (*zaokružiti*)

- a) nezavisna/nezavisan i nepristrana/nepristran u odnosu na stranke u postupku. Koliko ja znam, ne postoje okolnosti, iz prošlosti niti iz sadašnjosti, koje mogu dovesti u opravdanu sumnju moju nepristranost ili nezavisnost u odnosu na bilo koju od stranaka. Obavezujem se da ću ovaj Sud, kao i stranke u postupku, odmah obavijestiti o svakoj okolnosti koja bi u budućnosti mogla dovesti u sumnju moju nezavisnost i nepristranost.

¹ Ako označite da odbijate biti arbitar u gore navedenom predmetu, nije potrebno da popunjavate ostatak izjave te se ona neće primjenjivati na Vas.

- b) nezavisna/nezavisan i nepristrana/nepriistran u odnosu na stranke u postupku i takvim namjeravam ostati. Ipak, želim upozoriti na određene okolnosti koje bi, u očima neke od stranaka, mogle dovesti u opravdanu sumnju moju nezavisnost i nepristranost: (navesti okolnosti)

Obavezujem se da ću ovaj Sud, kao i stranke u postupku, odmah obavijestiti o svakoj okolnosti koja bi u budućnosti mogla dovesti u sumnju moju nezavisnost i nepristranost.

U _____ (mjesto), dana _____ (datum)

(potpis)

Prilog 1